

stran 8

V Kranju oktobra agencija za zaposlovanje

stran 18

ŠTRAJK

Rdeče žabe

S 3. septembrom se začne novo šolsko leto 1990, poleg »starih« učencev in dijakov je včeraj nova šolska generacija sedla v šolske klopi.

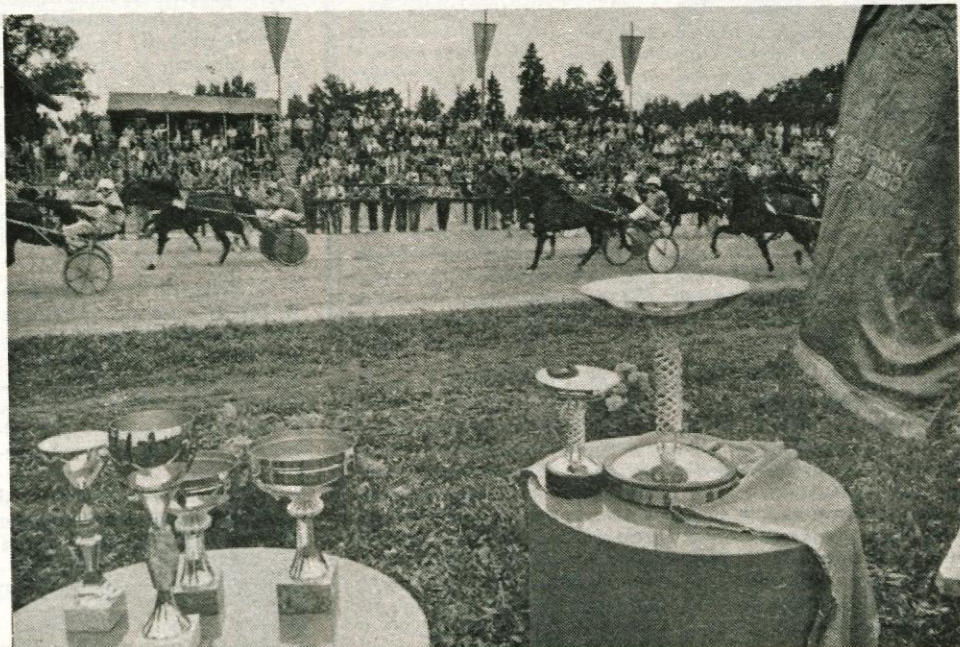
Naj se še tako udarno in boljševisko sliši, verjamemo, da predvsem najmlajši rod vstopa v drugačno, ideološko zares neobremenjeno šolo. V šolo znanja za postindustrijsko družbo, v šolo, ki bo s svojimi programi nevsiljivo in pristno oznanjala civilizacijske vrednote. Verjemimo, da bodo z novo demokratično družbo počasi in zanesljivo odpadle vse ideološke puhlice, vsa socrealistična retorika in vsi zunanji simboli, ki so vsebini usmerjenega izobraževanja dajali njeno obliko.

Tako včeraj v marsikateri osnovni in srednji šoli na steni šolskega hodnika in na steni učilnice ni več visela Titova slika. Prav. Nekaterim bo to všeč, drugi spet bodo zmajevali z glavami, češ le kaj je bilo tega treba, tretji bodo morda celo prizadeti.

Nasploh so za to »prehodno« obdobje za vse konce in kraje značilna ideološka trenja, ki se najraje in najglasneje interpretirajo na simbolni ravni. Res je, da so v Sloveniji videti manj hrupna kot drugod po Jugoslaviji, kjer ne manjka ekstremistov in ekstremov, kot je, denimo, M. Bulatović, ki je rdečo zvezdo na zastavi označil za »rdečo žabo«. Pri nas naj bi se simbolne ideološke zadeve urejevale po poti strpnosti in družbeno - razvojne samoumevnosti, upoštevajoč civilizacijske forme in norme, družbeno pluralnost.

Zdaj, ko »rdečih žab« ni več, upajmo, da ne prihajajo nove žabe drugih barv in druge ideologije. Tako, kot povsod drugod, tako naj tudi v šoli - ali predvsem v šoli - prevlada znanje in stroka, simbolike pa naj bo na državni ravni le toliko in tam, kolikor in kjer jo ima vsaka sodobna država.

• D. Sedej

Konec tedna v znamenju športa - Konec preteklega tedna je bila na Gorenjskem vrsta športnih prireditvev, ki jih je motilo slabo vreme, vendar nikjer ni manjkalo občinstva. Kaveljci in korenine so kolesarili v okolici Kranja, v Kranju so igrali 24-urno košarkarsko tekmo, v Lescah pa se že zbirajo udeleženci 20. svetovnega prvenstva v padalstvu. Na Bledu se je blizu tisoč gledalcev zbralo na prijateljski hokejski tekmi med italijanskim Comom in Jesenicami (slednji so zmagali s 6 : 1), kljub dežju tudi veslaška proga na Bledu, kjer je bilo 45. državno veslaško prvenstvo, Blejci pa so osvojili pet zlatih kolajn, ni samevala, največ ljudi pa je bilo na kasaški prireditvi na Brdu, od koder je naš posnetek. Najuspešnejša kasača sta bila Nena in Carlo Frost. Več o prireditvah na športni strani. • J. Košnjek, slika G. Šinik

Javni tožilec bo lahko sestavil obtožnico

Vodstvo Les osumljeno goljufije

Kranj, 3. septembra - Gabrijela Makovec, direktorica podjetja Les d.d. Ljubljana, in Dušan Mavrič, vodja hranilno kreditnega sektorja, sta osumljena goljufije. Kompasov Mejni turistični servis ju je ovadil 25. junija, ljubljanski kriminalisti so zbrali potrebno gradivo in ga poslali temeljnemu javnemu tožilcu, da bo lahko proti njima vložil obtožnico.

Družbeno podjetje Les d.d. Ljubljana je bilo ustanovljeno 15. novembra lani, na sodišču so ga registrirali 28. decembra kot podjetje za ekonomsko-financijski inženiring in hranilno-kreditno službo. Ustanovitveni kapital je znašal 7,32 milijona dinarjev, vložilo ga je 35 ustanoviteljev, več kot polovico begunjski Elan. Ljubljanski Les je ostal tesno povezan z Elanom, zbiral je denar podjetij in prebivalstva, večino je vložil v Elan, nekaj tudi v druga podjetja. Junija letos je Elanov dolg znašal 116 milijonov dinarjev (glavnica) in 21 milijonov dinarjev (obresti). Les je imel od 25. maja naprej neprekinjeno blokiran žiro račun, 20. junija se je nabralo za 84 milijonov dinarjev obveznosti in za približno 60 milijonov dinarjev hranilnih vlog.

začel 17. maja, do 30. junija, ko je bil blokiran tudi žiro račun radovljiškega Lesa, sta Makovec in Mavrič na nezakonit način tja preusmerila (cedirala) dospele terjatve ljubljanskega Lesa v višini 23 milijonov dinarjev. Od tega je bilo 11 milijonov dinarjev porabljenih za izplačila hranilnih vlog občanov, 6 milijonov za vračilo posojila, 4 milijone za kompenzacije in ostalo za druga manjša izplačila.

Poslovanje radovljiškega Lesa je zapečatil Kompas, ki je predložil akceptni nalog za 15 milijonov dinarjev, tolikšna je bila namreč njegova terjatev do ljubljanskega Lesa. Kompas je Les ovadil, ker je bil zaradi prenosa sredstev z ljubljanskega na radovljiški Les kot upnik oškodovan. Pri pregledu dokumentacije so odkrili tudi več nezakonitih kompenzacij s prenosi priliva denarja (za 6,5 milijona dinarjev), z njimi so bili poplačani le redki upniki, le nekateri varčevalci pa so lahko dvignili svoje prihranke. S tem so bili oškodovani tudi ostali upniki, kar je po 140. členu kazenskega zakona Republike Slovenije kaznivo dejanje

oškodovanja upnikov, zagroženo je kazen zapor do treh let.

Dogovor vlade in predstavnikov klavnic V ponedeljek dražja živina?

Ljubljana, 3. septembra - Če bodo v slovenskih klavnicah spoštovali včerajšnji dogovor s sestanka, ki ga je sklical predsednik republiškega izvršnega sveta Lojze Peterle in so se ga udeležili tudi ministri za kmetijstvo ter za trg splošne gospodarske zadeve dr. Jože Osterc in Maks Bastl ter predsednik kmečke zveze Ivan Oman, bodo klavnice od ponedeljka, 10. septembra, dalje plačevale živino po 25 dinarjev za kilogram žive teže, ne da bi ob tem podražile meso. Ker sedanja odkupna cena živine krije le 50 do 60 odstotkov stroškov priraje in je povsem porušeno tudi normalno razmerje med odkupnima cenama mleka in živine, predstavniki klavnic niso nasprotovali podražitvi živine, verjetno tudi zato ne, ker so tudi klavnice pomemben rejec živine ali organizator reje, več pa je bilo vprašanje o tem, kako bo država zaščitila domačo živinorejo in kako bo pomagala klavnicam, ki z »domačim mesom« niso konkurenčne uvoženemu in iz drugih republik, kaj bo storila, da bo ubzdala cene kmetijskega reprodukcijskega materiala, kako se bodo v reševanje problematike vključile blagovne rezerve...

Predsednik izvršnega sveta Lojze Peterle je tudi dejal, da mora pri nas biti konec zadolževanja pri kmetu in da kmet ne more nositi vsega bremena, ki izhaja iz prevelikih in slabo izrabljenih predelovalnih zmogljivosti. Če klavnice ne bodo spoštovale dogovora, bo vlada posegla vmes z administrativnimi ukrepi, pa tudi sicer bo pozorna, da morebitne negativne posledice ne bi povzročile slovenski mesni industriji preveč škode. • C. Z.

V Lesce in na Bled že prihajajo najboljši padalci sveta

Otvoritev bo v petek na Bledu

Trening pred 20. jubilejnim svetovnim prvenstvom v padalstvu se je včeraj že začel, na Bledu pa je bilo včeraj že deset reprezentanc od skupno 28 prijavljenih. Otvoritev prvenstva bo v petek, 7. septembra, ob 18. uri na ploščadi trgovskega središča na Bledu.

Lesce, 4. septembra - Leško letališče in nogometni stadion na Bledu sta pripravljena na 20. svetovno prvenstvo v padalstvu, tretje svetovno prvenstvo v Lescah. Na Gorenjskem je bilo prvo in deseto, sedaj pa tudi 20. prvenstvo. Včeraj se je začel trening, prvenstvo pa bo uradno odprto v petek, 7. septembra, ob 18. uri na ploščadi poslovnega središča na Bledu. V Lescah oziroma na Bledu je že okrog 10 reprezentanc, med njimi Američani, Sovjeti, Kitajci, Čehi, Kanadčani, Švedi in Turki. Včeraj se je trening začel že ob sedmih zjutraj, kar kaže, da se želijo reprezentance čim bolj seznaniti s tekmovalnimi razmerami na Gorenjskem. Vreme se bo očitno uneslo in kaže, da bo šlo v prihodnjih

desetih tekmovalnih dneh organizatorjem na roke. Na prvenstvu bo tekmovalo nad 200 padalcev, ki bodo tekmovali v članski in mladinski konkurenci in sicer v skokih na cilj in figurativnih skokih. Skoki na cilj bodo v Lescah, figurativni skoki pa nad blejskim nogometnim igriščem. Na leškem letališču bo tudi veliko platno s posnetki figurativnih skokov v zraku. Skratka, za občinstvo se obeta veliko zanimivega, tekmovalne službe pa bodo poskrbele, da bodo poročevalci in gledalci čim hitreje seznanjeni z rezultati. Prvi tekmovalni dan bo sobota. Ob 12. uri se bodo začeli skoki na cilj za člane in mladince ter figurativni skoki za članice in mladinke. • J. Košnjek

Danes v Gorenjskem glasu
GRADIMO

**DISKONTNI MARKET
LIPA**

BOHINJSKA BISTRICA, Triglavska 36

OTVORITEV 7. SEPTEMBRA OB 11. URI

Sto dni slovenske zunanje politike

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj
Tekoči račun pri SDK: 51500-603-31999
telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21-860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.
 Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju 421-I/72.

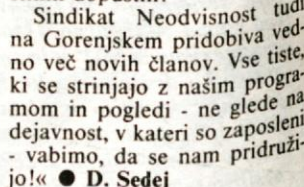
Neodvisni sindikati smo proti stavki

Likvidnostne težave Železarne bodo še hujše

V razpravi se je predstavnik slovenskih železarn resignirano vprašal, ali v takih razmerah vseeno ne bi bilo boljše, če ne bi nič delali. Če se bo 1. oktobra z zimsko tarifo električna energija v Sloveniji podražila za 50 odstotkov, se bo morala v vseh treh slovenskih železarnah ustaviti

Za 350 delovnih mest kar 2.000 prosilcev

Sporazumeli so se, da bodo poskrbeli za uvaljalni seminar za vse, ki bodo zaposleni, da bi se tako seznanili z organizacijo vse-

V jeseniški Zelezarni bodo prisilni dopusti očitno dolgotrajni in vedno več jih bo. Avgusta je bilo okoli 3 odstotke zaposlenih na prisilnem dopustu, zdaj pa jih bo več. Na seji delavskega sveta so se med drugim tudi seznanili s kriteriji za določanje presežka zaposlenih. ● D. Sedej

Na sestanku so sklenili, da bodo izvedli analizo kadrov za karavanski predor seznanita republiški komite za delo in izvršni svet skupščine občine Jesenice in da se po pogovoru s investitorji dogovorijo, kdaj se bodo objavili uradni razpisi. ● D. Sedej

septembra še dodatni program zadržg, sukancev, trakov, lasnic in ostale
pozamentrije - vse uvoz!

Elita 35

Kaj je še pokazal evidenčni razpis?

Prijav je bilo nad vsemi pričakovanji, izobrazbena struktura

Dan Triglavskega narodnega parka

Karavanški tunel odpira vrata tudi v park

Dr. Matjaž Kmecl, predsednik sveta TNP: "Deset let že imamo zakon o TNP, zraven pa se kar naprej obnašamo po francosko - kot da ni naše, kar uzakonja."

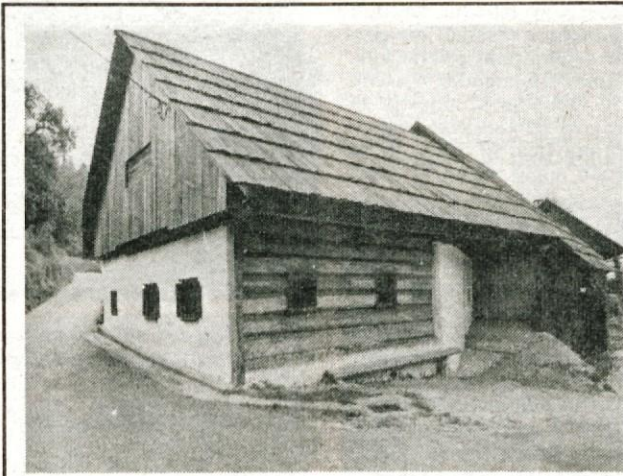
Ribčev laz, 2. septembra - Turistično društvo Bohinj in Triglavski narodni park sta v soboto in nedeljo pripravila v Bohinju tradicionalne prireditve ob Dnevu Triglavskega narodnega parka. V soboto so se v domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici srečali predstavniki trinajstih turističnih društev z radovljanskega, jeseniškega in tolminskega dela parka, predstavili so pano o kulturnem in zgodovinskem pomenu Ajdovskega gradca, v kulturnem domu v Stari Fužini so odprli fotografsko razstavo foto kluba TNP, Janez Bizjak iz uprave TNP pa je spregovoril o kulturni krajini v Bohinju. V nedeljo so si ljubitelji narave in parka, ljudje, ki jim ni vseeno, kakšna je kulturna in naravna dediščina, ter vsi drugi ogledali obnovljeno kmečko hišo v Studorju, obnovljeno pot do kanjona Mostnice in pred nedavnim obnovljeni planšarski muzej v Stari Fužini. Popoldne bi morala biti pod Skalco osrednja prireditev ob Dnevu Triglavskega narodnega parka z bogatim kulturno zabavnim sporedom, vendar so jo organizatorji morali zaradi slabega vremena v nekoliko okrnjeni obliki pripraviti pod streho, v dvorani hotela Kompas.

Na osrednji prireditvi je zbranim, med katerimi so bili tudi republiški minister za okolje in urejanje prostora Miha Jazbinšek ter predstavniki jeseniške, radovljanske in tolminske občine, spregovoril dr. Matjaž Kmecl, član predsedstva Republike Slovenije, sicer

Republiški minister za varstvo okolja in urejanje prostora - gost na osrednji prireditvi Dneva TNP.

pa predsednik sveta TNP. "Ni lepo, da je takšno vreme, saj smo se zbrali z najboljšimi nameni: da kot vsako leto ob tem času spomnimo Slovence, kako Triglavski narodni park ni sam od sebe in za sebe, da tu živijo ljudje s svojo starodavno in današnjo kulturo, da živijo trdo in pošteno življenje, da park ni samo vrh Triglavskega narodnega parka z množicami poletnih romarjev ali sedem jezer, da ni samo nedeljski izlet, temveč da je tudi skrajno ranljiv košček Slovenije. Deset let že imamo ta zakon, zraven pa se kar naprej obnašamo po francosko - kot da ni naše, kar uzakonja; kot da je nekakšen čuden nezakonski pankrt: imamo

Radovljanska in slovenska kulturna skupnost sta pred devetimi leti odkupili približno dvesto let staro in spomeniško zaščiteno kmečko hišo v Studorju. Strokovnjaki kranjskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine so jo spomeniško uredili (obnovili streho in ostreže, izkopali črno kuhinjo do arheoloških temeljev, speljali meteorne vode itd.), zdaj pa jo bo treba še muzejsko opremiti in poiskati predmete, ki bodo ljudem pokazali, kako se je nekaj živelo in delalo. Kot je povedal Vladimir Knific, konservator-etnolog iz kranjskega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, gre za tip stegenega bohinjskega doma: na gospodarsko poslopje se navezuje hiša, spodaj je hlev, zgoraj senik in prostor za dovoz.

Predstavitve panoja o kulturnem in zgodovinskem pomenu Ajdovskega gradca

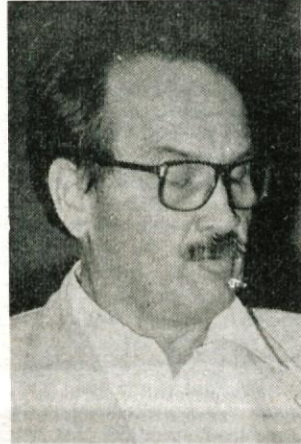
Na srečanju predstavnikov vseh trinajstih turističnih društev z območja parka - udeležila sta se ga tudi republiški minister za turizem Ingo Paš in predsednik slovenske turistične zveze dr. Marjan Rožič - so razpravljali predvsem o problemih, ki jih društva in živeli občutijo v parku, sicer pa so se dogovorili, da bo srečanje vsakič ob Dnevu Triglavskega narodnega parka in da si bodo že na naslednjem srečanju pogovarjali o konkretnih problemih in nalogah.

ga radi, zanj pa ne bi storili in bi bilo bolje, če ne bi bil naš. Ali ne bi Zeleni Slovenije, tisti, ki so na oblasti, in tisti drugi, nekaj svoje pozornosti in priza-

devanj posvetili tudi ohranjanju najboljše in ne samo zapiranju in ukinjanju slabega? Ali ne bi vsi skupaj vsaj nekaj svojih moči posvetili urejanju

dobno, moderno preživetje 2200 Slovencev, ki že od nekdaj živijo tod in jih moderne tehnologije sicer silijo v nasilje nad naravo, v njeno skopljeno? Ali ne bi skušali od Bohinja, Trente, Vrata in vseh teh prelepih krajev pobirati zelene rente: kdor jih uživa in s svojim obiskom ter vsemi potrebami bremeni, naj plača!" se je vprašal dr. Kmecl in poudaril, da Triglavskega parka niti približno ne bomo ubranili z neomejeno demokracijo ali celo potrošno anarhijo obiska. Karavanški tunel, ki bo odprt drugo leto, ne bo samo vhod na Balkan, temveč tudi v TNP - dobesedno vanj se zasaja. Že zdaj napovedujejo, da se zna za kak lep konec tedna prignesti skozenj milijonska množica iz nemške srednje Evrope.

Dr. Kmecl je v nadaljevanju dejal: "Bodimo zato do tega našega skupnega, slovenskega zaklada vsi čimbolj zeleni, vsi njegovi varuhi, vsi dejavni skrbniki: ne le z govorjenjem,

Dr. Matjaž Kmecl, predsednik sveta Triglavskega narodnega parka: "Začne se že s prazno konzervo od Gosserjevega piva: če jo že (polno) prinese sem, je v prav vsakogaršnji moči, da jo prazno spet odnese proč."

kot je rado navada! Saj ni najboljši tisti, ki najbolj vpije! Sijajni in požrtvovalni ljudje iz uprave Triglavskega narodnega parka se lahko pretrgajo - če ne bomo za triglavsko kraljestvo odgovorni vsi Slovenci do zadnjega, bo park ostal list papirja, na katerem je zapisanih nekaj zaobljub, naročil in skle-

Na srečanju predstavnikov vseh trinajstih turističnih društev z območja parka - udeležila sta se ga tudi republiški minister za turizem Ingo Paš in predsednik slovenske turistične zveze dr. Marjan Rožič - so razpravljali predvsem o problemih, ki jih društva in živeli občutijo v parku, sicer pa so se dogovorili, da bo srečanje vsakič ob Dnevu Triglavskega narodnega parka in da si bodo že na naslednjem srečanju pogovarjali o konkretnih problemih in nalogah.

Predice iz Srednje vasi

tisoč drobnih reči, ki so nujne za naravi prijazno življenje tod, ne pa da nas ta svet zanima samo takrat, ko hoče kdo z žičnicami, cestami in hoteli zarežati vanj? Ali ne bi, na primer, soglasno, državno suvereno in nadstrankarsko uveljavili takšno davčno politiko, ki bi olajševala gospodarjenje in spo-

pov, ki se imenujejo Zakon o Triglavskem narodnem parku."

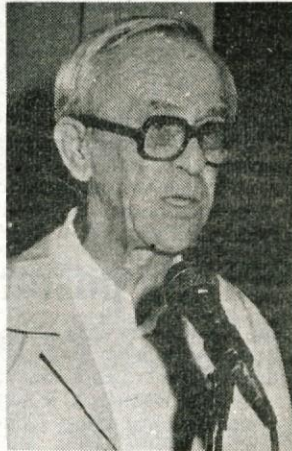
Osrednjo prireditev so popestrili, kot je dejal dr. Matjaž Kmecl, ljudje iz treh triglavskih dolin, Bohinja, Trente in Zgornjesavske doline, ki so pokazali, kako pojejo, plešejo in se šaljijo... ● C. Zaplotnik, slike: J. Cigler

Srečanje borcev in aktivistov

Kranj, 3. septembra - V soboto, 1. septembra, je bilo v Gamsovem raj pri turističnem domu Bela - Bašelj srečanje borcev in aktivistov kranjske občine. Na slovesnosti je govoril Ivan Košir, predsednik kranjske borčevske organizacije, ki je med drugim dejal:

"Nova oblast, v njenih organih so se zbrali številni revanšisti, si je funkcije na vseh ravneh razdelila po zaslugah iz predvolilnega obdobja, ne pa po znanju, sposobnosti in opredeljenosti ali hoče in kdo resnično nekaj pošteno naredi za to skupnost. Zato ni čudno, da je že v teh dobrih stotih dneh posvetila posebno pozornost političnemu obračunu s preteklostjo in njenimi nosilci, ki jih je zatekla in manj stvar, ki so še kako za vse ljudi eksistenčnega pomena..."

"Pozorni moramo biti na poskuse izdvajanja posameznikov in skupin iz ZB in organiziranja v neke druge oblike delovanja. S tem v zvezi je znana t.i. Klepova skupina okoli lise sprave, ki je že nastopila s predlogom nekakšne deklaracije o narodni spravi in krožek prvoborcev okoli Apiha, v katerega bi, kot kaže, spadal tudi dr. France Bučar in nekateri drugi. Pojav nas zaenkrat še ne skrbi, vendar s pomočjo oblastnikov in strankarskih vrhov utegne to privedi do delitve

borcev po strankarski pripadnosti, torej do razparcelacije organizacije. To pa nikakor ne smemo dopustiti..."

V sedanjem burnem dogajanju ohranimo mirno kri in bomo v besedah in dejanjih preudarni, odločni in nepopustljivi, dokler smo še tu in delajmo vsi in vsakega v tej naši Zvezi borcev in domovini... Za nas razlaga, po kateri smo vsi umirali za domovino, pa si podajmo roke in pozabimo vse" in pa »narodnoosvobodilni boj je bil boljševiška revolucija, ki je izzvala državljansko vojno, mi pa smo bili prevarani in zmanipulirani« ni sprejemljiva in nanjo ne moremo pristati..."

Splošna stavka

Zamujena priložnost za častni umik

Kranj, 3. septembra - Vprašanje splošne stavke, napovedane za 10. september, se iz skrbi za delavske interese levi v stvar prestiža Ravnikovih svobodnih sindikatov. Zoper stavko so se izrekli vsi drugi, nasprotuje pa ji tudi večina strank. Celo prenovitelji, nekdanji komunisti, ki so po prepričanju Tomšičevih sindikalistov njega dni skupno držali pozicijo z režimskimi sindikati, so od stavke dvignili roke.

Da obnovimo razvoj dogodkov: prvi so stavko napovedali kovinarji, nato pa so se jim ravno tako za 10. september pridružili Svobodni sindikati Slovenije z (že večkrat objavljenimi) sedmimi zahtevami, med katerimi je na prvem mestu uveljavitev kolektivne pogodbe. Tretji so primaknili lonček zdravstveni delavci. Prvi so zoper splošno stavko povzdignili glas v sindikalni konfederaciji Neodvisnost, ker so v njej videli politično dejanje in rušenje legalno izvoljene vlade. S podpisom in registracijo kolektivne pogodbe je potem odpadel poglaviti vzrok za stavko, toda svobodni sindikat je trdno vztrajal na prejšnjih zahtevah. Zoper stavko so se nato izrekli drugi sindikati (med njimi tudi kranjski), svoje nestrinjanje pa so izrazile tudi nekatere stranke. Medtem se je sestala tudi vlada, predstavniki sindikata pa je sprejela tudi republiška sekretarka za delo. Kot je videti, svobodni še kar vztrajajo, čeprav so javnosti obljubili, da bodo zadnjo besedo rekli konec tega tedna (6. septembra).

Če je po eni plati razumljivo, da stavki nasprotuje vlada (zoper katero je to skrajno delavsko orožje tudi naperjeno), stranke na oblasti in nenazadnje sindikat, ki je nastal kot opozicijski svobodnim, po drugi reakcije v lastnih sindikalnih vrstah in med predstavniki zmernejših sindikalnih organizacij dajo vedeti, da za 10. september napovedana stavka očitno nima dovolj utemeljenih argumentov. Pri tem ne mislimo na zahteve, ki se potegujejo za delavčev prid in pravice, pač pa na spoštovanje pravil igre. Stavka je namreč resnično upravičena samo tedaj, kadar je sredstvo pritiska za učinkovitejše uveljavljanje novih in večjih delavskih pravic, oziroma kot sredstvo za preprečevanje ali odpravo kršitev že pridobljenih pravic. Kar zadeva prvo, jih vsebuje kolektivna pogodba, ki je bila nedavno podpisana in registrirana, torej ni razloga. Za drugo, namreč kršitev v kolektivni pogodbi zapiranih pravic, pa druga pogajalska stran še ni imela priložnosti, zaradi česar tudi ne more biti razloga za stavko. V prihodnje bo moralo biti sindikatu, če naj spet prevzame klasično zaščitno funkcijo, jasno, kaj je njegovo opravilo, v kateri pa naj se ne vtiča. Naj to ilustriramo z zahtevami, ki jih vladi postavlja stavkovni odbor zdravstva. Od pogajalskega partnerja terjajo več denarja za svojo dejavnost, da bo ta lahko normalno funkcionirala. Toda to ni stvar sindikata. Ta lahko v imenu v zdravstvu zaposlenih delavcev zahteva višje plače in višjo raven delavskih pravic, na kakšen način pa vse to dosežejo zdravstveni managerji, jih ne zanima. O denarju za dejavnost naj se z vlado (ki je mimogrede rečeno tudi partner pri kolektivni pogodbi) dogovarjajo vodstva zdravstvenih ustanov. Tako bodo pri stavkah odpadli tudi absurdi, kakršen je denimo na eni strani zahteva zaposlenih v gospodarstvu po razbremenitvah, na drugi pa nenehne prošnje družbenih dejavnosti za več denarja. Jabolko spora so prispevne stopnje, zaradi njih si nasprotujejo delavci gospodarstva in družbenih dejavnosti, ki jim je na ta način odvzeta pozornost od drugih problemov.

Če je bilo takoj ob napovedi splošne stavke videti, da lahko povzroči padec vlade, se je zdaj precej bolj bati, da bo dogajanje okoli napovedane stavke zamajalo Ravnikove sindikate. ● D. Z. Žlebir

KRATKE GORENJSKE

Stolp so morali porušiti

Radovljica, 3. septembra - Kopališki odbor pri krajevni skupnosti Radovljica, ki upravlja kamp in letno kopališče v Radovljici, letos ne bo preveč zadovoljen. Vsaj ne z obiski v kampu, čeprav je bil na bazenu nadpovprečni obisk. Pri krajevni skupnosti Radovljica pravijo, da želijo seznaniti krajane s tem, da je bilo nujno treba odstraniti skakalni stolp, sicer bi se bil porušil sam od sebe. To so ugotovili pri rušenju stolpa, saj je bila armatura povsem dotrajana in ne bi pomagala nobena sanacija. Marsikateri kopalec je odstranitev stolpa in izravnava dna bazena sprejel z zadovoljstvom, saj je bila prej nenehna nevarnost, da bi kakšen kopalec skočil na glavo ali na hrbet kakšne mu kopalcu v bazenu ali pa da bi se nanj zrušil okrušek z razpadajočega objekta. ● J. Rolc

Pohvala poštarju

Kranj, 3. septembra - Na kranjski pošti v času dopustov redne poštarje zamenjujejo študentje. Nekateri med njimi so prav pridni in zvesti svojemu odgovornemu delu. Naš mladi pismoša, študent Damjan, ki je končal prvi letnik gimnazije v Kranju, je nadomeščal našega rednega poštarja, ki nosi pošto v delu Čirč do gostilne Krtina, je vreden vse pohvale - ne samo od strank v tem delu Kranja, ampak tudi od kranjske pošte. Je zgled, da tudi študentje lahko dobro opravljajo svoje delo. ● Ivan Petrič

Pomoč upokojemcem

Kranj, 3. septembra - Okoli tisoč upokojemcev kranjske Save je sredi letošnjega avgusta prejelo regres kot enkratno socialno pomoč. Upokojemci so bili pomoči veseli, saj jim bo pomagala pri nakupu ozimnice. Kranjska Sava pa zasluži vso pohvalo, saj tudi v današnjih težkih časih ni pozabila na svoje upokojemce. ● Ivan Petrič

Na Vrtaško planino

Kranj, 3. septembra - Društvo upokojemcev Kranj bo v četrtek, 6. septembra, organiziralo planinski izlet na Vrtaško planino in Slemo. Odhod z rednim avtobusom v Rateče in Planico iz Kranja bo ob 7.10 uri. Oprema udeležencev izleta mora biti obvezno planinska, primerna vremenskim razmeram. Priporočljive so palice, v nahrbtniku pa naj bo dovolj pijače in jedače. Skupne hoje je za dobrih osem ur. Povratek v Kranj bo v večernih urah. Tura je razgledna in slikovita. Pohod bosta vodila Miro Feldin in Srečo Mesarič.

Izlet na Višarje

Kranj, 3. septembra - Društvo upokojemcev Kranj bo 25. septembra pripravilo izlet na Višarje, v Trbiž in na Vršč. Izlet bo zelo zanimiv. Prijave sprejema društvo upokojemcev Kranj vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure do vključno 21. septembra. Izlet bo vodil Dore Oražem.

Vzpon upokojemcev na Triglav

Društvi upokojemcev Kranj in Kamnik, ki tudi sicer prijateljsko sodelujeta, sta 14. avgusta priredila skupni pohod na Triglav. Kamniško društvo je s pohodom počeštilo tudi 40-letnico svoje organizacije. Po predhodnih kondicijskih pripravah je tega dne pod vodstvom izkušenih gornikov stopilo na vrh Triglava 85 upokojemcev in peščica njihovih sorcev, med njimi tretjina takih, ki so bili na Triglavu prvič. Pohod je bil dobro organiziran. Planinci so vrh dosegli v lepem vremenu že prvi dan in to brez najmanjše poškodbe, kar je lep uspeh ob dejstvu, da je večina udeležencev že srečala Abrahama in da so bili najstarejši pohodniki stari 70 let. To pomeni, da množična rekreativna dejavnost upokojemcem koristi pri utrjevanju zdravja in so tako sposobni tudi zahtevnejših tur, tudi pohoda na Triglav, seveda pod vodstvom izkušenih gorskih vodnikov.

Planinci so v triglavsko pogorje vstopili na Rudnem polju in se prek Velega polja in Kredarice povzpeli na vrh Triglava. Naslednjega dne je skupina obiskala še planinski dom Planika, tu pa so se kranjski in kamniški planinci ločili: prvi so se vrnili na Pokljuko, pridnejši Kamničani pa so se prek Dolica podali v dolino Triglavskih jezer in sestopili v Bohinj.

Pohod je od začetka in do konca na video film posnel prizadevni snemalec Tone Resman in s tem omogočil, da bodo udeleženci lahko podoživeli lepote naših planin in svoje prizadevenje v njih. ● Zvone Černe

V spomin Sreču Brcarju

10. avgusta so zvonovi na dovškem pokopališču odzvanjali slovesu Sreču Brcarju iz Mojstrane (1947 - 1990), našega dobrega prijatelja in sodelavca, ki ga ne bo nikoli več med nami.

Ceprav smo vedeli za njegovo bolezen, nas je vse presunila vest o njegovi smrti. Nismo je še pričakovali. Upali smo, da jo bo nekako ukanil, se rešil njenih spon. Pričakovali smo, da se bomo spet srečali kje na cesti, ko bo hitel v drugi konec vasi, kjer bo imel kaj postoriti, da se bomo v njegovem hitenju bežno pozdravili in rekli kakšno besedo ali dve.

Da, tak je bil Srečo! Vedno je hitel od ene do druge dolžnosti, ki se jim ni izmikal niti v času svoje bolezni. Ni nas obremenjeval z besedičenjem o njej. Kakor da je ne bi bilo, se je v pogovoru izognil in govoril o stvarih in problemih, ki jih je bilo treba urediti. Zanj ni bilo velikih in malih problemov. Vsi so bili enaki in vse je bilo treba z enako zagnanostjo rešiti. Najmanjša podrobnost ni ušla njegovim očem in to ga je dvignilo iz sivine povprečja.

Njegovo življenje je bilo podobno, kot so si naša življenja podobna: šola, učenje, zaposlitev, družina. Okusil je tudi, kako reže kruh tujina. Od tam se je vrnil, kajti domača vas in pogled na naše čudovite gore sta ga zvalila nazaj. Kmalu je postal nepogrešljiv v Turističnem društvu in v krajevni skupnosti. Bil je tudi predsednik komisije za hortikulturo in varstvo okolja. Ob svojem delu ni uporabljal velikih besed, saj jih skromen, kot je bil, niti ne bi mogel.

Tako kot smo cenili njegovo delo, smo cenili tudi njegovo delavnost, marljivost in skromnost. Zavedali smo se in se še bomo, da je bilo njegovo delo v krajevni skupnosti in pri turističnem društvu skoraj nenadomestljivo. Z njegovim odhodom je nastala težko zapolnjava vrzel, kajti takih ljudi je malo. Vsi, vsak od nas, bo moral poslej narediti nekaj več. To bo naš dolg in naša obveznost do njega.

Naj bodo te skromne besede v zahvalo za njegovo delo. ●
Krajevna skupnost in turistično društvo Mojstrana

Krajevna skupnost Sava na Jesenicah

Mestni sveti bi bili bolj učinkoviti

V krajevni skupnosti Sava so se organizirali v treh soseskah. Na Tomšičevi bi radi več telefonov. Za TVD Partizanom bi morali urediti park in zelenice.

Jesenice, 3. septembra - Krajevna skupnost Sava na Jesenicah sodi med večje jeseniške krajevne skupnosti in obsega območje od podvoza proti hali v Podmežakli in železniške proge do Špornovega grabna in Prihodov. V krajevni skupnosti Sava so sklenili, da tri večje soseske poimenujejo po herojih in imajo tako danes sosesko Toneta Tomšiča, ki sega od gimnazije do železniške proge Jesenice - Ljubljana, Benedičičevo sosesko do gasilskega doma in sosesko Toneta Čufarja, ki sega od trgovine Murka do gimnazije.

Predsednik skupščine krajevne skupnosti Sava je Janez Pogačnik, ki pravi:

»V naši krajevni skupnosti je največja delovna organizacija Železarna, sicer pa je skupaj 24

Janez Pogačnik

družbenih podjetij, večinoma v soseski Tone Čufar in skupaj 50 družbenih objektov. V stanovanjskih soseskah so zadnja leta zrastle novi stolpiči, predvsem za samopostrežno restavracijo GEŽ, starejši stanovanjski soseski pa sta na Tomšičevi ob trgovini in za gimnazijo. Mislim, da je bilo pametno, da smo krajevno skupnost, ki je precej velika, tako po območju kot po številu prebivalcev (okoli 4.000), razdelili na več sosesk, saj se tako lažje in hitreje razrešujejo problemi, s katerimi se srečujejo naši krajani. V posameznih soseskah so problemi specifični, saj gre za stanovanjske stolpiče in za naselja zasebnih hiš, kot je primer na Tomšičevi. Tako se zdaj zborov volilcev ali občanov udeleži več ljudi kot včasih.

Komisije pri svetu krajevne skupnosti ukvarjajo s komunalnimi in drugimi krajevnimi problemi. Največ dela ima komisija za napeljavo telefonskega omrežja. Na Tomšičevi si ljudje želijo telefone in tudi Benedičičeva soseska ima premalo telefonskih priključkov. V pripravi so pogodbe z jeseniško komunalno skupnostjo za napeljavo telefonskega omrežja, pripravljeni so načrti, ki pa se bodo lahko uresničili tedaj, ko se bo povečala zmogljivost telefonske centrale na Jesenicah. Težko je, ker v krajevni skupnosti živi precej starejših občanov, ki bi telefonsko napeljavo nujno potrebovali.

V okviru krajevne skupnosti Sava je aktivnih več komisij, tudi komisija za socialna vprašanja in komite za SLO in družbeno samozaščito. Člani krajevne civilne zaščite se udeležujejo raznih tekmovanj in so uspešni, celo občinski prvaki. Zadovoljivo dela svet stanovalcev, svet potrošnikov pa nima nobenega vpliva, prav tako se delo poravnalnega sveta kljub prizadevanju predsednika ne more uveljaviti tako, kot je bilo pri njegovi ustanovitvi zamišljeno.

Komunalni problemi so bili največji tedaj, ko se je gradila soseska MIŠ - zaradi dovozov in asfaltiranja. V minulem obdobju se je po planu komunalnih del v naši krajevni skupnosti asfaltirala Razgledna pot. Mislim, da smo ob dobrem sodelovanju s komunalnim podjetjem Kovinar in komunalno skupnostjo občine v krajevni skupnosti napravili marsikaj,

V krajevni skupnosti Sava na Jesenicah je tudi jeseniška gimnazija, ki se pripravlja na obnovo fasade in poslopja... Foto: D. Sedej

tako da večjih komunalnih problemov danes ni.

Res pa je, da se v zadnjem času zdi, da so ljudje postali bolj pasivni in indiferentni, kot so bili nekoč. V mestnih krajevnih skupnostih se to bolj kaže in vidi, zato se v razpravah o prihodnji organiziranosti krajevnih skupnosti po mestu ogrevam bolj za mestni svet. Ko je propadla krajevna organizacija Socialistične zveze, je morala vsa volilna opravila opraviti krajevna skupnost. Mislim tudi, da bo v prihodnje aktivnost boljša tudi zato, ker imamo dva delegata v občinski skupščini, ki pa sta tudi člana sveta. Tako bosta veliko bolje obveščena o problemih, kot je bilo nekdaj, ko so se delegati menjali in s krajevno skupnostjo zato ni bilo prave povezave in informiranosti.

Krajevna skupnost Sava je bila vedno kritična do pozidave za TVD Partizanom na Jesenicah. Naš interes je bil, da se tam uredi park in zelenice in verjetno tako tudi bo, saj nič ne kaže, da bi se za Partizanom gradilo. Začeli smo z akcijo za napeljavo kabelske televizije, ki pa je uspela v soseski Tone Čufar, na Tomšičevi pa ne. Krajevna skupnost ima na Titovi 18 tudi nove prostore, sejo, no sobo, pisarno, za krajane, ki iščejo pomoč ali nasvete, pa je lokacija dovolj ugodna.

Ne nazadnje so v krajevni skupnosti Sava osnovna šola, šola Viktor Stražišar - ki gradi nove prostore - za obnovo fasade in poslopja pa se pripravlja tudi jeseniška gimnazija na Čufarjevem trgu... ● D. Sedej

Ciril Zupin spet prireja krompirjevo tekmovanje

Z nenavadnimi in rekordnimi primerki na plan

Grad, 1. septembra - Ciril Zupin, gostilničar iz Grada pri Cerkljah, ki se ubada s pridelovanjem rekordnih pridelkov, večinoma buč, je lani priredil pravcato krompirjevo tekmovanje. Pridelovalci so razstavili kar se da nenavadne pridelke in najbolj posebni so si prislužili tudi nagrade. Tekmovanje bo tudi letos!

Se preden se je Ciril odločil, da bi tudi letos ponovil lani tako uspelo tekmovanje, so mu okoliški kmetje (Afrin iz Grada, Hariž iz Dvorj in Kern s Pšate) že prinesli prve nenavadne krompirjeve primerke. To očitno kaže, da od njega vnovič pričakujejo ocenjevanje, zato jim bo ustregel. Prav zdaj se začena spravo krompirja, zato spodbuja kmete, naj bodo pozorni na izjemno debel krompir in primerke nenavadnih oblik. Enega in drugega naj prinesejo v Gostilno na vasi v Gradu tja do 20. septembra. Kdaj bo potem ocenjevanje in srečanje s podeljevanjem nagrad, bo še sporočil.

Upamo, da bo dogodek vsaj tako zanimiv kot lani, ko je organizator povabil k sodelovanju troje časopisov, Kmečki glas, Moj mali svet in naš časnik, pa seveda tudi stroko, ki je razsojala o ustreznosti tekmovalnih primerkov. Naše radovednosti, zakaj nenavadno de-

bel krompir (menda ne drži reko o neumnem kmetu in debel krompirju) in od kod čudne oblike, pa organizator tekmovanja Ciril Zupin ni mogel potešiti. Pravi, da tudi doktor agronomije Miloš Kus lani ni vedel pravega odgovora. ● D. Z.

PRITOŽNO KNJIGO PROSIM

Uganke za kupce jajc in kurjih beder

Na Planini v Kranju prodajalki v prodajalni Stjepana Lebarja iz Lopatina sortirata pred očmi kupcev jajca po velikosti. Drobna jajca iz originalne embalaže prodata kupcu, debela jajca pa zlagata posebej.

Če se pred kupca povsem po naključju prikrade kakšno debelejša jajce, ga takoj skrbno zamenjata z drobnim. Kam pa gredo debelejša jajca, je zdaj uganke!

Podobna uganke je s prodajo kurjih beder z delom hrbtišča. Prodajalki jih prodajata kot sama kurja bedra.

Kdo je tu oškodovan in kdo ima korist v tej prodajalni? Ali kupec ali proizvajalec ali njegovi prodajalki pa seveda ni več uganke.

Vsa sreča za kupce, da ni več takih monopolov, kot smo jih imeli včasih!

Bojan Košir,
Gradnikova 5, Kranj

Triglav konfekcija Kranj
Savska c. 34, 64000 Kranj

Delavski svet Triglav konfekcije Kranj razpisuje dela in naloge:

VODENJE KOMERCIJALNEGA SEKTORJA

z naslednjimi razpisnimi pogoji:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske ali druge ustrezne usmeritve
- 2 leti delovnih izkušenj v komerciali
- aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika

Kandidat bo izbran za 4-letni mandat. Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh od dneva objave razpisa na naslov: Triglav konfekcija Kranj, Savska c. 34, 64000 Kranj. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po opravljeni izbiri.

Torek, 4. septembra 1990

Večina že misli na ozimnico

Hrana se draži v mnogokratnikih

Septembra napoči čas za ozimnico in večina ljudi jo, kot bi se zgledovali po pridnih mravljah, že znaša skupaj. Veljala pa jih bo precejšnje denarce.

Cene večinoma še niso znane, toda ljudje že po nekaterih ozimniških artiklih sodijo, da bo ozimnica letos dražja kot lani. Kot nam je dejal eden od sogovornikov, je lani za kilogram krompirja (računajoč v današnji valuti) odštel 0,60 dinarjev, letos bo 5 dinarjev. Tudi za druge »sadeže zemlje« bo najbrž veljalo podobno. Še dobro, da ljudje v domačih ohišnicah pridelajo nekaj tistega, za kar bi sicer na trgu odšteli premoženje.

Jelka Ovčar: »Septembra začnemo misliti na ozimnico: nakupimo paprike, krompir, poberejo pridelek z vrtničke (pomanjkanje časa nam onemogoča, da bi se z njim več ubadali), kasneje naročimo še meso za v skrinjo. Ne bi vedela oceniti, koliko me bo ozimnica stala letos, saj šele po nakupih izračunam, koliko smo potrošili zanj. Tudi vse letošnje cene še niso znane. Če bodo ostale vsaj takšne, kot so zdaj,

Zorka Črnivec: »Nekaj stvari za ozimnico sem že kupila, vlagam

namreč paprike in delam srbsko solato. Kmalu bom začela pripravljati tudi živila za v skrinjo. Večji nakupi bodo s krompirjem in mesom, vse to nakopičeno v

enem samem mesecu. Koliko me bo stala letošnja ozimnica, še nisem izračunala; vsega se tudi ne da, saj marsikaj pridelamo tudi doma.

Marija Sekulić: »Danes sem kupila večjo količino paradižnika, ki ga skuham v mezo, zaprem v steklenice in jih čez zimo shranim v perje. Tako veleva stari srbski recept. Za kilogram sem plačala 8 dinarjev, ker sem vzela več, sicer stane 12 dinarjev. Tudi paprike nameravam še pripraviti za v skrinjo, pa peso, vkuhala bom tudi razne kompote. Meso

kupujem sproti. Ne pričakujem, da me bo letos ozimnica drago stala, saj pri nakupu večjih količin lahko marsikaj prihranim.

Andrej Tičar: »V družini se običajno skupaj odločamo, kaj in kje bomo kupili za ozimnico. Za jabolka in krompir se zmenimo pri kmetu, kumarice pridelamo sami, tudi mesa nakupimo na zalogo in ga zamrzujemo v skrinji. Sicer pa jesenske pridelke že dlje časa jemljemo pri istem kmetu,

večidel zaradi zaupanja in kvalitete. Pa tudi cena pri vsem ni zanemarljiva, saj je pri znanem kmetu precej nižja kot na tržnici.

Marjan Taber: »Prejšnja leta smo večji del ozimnice nabavljali prek tovarniškega sindikata, letos pa sva z ženo upokojenca in se

morava znati sama. Irenutno še iščeva, kje bo ceneje. Cena je pri teh nakupih zelo pomembna. Ozimnica bo najbrž draga, saj se je hrana v primerjavi z lani podražila (sodeč po krompirju) skoraj desetkrat, plače se skorajda nič ne povečajo, pokojnine pa po odstotek. Tu v odstotkih, hrana pa kar v mnogokratnikih. »**D. Z. Žlebir, Foto: G. Šinik**

Stehali smo prvošolčevo torbo Breme učenosti

Kranj, 3. septembra - Milo se nam stori, ko prvo šolsko jutro gledamo za našim prvorojcem, kako jo maha v hram učenosti. Malo zaradi starševskega ponosa, malo pa zaradi težkega bremena, ki ga nesrečnej prenaša na ramenih.

Kar pet kilogramov tehta šolska torba, ki si jo je to jutro polno zadel na rame naš dobrih 20 kilogramov težki Rambo. Torej prenaša otrok na hrbtno četrtino svoje teže. V literaturi, ki smo jo pred pričetkom tak pomembnega obdobja v življenju temeljito preštudirali, pa dopušča zgolj desetino otrokove teže težko šolsko torbo. Da ne bi bili pristranski, smo se ozirli tudi k dvema sosedoma, kjer imajo za prvi razred godni gospodični. Prva, ki prav tako sodi v peresno kategorijo, tehta 24 kilogramov, njena torba pa nekaj nad pet kilogramov, torej petino njene telesne teže. Druga, ki jo je narava že pri sedmih letih bogatejša obdarila, ima 28 kilogramov težko telesce, torbo pa pet kilogramov in pol. Matematično natančno to pomeni 19,6 odstotka njene teže. Se pravi, da od trojice najlažje prenaša

breme učenosti, a še vedno težje, kot je dopuščeno.

Da bralci ne bi podvomili v naše poštenje pri tehtanju torbe in da ne bi bili nemara kot v srednjem veku goljufivi peki deležni vaganja v Ljubljani, nave-

dimo težo posameznih predmetov. Trije veliki zvezki tehtajo 750 gramov, šest malih sto gramov manj. Puščica z vsemi pritklinami (v njej so tudi flomastri, šilčki, radirke, ravnilca in trikotniki) 400 gramov, 100 gramov je

težka škatlica z voščenkami, 50 gramov tista s krogi za računanje v množicah, 100 gramov pločevinka z barvnimi svinčniki. Ko smo že pri barvicah, vodenke tehtajo 250 gramov. Kilogram odpade na učbenike (berilo, dva delovna zvezka za slovenski jezik, matematika, glasbeni učbenik, manjka še tisti za SND), 100 gramov copati, 200 gramov telovadna oprema, medtem ko plastelina, škarjice in podobnih za izobrazbo nujnih predmetov niti nismo tehtali. Natehtali smo 4600 gramov.

Da ne bomo krivični: to ni polnih pet kilogramov, zato se matematični izračun izteče takole: fant prenaša na plečih 23 odstotkov svoje teže. Najbrž nismo edini starši, ki si želijo, da prvošolci ne bi vsak dan potrebovali popolne vsebine svoje torbe ali da bi jo smeli vsaj del puščati v šoli. In še ena skrb: kako težka bo konec leta šole učenčeva glava?

• **D. Z. Žlebir**

Se bodo krčile pravice upokojenec?

Gmotna stiska zavezuje pokojninsko vrečo

Gledano površno upokojenec danes resda ni hudega. Pokojnine so dostojne, pa tudi redno prihajajo okrog prvega v mesecu. Mnogi delavci, zaposleni v problematičnih podjetjih, žal ne morejo trditi ne prvega ne drugega. Vse pa kaže, da se tudi navidezni socialni mir med četrtino prebivalstva v Sloveniji, utegne porušiti, saj je v pokojninskem skladu izguba. Ali se bodo zaradi tega zmanjšale pravice?

Ze nekajkrat smo pisali o finančni stiski slovenskega pokojninskega sklada, nazadnje ob polletju, ko je globoko zabredel v izgubo. Rdeče številke so se namreč povzpele na 326 milijonov. Kako tudi ne, saj po eni strani gospodarstvo ne prispeva več toliko, kot mu nalaga obveznost, po drugi pa sklad bremenijo tudi nove pravice. Podjetja, ki imajo izgubo, avgusta denimo refundirajo že plačane prispevke, nekateri likvidnost rešujejo z odlaganjem prispevkov. Dokler je to le peščica v izgube potopljenih tovarn, se v skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja še ne pozna. Ko se tako začne obna-

šati večina gospodarstva, zagrozi polom. Kot rečeno, pa je pokojninski sklad tudi vse bolj obremenjen. Vse več ljudi se predčasno upokojuje, ker postajajo v tovarnah odvečna delovna sila, iz istega razloga tudi podjetja dokupujejo manjkajočo delovno dobo svojim delavcem. Razmerje med upokojenimi in aktivnimi prebivalci se ruši.

Kako odgovoriti na take in podobne težave, da se ne bi na lepem kot kup domin sesul ves pokojninski sistem? S krčenjem pravic, kar pa seveda ne bo lahko, ker jih je sistem zadnjih nekaj let samo širil. Sprememba zveznega pokojninskega zakona,

ki je stopila v veljavo avgusta, je to očitno že imela v mislih, saj se nekatere nove določbe da razlagati natanko tako. Najpomembnejša sprememba denimo zadeva medletna usklajevanja pokojnin z osebnimi dohodki, ki naj bi bila posledje le dvakrat letno. Toda če se plače med letom povečajo (ali zmanjšajo) več kot 5 odstotkov, je mogoče tudi večkratna usklajevanja. Spremenjeni zakon prikrajuje tudi delovne invalide, ki za invalidnost, nastalo izven dela, ne bodo dobivali več sto, temveč le 85-odstotno nadomestilo. Tudi o nadurah je beseda. Delavcem, ki so zaradi narave dela primorani opravljati nadure, so

jim tako pridobljeni dohodek šteli v pokojninsko osnovo. Zdaj naj bi iz osnove izvzeli tudi obvezne nadure. In še je nekaj podobnih določil, ki bodo v večji meri prizadela prihodnje upokojece, ker za njihove pravice iz minulega dela ne bo več toliko denarja kot doslej.

Gre za spremembe v zveznem zakonu, ki ima tudi na Slovenskem zaenkrat še vso veljavo. Kot vemo, ima slovenska vlada nalogo, da po razglasitvi deklaracije o neodvisnosti pregleda, kateri zvezni zakoni pri nas ne veljajo več. Pokojninskega zaenkrat ni na seznamu, toda vlada ima še čas, da zveznega nadomesti z republiškim. Bomo videli, ali bo prisiljena poseči po omejitvah tako, kot je zvezna.

• **D. Z.**

DELAVSKI ODVETNIK ODGOVARJA

Suspenz kot kazen

Vprašanje:

Zaradi pomanjkanja ustreznih navodil s strani vodilnega delavca sem napačno opravil delovno nalogo, zaradi česar pa podjetju neposredno ni nastala večja škoda. Takoj sem dobil sklep o odstranitvi z delovnega mesta, pri čemer pa v sklepu ni bilo določeno, kam sem razporejen, niti komu in v kakšnem roku se lahko zoper sklep pritožim. Ob vročitvi sklepa mi je bilo rečeno, naj do nadaljnega ostanem doma. Ali je postopek zakonit?

Odgovor:

Sklep, katerega kopijo prilagate, je vsebinsko neutemeljen ter formalno pomanjkljiv do te mere, da objektivno tudi ni izvedljiv.

Zakon pozna dve vrsti t.i. fakultativnega suspenza ali neobvezne začasne odstranitve delavca in sicer:

- odstranitev z delovnega mesta in razporeditev na drugo delovno mesto,
- odstranitev z dela iz organizacije.

V konkretnem primeru je jasno zapisano, da ste bili odstranjeni le z delovnega mesta in ne z dela iz organizacije. Ker pa hkrati ni določeno, na katero drugo delovno mesto ste ob tem razporejeni, takšnega sklepa enostavno sploh ne bi bilo mogoče izvesti. Razlaga, po kateri ste dolžni do dokončne odločitve v disciplinskem postopku ostati doma, je torej popolnoma napačna.

Razen omenjene »formalne« pomanjkljivosti je močno vprašljiva tudi vsebinska utemeljenost konkretnega suspenza. Iz zakona namreč zelo jasno izhaja izrazito preventivni in ne kaznovalni namen takšnega ukrepa. Izreče se lahko le zaradi najhujših kršitev delovnih obveznosti ter v drugih vnaprej določenih primerih in sicer pod pogojem, da delavec s svojim ravnanjem ogroža življenje in zdravje delavcev ali materialna sredstva večje vrednosti, oziroma če bi njegova navzočnost na delu lahko ogrozila nemoten in varen potek delovnega procesa, poslovanja in dela organov organizacije. Gre torej za neke vrste varnostni ukrep, ki ga ni mogoče izrehati kar ob vsaki hujši kršitvi delovnih obveznosti, za katero se lahko izreče ukrep prenehanja delovnega razmerja. Takšna možnost je obstajala po prejšnji zakonodaji in prav zato se je svoje čase ta ukrep v nasprotju s svojim temeljnim namenom tudi na veliko zlorabljal kot specifična oblika hude denarne kazni. Delavec namreč za čas suspenza (do dokončne odločitve v disciplinskem postopku) prejema le polovični OD. Ker pa se večina takih postopkov običajno konča najmanj z izrekom javnega opomina, delavec tudi kasneje ni upravičen do ustreznega povračila razlike do polnega OD. S tem pa je v bistvu izredno hudo denarno kaznovan, čeprav njegova odstranitev iz organizacije pred disciplinskim postopkom v večini primerov sploh ne bi bila dejansko potrebna. Prav zaradi množične zlorabe suspenza v opisanem smislu je novi zakon o delovnih razmerjih skrajno omejil in zaostрил pogoje, pod katerimi se lahko izreče.

Iz obrazložitve sklepa, ki ga prilagate, resnično ni mogoče ugotoviti, v čem naj bi vaše konkretno ravnanje ogrozilo življenje in zdravje delavcev, materialna sredstva večje vrednosti ali nemoteno delo in poslovanje. Čeprav gre morda res za kršitev delovnih obveznosti, pa je izrek suspenza popolnoma nepotreben in neutemeljen. Zato vam kljub pomanjkanju pravnega pouka svetujem takojšnjo pritožbo z zahtevo, da mora biti postopek reševanja hiter.

Vodja pravne službe pri Svetu kranjskih sindikatov
Mato Gostiša, dipl. iur.

VESTI

Pomoč družinam ponesrečenih v rudniku Kreka

Ob hudi nesreči v rudniku Kreka je Rdeči križ Slovenije danes že nakazal 10.000 dinarjev za družine ponesrečenih rudarjev kot prvo pomoč pri lažšanju gmotnih težav. Glede na številne telefonske klice, ki jih dobiva RK v zvezi z zbiranjem sredstev za pomoč prizadetim družinam, objavljamo žiro račun: 50101-678-51579 (za družine ponesrečenih rudarjev iz Kreke). Delovne organizacije in prebivalce Slovenije prosimo, da s svojimi prispevki pomagajo reševati težko stanje družin rudarjev z nakazilom denarnih sredstev na žiro račun Rdečega križa Slovenije. RK se vam zahvaljuje za darovano pomoč.

NE IZGUBLJAJTE GLAVE

NAPRAVITE PRAVI KORAK.

OBJAVLJAJTE V GORENJSKEM GLASU

EKONOMSKA PROPAGANDA: CESTA JLA 16 MALI OGLASI:

tel.: 28-463 fax.: 25-366 tel.: 27-960 fax.: 25-366

GORENJSKI GLAS

REDNO BERE PREKO 100.000 VAŠIH BODOČIH POTROŠNIKOV

PREJELI SMO

Pohvala za klopce

V Železnikih živimo v ozki dolini, ki jo sekata po sredini cesta in reka Sora. Za sprehode in rekreacijo skorajda ni prostora. To pa nam vseeno nudi VOJASKA CESTA, kot jo imenujemo, ker so jo pred II. vojno gradili vojaški. Cesta je speljana od glavne ceste v dolini, do vasi Privoč pod Ratitovcem. Ta je sedaj dokaj urejena in lepo sprehajališče upokojencev in sploh starejših občanov. V sprehajališče pa nam jo je res prijetno uredil tov. Jelo Kristan. Ob cesti je namreč postavil več prijetnih in lepo urejenih klopov, ki nudijo sprehajalcem prijeten počitek in prelep pogled v dolino, zgoraj pa kraljuje v vsej svoji lepoti naš ponos RATITOVEC. To je Jelo storil za nas in na lastne stroške. Za njegovo izvirno domiselnost in čut do sočloveka, ki naj poleg tega jena življenja, smo mu, če že ne drugače dolžni iskreno zahvalo in to javno. V današnjem času, ko ni drugega na dnevnem redu, kot boj za oblast in pridobitev materialnih dobrin, je taka poteza za človeka, kot je Jelo, izredno redka in toliko bolj dragocena. Lepo bi bilo življenje, če bi vsaj z malenkostmi poskušali eden drugemu pomagati in mu dokazovati, da je med ljudmi še prijateljstvo, tovarištvo in humanost. Seveda, najdejo se še izjeme, med katerimi je naš Jelo Kristan. Jelo, iskrena Ti hvala! Iz tega pisma boš spoznal, da znamo ceniti Tvoje delo, predvsem pa Tvojo dobro voljo.

Hvala tudi uredništvu za objavo tega pisma!

Terezija Koblar

Zakaj propada kmetija v Pozirnem 10?

Vem, da je bilo novinarju gospodu Zaplotniku težko priti še k drugemu oskrbniku omenjenega posestva, če ga je povabila Gregorčeva. Verjetno bi bilo njo sram (vsaj mene bi bilo), da bi bralci Gorenjskega glasa zvedeli resnico, zato je dala tudi netočne in lažne podatke in krivdo zvalila na druge. S tem je sebi umila samo roke, obraz pa bo ostal umazan, dokler se ne izve resnica.

Prvo, kar ni resnica, je to, da je že za časa življenja pokojnika pomagala pri delu in prinašala živče. Najmanj pet let sem jima pomagal pri delu in spraviu sena in s traktorjem vozil ali nosil živče iz doline in Gregorčeve nisem nikdar videl in ne srečal na poti do omenjenega posestva. Ker je dejala, da jaz vem in to mi je povedala pokojna Marjanca, da je Gregorčeva pomagala pri spraviu češenj in sliv. To je bilo samo 1983. leta. Pomagali so jima pa tudi nekateri okoliški

kmetje, ki tudi lahko povedo resnico, koliko je Gregorčeva pomagala pokojnika na omenjeni kmetiji. Če je toliko pomagala, zakaj me je pa pokojna Marjanca stalno spraševala, zakaj Angela nič ne pride. Sprašujem se tudi, kje je bila takrat, ko sta klala prašiča. Tak dan je ogromno dela, posebej še za ljudi pri osemdesetih letih. Kje je bila takrat, ko jima je poginila krava? Kje je bila takrat, ko smo po dveh ali treh dneh dobili pokojno Marjanco mrtvo? Kje je bila takrat, ko je bilo treba prevzeti živino po pokojni Marjanci? Vem, takrat je bila v hiši in se je zgovarjala, da nima prostora. Za zganje, zabelo, sladkor in druga živila pa je imela prostor, ker jo je mož nečakinja pokojne prosil, da se shrani pri njej. Sodišče je že vedelo, zakaj dva skrbnika in prav je odločilo. Kmetija res propada in še bo propadala. Gregorčeva ne seka same sušice, kot navaja v članku. Posekala je z najetimi delavci, preko dva tisoč m² lesa in to s pomočjo vodstva GG Kranj, obrat Škofja Loka. Ve se tudi, kako je bil les klasiran in kdo ga je kupil preko GG. Taki poseki ne gredo v skrbniško delo. Zakaj pa ni popravila strehe na hiši? To je ropanje kmetije, kar počenja na omenjenem posestvu. Prevzemnik posestva bo dobil prazno parcelo. Drugim pa očita, da vidijo same smreke. Če bo delala tako, jih za prevzemnika ne bo veliko ostalo in bo sama poskrbela, da jih bo posekala. Omenja tudi novo slovensko oblast in Kmetijsko zemljiško skupnost. Oblast naj le poskrbi za prave zakone. Samo, če bodo pravi, verjetno njej ne bodo ugajali. Kmetijska zemljiška skupnost pa ji je že tako dala potrdilo, da je sposobna za prevzem okoli 47 hektarov velikega posestva. Ne vem, kam so gledali ti strokovnjaki, čeprav nekatere vedo, da je brez potomstva in s skoraj petnajstletnim invalidskim stažem. Invalidska upokojenka!

Prepričan sem, da je v novi slovenski vladi kar nekaj razumnih mož, in da ne bodo dopustili, da bi takšna kmetija še naprej propadala. Če pa je ugotovitev Kmetijske zemljiške skupnosti realna, pa naj vsaj vlada poskrbi, da bo pravilno ukrepala pri invalidski pokojnini in za leta nazaj, ker je neumorno delala od jutra do večera in ni bilo videti nobenih znakov bolezn.

Lep pozdrav!
Janko Rihtaršič, Bukovčica 27, Selca

Narod hlapcev in izdajalcev!

To smo Slovenci: grizemo in izdajamo se med seboj, ko iščemo privilegije pri svojem gospodarju, ko pa začetimo popuščanje njegove uzde, se kot mrhovi-

narji spravimo nadenj. Za takšno ugotovitev je dovolj dokazov iz naše polpretekle zgodovine, torej zadnjih 72 let, da ne brskamo še naprej. Takrat so se naši predniki naveličali klanjati nemški in ponemčeni gospodski in presvetli gnadi, avstrijskemu cesarju, namesto njega pa izbrali njegovo veličanstvo kralja SHS, kateremu vladavini so pomagali krotiti neposlušne Hrvate, Makedonce in Siptarje.

S takšno državo so nemški in italijanski agresorji hitro opravili. Pri tem jim je pomagala njihova peta kolona (že tedaj), ki jih je ponekod sprejemala kot osvoboditelje (o tem je bilo objavljeno precej posnetkov). Nekaj prejšnjih voditeljev se je okupatorju poklonilo v znamenje lojalnosti, drugi pa so celo ponudili svojo pomoč pri preganjanju rodoljubov, pozneje pa sodelavcev OF. Nemcem in Italijanom ni bilo težko pridobiti in oborožiti svojih pomočnikov iz naroda hlapcev za boj proti NOV. Čeprav zagovorniki bivših domobrancev enako trdijo za NOV, češ da so bili hlapci kominterne in Stalina, to ne drži, ker je bil takrat Stalin daleč stran in v hudih težavah. To je sedaj le opravilo in slepilo za nepoučene, predvsem pa mladino.

Po vojni smo prisegli na bratstvo in enotnost ter socializem, v Sloveniji še bolj kot drugod, pri tem pa ustvarjali razred privilegirancev. Največji ideologi v jugoslovanskem vrhu so bili »naše gore listi«, zato so se njihova načela v Sloveniji najstrožje izvajala. Čim bolj se je krepilo samoupravljanje, tem manj se je delalo, zato bi moral slediti tudi manjši dohodek. Na to pa ni nihče pristajal, zato se je začel sistem krhati. Sprejeli smo novo ustavo leta 1974, s katero je bilo precej pristojnosti prenesenih na republike, ki so se najprej poskušale reševati z najemanjem tujih posojil, ko so ta presahnila in bi jih morali začeti vračati, smo se znašli v položaju, iz katerega ni bilo videti izhoda. Vsi so zahtevali denar, ki ga ni bilo, zato se je začel neusmiljeni boj za prisvajanje dohodka - tudi neupravičenega. Iz tega se je rodila dogovorna ekonomija, ki ni zaživevala zato, ker je ni nihče spoštoval. Sinigrojeva vlada pa jo je okronala s svojo strateško opredelitvijo: s cenovno in delitveno politiko, ki je temeljila na tržnem protekcionizmu; visokih cenah slovenskih izdelkov na jugoslovanskem trgu.

Zaradi propada tega projekta in neuresničenih iluzij, slovensko vodstvo ni več videlo pravega smisla obstoja te skupnosti, zato je začelo z razgrajevanjem njenih temeljev. Proces je že prej pospeševala močna politična opozicija (o njenih razlogih sem že pisal), ki je z volilno zmago dobila možnost, da ga tudi izvede.

Zgodovina nas uči, da so naši predniki najdlje preživeli kot hlapci pod bičem tujih gospodarjev in tako bo verjetno tudi v prihodnje. Nismo zadovoljni z rela-

tivno precejšnjo suverenostjo, ki jo sedaj uživamo na gospodarskem političnem in kulturnem področju, temveč zahtevamo še svojo vojsko, ministrstva in mednarodni ugled večje ali vsaj srednje države. Poslancev v skupščini imamo že toliko, zdaj so na vrsti še ministrstva in zastopstva v tujini.

Suverenost je samo fraza in krinka avanturistom in karjeristom za prisvajanje državnih funkcij, zato vlagajo največ naporov za večanje lastnih pristojnosti (o tem smo se lahko sami prepričali iz skupščinskih dvoran). In kakšen je njihov namen? Osrečiti Slovence z Novim redom in novimi - natančneje - starimi gospodarji, ki jih nova oblast vztrajno in ponižno išče. Pridite gospodje z denarjem, Slovenija Vam je na voljo! A glej ga zlomka, teh pa ni od nikoder; verjetno se jim ne mudi, čas je njihov zaveznik. »Slovenija naj se najprej osamosvoji, izčrpa, morda potem,« si mislijo. Imajo slabe izkušnje z našo nestanovitnostjo? Prav nam je! Smo pač samo narod hlapcev in izdajalcev. Sramujem se pripadnosti takemu narodu!

Stane Rakovec
Slap 23, Tržič

»Posebna obravnava« po jeseniško še z druge strani

Članek novinarke Sedejeve v rubriki SVET BREZ BLEŠČIC ali »Posebna obravnava« po jeseniško, je napisan enostransko, vendar si ga kaže ogledati še z druge strani.

Natančnemu bralcu, ki bere že samo uvod v članek, lahko vzbudi pozornost, da 4-članska družina živi v stanovanju v blokovni gradnji. To stanovanje je trisobno in meri 66,34 m², kar pomeni, da stanovanje povsem odgovarja normativu stanovanjske površine za 4-člansko družino. Te normative pa določa zakonodaja s področja stanovanjskega gospodarstva.

Res je »prizadeta« oseba konec leta 1989 prosila za solidarnostno stanovanje in tudi odgovor komisije, ki je vlogo obravnavala, je bil tak, kot je opisan v članku. Na omenjeni sklep pa ni reagiral.

V mesecu maju tega leta, ko je bil objavljen razpis za zbiranje prošelj interesentov, ki so želeli pridobiti solidarnostno stanovanje, je bil v tem razpisu natančno določen cenzus osebnega dohodka za posamezno kategorijo prosilcev. Zato ni smiselno, da se tudi avtorica članka spotika ob ta določila, saj je imela na vpogled vso razpoložljivo dokumentacijo, ki je bila omenjenim družinskim članom vročena.

Komisija za solidarnost in kadrovska vprašanja je zaradi tega primera začela s postopeno popravilo, vendar po nikakršni »službeni« dolžnosti in že v predhodnem postopku s svojim

sklepom obvestila v članku navedenega občana, da mu bo zaradi družinskih razmer (pri tem je mislila na duševne stiske staršev, da bi jih zaščitila) dodeljeno stanovanje oziroma nujni prostor. Tak prostor ne odgovarja normalnim stanovanjskim standardom, komisija pa ga ima pravico dodeliti izven prednostnega vrstnega reda solidarnostnih prosilcev. Nujni prostor pa ni drvarnica, niti hlev brez elektrike, kot navaja novinarica, marveč je to najmanj soba, ki ima v souporabi tekočo vodo in sanitarije.

Po prejemu takega sklepa komisije je v članku prizadeti občan zahteval razgovor z namestnikom, da strokovne delavce pouči, da ne potrebuje nikakršne pomoči, ker v svoji družini ne vidi nobene težave niti nima želje, da bi ga na kakršnoli način obravnavali, čeravno je v isti sapi zatrjeval, da pozna vse vrste postopenalnih pomoči, o katerih je bil poučen že v času prestajanja zaporne kazni. Poleg tega je še dodal, da, če bi jih zahteval, mu le-teh ne bi smeli odreči. To svojo izjavo pa je čez čas preklinal in želel, da dobi tako imenovani nujni prostor.

Sekretariat za urejanje prostora
Božena Ronner

Varuhi Triglavskega narodnega parka - »dost' 'mamo vaš'ga spanca«

Narodni park pod imenom Triglavskega narodni park je bil določen z namenom, da se ohrani izjemne naravne in kulturne vrednote, zavaruje avtohtono rastlinstvo, živalstvo in naravni ekosistemi ter značilnosti nečloveškega sveta. V narodnem parku naj se zagotovita z naravnimi danostmi in vrednotami usklajen razvoj kmetijstva in gozdarstva, ohrani in razvija kulturna krajina in ustvarijo solidni pogoji za življenje in delo prebivalcev. Le v tako negovanem parku bo omogočeno vsem obiskovalcem uživanje naravnih in kulturnih vrednot. Zanimivejši del osrednjega dela Triglavskega narodnega parka je Bohinjsko jezero. Leži v najgloblji udolini v slovenskem delu Alp, ki sprejme in pretoči velike količine svežih in zdravih voda, brez katerih bi bilo življenje v Sloveniji zelo osiromašeno. Najhujša nevarnost za jezero je bila pred štiridesetimi leti, ko so ga hoteli predelati v zbiralnik vode za elektrarno ob Soči. Omenjene možnosti pogube jezera ni več.

Vendar pa sedaj grozi jezeru še hujša nevarnost - onesnaženje z vsemi možnimi odpadki naše civilizacije. V toplem juliju in avgustu je postalo Bohinjsko jezero veliko kopalnišče brez reda. Turisti ob vodi kurijo, čistijo posodo, poleg kopalcev se v vodi hladijo psi, avto-

mobile in motorje parkirajo čim bližje obali ali celo na njej, uničujejo kmetijske pridelke itd.

V zakonu o Triglavskem narodnem parku, podpisanem 28/5-1981 od predsednika skupščine SRS g. Milana Kučana so točno navedene prepovedi. Tu so naštet samo nekatere, ki so stalno kršene v območju jezera:

- prepovedano se je voziti po gozdnih in poljskih poteh
- prepovedano je povzročati hrup
- prepovedano je šotoriti, parkirati ali pustiti osebno motorno vozilo ali prikolico za bivanje zunaj za to določenega mesta
- prepovedano je kuriti ognje in pripravljati žerjavico zunaj za to določenih in urejenih mest.

Zeleni Kranja prosijo upravne organe republike Slovenije in občine Radovljica, izvršni svet R Slovenije in občine Radovljica ter organizacijo za varstvo narodnega parka, da obrazložijo vzroke dopuščanja kršenja zakona o Triglavskem narodnem parku za neukrepanje pri vandalškem obnašanju nekaterih obiskovalcev.

Kranj, 11. avgusta 1990
Zeleni Kranj
(Tadej Markič)

Oglasil se je zagovornik branilca narodnega izdajstva!

Pod tem naslovom Medobčinski svet ZZZB NOV za Gorenjsko v Gorenjskem glasu z dne 31. 8. 1990, ko polemizira z Zdenkom Zavadlavom, trdi in raznaša, da sem zagovornik narodnega izdajstva. Te trditve so neresnične in mi z njimi borčevska organizacija, katere član sem, jemlje dobro ime in me obrekuje. Nihče, ki bere moje prispevke in nihče, ki je kdajkoli v javnosti poslušal moje besede, ne more reči, da sem zagovornik narodnega izdajstva. Bolj upravičeno bi se moglo reči, da sem zagovornik narodnega ponosa in človekove morale. Res je, da branim tiste protikomuniste in domobranci, ki jim je prejšnja partijska oblast (sedaj pa še naprej borčevske organizacije) nadela ime - narodni izdajalci, da bi opravičila zverinstva nad njimi, ki jih človek ne more opravičiti. Če rečem tudi, da so vojni hudodelci prav med nami, v borčevski organizaciji, je to resnica, ki je hudo neprijetna tudi za tiste, ki so množične poboje zagovarjali (in jih še zagovarjajo). Z mojimi javnimi nastopi in tudi sicer sem vedno tudi branil čast velike večine borcev NOV, ki so kljub krutemu času, vendarle ostali ljudje.

Zaradi morebitnega postopka pri borčevski organizaciji ali pred sodiščem, prosim uredništvo, da javno objavi imena in naslove podpisnikov zame obrekljivega prispevka: iz Kranja, Tržica, Škofje Loke, Radovljice in Jesenice.

Kranj, 3. 9. 1990
Stanislav Klep

MIHA NAGLIČ

Življenje in delo ljudskega poslanca Antona Peternela - Igorja

Za kmeta in za komunizem

Ko torej niso od njega ničesar zvedeli, so ga popoldne odpeljali na Zunharski grič nad Poljanami, kjer so ga prisilili, da je moral izkopati svoj grob. Domobranci so stali okoli njega z vanj naperjenimi puškami. Ko je skopal del jame, čeprav še zelo plitko, je zgrabil kramp in ga zalučal oproti domobrancem in jim dejal: »Zame je dovolj globoka, kar ustrelite me.« Tedaj pa so ga potegnili iz jame in ga začeli pretepali. Potem pa so mu ukazali, naj roke dvigne vodoravno. Na tako iztegnjene roke so mu naložili večje število pušk, rekoč: »Ker imaš tako rad orožje, ga pa imej, da se ga boš najedel.« Brat, ki je bil sicer zelo močan, je dolgo časa trmasto držal na stegnjenih rokah naloženo orožje. Ko so mu moči pohajale in so roke začele drhteti in popuščati, pa še vedno ni hotel popustiti, je to okoli stoječe domobranci razkačilo, ker so ga hoteli ponižati, da bi klonil pod težo orožja, in tedaj je Tone Justin, Čelinkarjev iz Gorenjega Brda dejal, »bomo že preizkusili tvojo moč« in ga z vso močjo s puškinim kopitom udaril po stegnjenih rokah in mu jih nato z več silnimi udarci polomil in zdrobil. Pridružili so se mu še drugi okoli stoječi domobranci in s puškinimi kopiti z vsemi močmi udrihali po njem. Zdrobili so mu tako rekoč vse kosti in ga potem že mrtvega še ustrčili.

Med najbolj prizadevnimi je bil, kakor so mi povedali, Stanko Kržišnik, po domače Rovancan iz Podjelovega Brda pri So-

vodnju. Nadalje Novčan iz Leskovic in Vincine iz Kopačnice (nisem povsem gotov, če sem si hišna imena prav zapomnil). Navzoča sta bila tudi brata Nande in Franc Bogataj, Vrhovškova iz Stare Oselice. Kako je vse to potekalo, je pred okrog 35 leti neki Bogataj iz Stare Oselice pripovedoval delavcem Cestnega podjetja Kranj, ko so gradili most pri Koprivniku pri Sovodnju.

Ta Bogataj je vse to videl na lastne oči, ker je bil z očetom domobrancem kot varovane v postojanki v Gorenji vasi.

Še nekaj besed o Stanku Kržišniku, Rovancanu iz Podjelovega Brda. Ta je bil prej nekaj časa partizan. Kot domobranec pa je ubil devet sodelavcev in aktivistov OF. Med njimi tudi Franca Bevka, svojega sosedo, ki je bil prej občinski tajnik. Ta je bil obdolžen sodelovanja v OF, aretiran in potem zaprt v Škofji Loki in v Begunjah. Ko je bil iz Begunj izpuščen domov, so ga v Gorenji vasi prijeli domobranci iz te postojanke. Z njim je potem neke za cerkvijo obračunal sosed Rovancan. Ta obračun je z otrokom v naročju opazovala Rovancanova žena. Rovancan je ovil Francu Bevku žico okrog vratu in jo potem počasi navijal in pri tem sadistično užival. Ko so potem pri davljenju Bevku začele solze zalivati oči, je sinček, ki ga je mama pestovala, vprašal »Mama, zakaj pa striček joka?« in kaže, da niti nje niti njegovega očeta to nedolžno otroško vprašanje ni ganilo, da bi bil prenehal s tem zločinskim početjem.

Enak zločinec je bil tudi Ruprehtov Pavle iz Bitnja. Ta je v zadnji sovražnikovi ofenzivi marca 1945 moril in pobijal borce in aktiviste OF na območju Delnice in Javorij (in verjetno tudi drugod, kjer je hodil). Ruprehtov Pavle je bil domobranec v postojanki, v Žabnici. Skupina domobrancev, v kateri je bil Pavle, je v petek, 23. marca 1945, prišla z vojaške ceste, ki vodi na Blegoš iz prelaza Predole v zaselek Podpreval, ki spada k vasi Delnice. Za oddelek je iz Podprevala šel v hajko v Zaklančarjevo grapo, zaraščeno z grmovjem in gozdovi. V tej hajki so domobranci prečesali vso grapo in pri tem odkrili v robidovju Jurija Mraka - Mirosljuba, člana odseka za trgovino in prehrano pri pokrajinskem odboru OF za Gorenjsko, po domače Jejarja iz Delnice, ter Petra Omana - Zara, člana odseka pri okrajnem odboru OF Selca-Poljane, iz Javorij. Ko so ju domobranci odkrili, sta skočila, da bi utekla, domobranci pa so vžgali po njiju. Zaro je bil takoj mrtav, Mirosljub pa je bil lažje ranjen v ramo. Čeprav jih je prosil, naj mu zaradi dveh majhnih hčerkic in družine prizanesejo, ga je Pavle zaklal s tremi vbodi v hrbet. Mrtvemu so potem sezuli skorjete, sneli poročni prstan in vzeli dežni plašč ter denarnico, v kateri so bili dokumetni in slike obeh hčerkic in družine. Iz dokumentov so ugotovili, kdo je ubiti. Ko so potem prišli v Delnice, Pavle z nekaj drugimi odšel k Jejarju, kjer so se naslanjali s tem, da so kazali slike in druge odvzete predmete in se bahali, da so zaklali to partizansko svinjo. V noči iz 23. na 24. marca pa je bil zaklani to partizansko svinjo. V zasadi nad Selo v Javorijah. V njihovo zasado so padli trije neoboroženi partizani - Jože Kriznar, Iletov iz Delnice, Matevž Dolenc, Kršič iz Volče, in Jurij Potrebuješ iz Suše. Čeprav so jih prijeli žive, so vse tri ubili, s čimer se je drugi Rudan nekdo od njih hvalil v gostilni pri Marjanci v Javorijah. Ruprehtov Pavle je umrl pred nekaj leti na Orehku (ali Primsko-vem?) pri Kranju.

EVIN CIGANSKI PLES

Konec avgusta je Škofja Loka doživela poseben, nepozaben nastop umetnice Eve Škofič - Maurer, ki že nekaj let v Moskvi in Leningradu študira estradno, cirkuško in gledališko umetnost. Med poletnim predahom na domačih tleh na številnih nastopih preverja svoje znanje.

Tistega večera je škofjeloški Mestni trg zavibriral v ritmu ciganske glasbe, poletnega večera, prevsem pa korakov in pojave mlade Eve Škofič - Maurer. S svojim ognjevitim ciganskim plesom, odigranim in zaplesanim v ognjenem risu plamenic in bakel je Eva Š. Maurer začela četrto prireditev Škofjeloških pletnih večerov, ki jih prireja Zveza kulturnih organizacij in turistično društvo.

Občinstvo je s kančkom skepse in gorenjske opreznosti čakalo na nastop in ga v začetku pospremlilo s svojo značilno zadržanostjo, nesproščenostjo in narejeno sramežljivostjo. Medtem pa je Eva Š. Maurer v svojem profesionalnem petnajstminutnem nastopu plesala, vabila in odbijala, osvajala in zavajala, ironizirala, se igrala in sama neskončno uživala. Enkratna sproščenost, uigranost in mačja eleganca so odtajali ljudi in njihove roke in postajalo je dvakrat vroče. Bil je ples, ki omamlja in privlači, igra, ki jo je občinstvo, ves čas disciplinirano stoječ zunaj ognjene črte, pozdravilo in nagradilo z aplavzom, ki je bil nastopa vreden.

Ples v Škofji Loki je bil zadnji ali predzadnji pred Evinim ponovnim odhodom v Leningrad. To poletje je na »počitnicah« v Sloveniji nastopila kar sedemnajstkrat: v Ljubljani, po Gorenjskem, v Avstriji, Španiji in Franciji. Vsi nastopi so ji ljubi, vsak je dogodek zase, in zato pravi: »Nikoli ne rečem ne, če mi kdo ponudi nastop, pa naj bo kjerkoli.«

Marko Črtalič

Ob razstavi v Galeriji Bevisa

BRATA ŠALVARICA

Pred nekaj dnevi so na Koroški cesti 47 v Kranju odprli novo likovno razstavišče BEVISA. Za otvoritev galerijskih prostorov so izbrali dela dveh mladih hrvaških likovnih umetnikov, bratov Vitomirja in Dejana Šalvarice, diplomantov sarajevske akademije za likovno umetnost.

Nenavadno sklenjena in kar asketska predanost bratov Dejana in Vitomirja Šalvarice umetnosti pušča v njihovih delih globoke brazde vedno novih spoznanj, iz katerih se spontano rojevajo vedno novi poglobljeni pogledi na obdajajoči svet in življenje.

Na videz abstrakten svet njune slikarske zasnove skriva v sebi tolikšno vsebinsko in po natančnejšem ogledu tudi predmetno oprijemljivost, da nikakor ne moremo govoriti o neki amorfni usmeritvi njunega opusa. O tem nas prepričujejo med drugim podnaslovi njunih kompozicij, ki so povsem konkretni. Kiparski ekskurz dejana Šalvarice je izrazito figuralen.

Prav figura pomeni v umetnosti obeh bratov tisto izhodišče, na katerega se navezuje ves njun smiselni in čustveni svet, njuna spoznanja in razpoloženja. Človek pomeni osnovno srž kompozicijskega organizma njunih slikarskih del, pa naj bo njegova podoba še tako zakrita ali potopljena v kolorit. Boj za prevlado med obema ustvarjalnima zasnova, med konkretnostjo predmeta in abstraktno zasnovo barve je v njihovih delih viden vsepovsod. Zdaj prevladuje ena, zdaj druga sestavina. Zaradi navezanosti na strukturno členitev slikarske ploskve je pri Vitomirju težje zaznati predmetno jedro kot pri Dejanu, pri katerem sredi poplave barvnih elementov vendarle zaslutimo obliko figuralnega skeleta.

Vloga kolorita se nam po vrsti kaže pri vsaki njuni kompoziciji posebej. Medtem ko barva predmet skriva ali celo prekriva, ga s tem v resnici še bolj konkretizira, saj gledalca naravnost sili k njegovi identifikaciji. Tako se vloga obeh sestavin barve in predmeta v slikarstvu obeh bratov izkaže kot nerazdružljiva in obenem nepogrešljiva tako pri vsebinski kot oblikovni koncepciji slike.

Že od vsega začetka dokaj trdna navezava na skeletno formo kompozicije je Dejana Šalvarico pripeljala do plastične figuralne scene. Njegova kiparska dela so grajena podobno kot njegove slike, vendar v obratnem smislu: mrežasto strukturno jedro kipa, prekriva bolj ali manj sklenjena prevleka, ki daje zabrisani konturam plastičen izraz, da kljub močni stilizaciji učinkujejo kot pravo telo.

Cene Avguštin

SLOVENSKO GLEDALIŠČE V KOREJI

Na letošnjem 14. mednarodnem gledališkem festivalu v Seulu, ki bo trajal do začetka oktobra, je konec prejšnjega meseca sodelovalo tudi ljubljansko gledališče Drama SNG. Kot posebni gostje so igralci Drame korejskemu občinstvu petkrat odigrali predstavo Bertolta Brechta Malomeščanska svatba v režiji Edvarda Milerja. Od njenega nastanka je sicer minilo že skoraj pet let, a so jo za predstavitev na Daljnem vzhodu posebej obnovili. Ker ima v predstavi kot izrazno sredstvo pomembno vlogo tudi gib, so gledalci tudi brez prevoda lahko sledili predstavi. Občinstvo je bilo navdušeno, ocene in kritike pa govorijo o izjemni predstavitvi Slovenskega narodnega gledališča v Republiki Koreji.

Uspele kulturne prireditve

RADOLŠKO POLETJE

Letos prvič je Zveza kulturnih organizacij Radovljica skupaj z v njej včlanjenimi kulturno-prosvetnimi društvi ter skupinami ter zahvaljujoč prizadevnim strokovnim delavcem uspela izpeljati svoj program prireditve, ki so se začele 1. junija, sklenjene pa bodo v začetku septembra.

Čeprav je bilo najprej predvideno, da bodo organizirali 17 glasbenih, pevskih, dramskih in drugih kulturnih nastopov po več krajih občine, bodo najbrž presegli to številko. Junija se je moški zbor iz Podnarta predstavil v radovljiški graščini, Zbor KUD Stane Žagar iz Kroke pa v domačem kraju. Godba na pihala DPD Svoboda Lesce je imela koncert na Bohinjski Beli. V osnovni šoli v Lipnici je gostovala gledališka skupina DPD Svoboda Tomaž Godec iz Bohinjske Bistrice z igrivo v ozvezdju postelje. Kroparski pevci so se predstavili s koncertom slovenskih ljudskih pesmi v modni hiši Pristava na Bledu, v radovljiški graščini pa okteta LIP Bled. Zelo množičen je bil odziv poslušalcev na koncert prireditev Pod rožnato planino v izvedbi moškega zbora Staneta Žagarja pri Mencingerjevi koči na Ravnah, v Srednji vasi in v Kamni gorici, prav tako pa tudi na jubilejni koncert okteta LIP v Modni hiši Pristava na Bledu. Koncert Pod rožnato planino so predstavili pevci iz Kroke tudi v župnijski cerkvi v Radovljici. Člani dramske skupine DPD Svoboda Bohinjska Bela pa so v graščinski avli v Radovljici uprizorili igro Večer ženinov. Pred radovljiško knjižnico so članice KUD Triglav iz Srednje vasi v prireditvi Večer s predicami prikazale stare ljudske običaje. Sodelovala je tudi folklorna skupina, prireditev pa so ponovili tudi v Centru v Lescah. Tudi avgusta so člani moškega zbora Staneta Žagarja iz Kroke pripravili koncertno prireditev Pod rožnato planino. Tokrat pred cerkvijo na Kupljeniku in pred združnim domom na Srednji Dobravi.

Celoten program »Radolškega poletja« je bil strokovno in z minimalnimi denarnimi sredstvi. Pohvala velja vsem organizatorjem iz ZKO Radovljica in društev. Njihovo prizadevanje je bilo poplačano z izjemno dobrim obiskom ljubiteljev kulture: Samo v majhnem zaselku se je pri cerkvi na Kupljeniku zbralo nad 200 obiskovalcev, na Ravnah pri Mencingerjevi koči pa celo 320. Kaže, da so prireditve »Radolškega poletja« prava poteza za poživitev kulturnega utripa v radovljiški občini. Hkrati pa so dopolnilo elitnim kulturnim nastopom poklicnih umetnikov v turističnih središčih, ki žal niso dostopni ljubiteljem kulture iz oddaljenih krajev.

J. Rolec

V recepciji hotela Creina razstavlja svoje tapisrije samouk Radovan Rakovec. Tapisrije so v njegovih rokah začele nastajati kot oblika delovne terapije, sedaj pa je morebitnim kupcem na izbiro že cela serija izdelkov, ki so obiskovalcem vsestransko predstavljeni. Na tapisrijah prevladujejo živobarvne ploskve, ki še najbolj spominjajo na geometrijske like. Vsaka ima svoje ime in številko. Prodajno razstavo spremlja katalog s fotografijami 23 del, vsako pa je opremljeno tudi s kratkim avtorjevim komentarjem v obliki filozofskega teksta.

GORENJSKI GLAS TUDI Z NOVICAMI IZ VAŠEGA KRAJA!
GORENJSKI GLAS
SODELUJTE, SPOROČITE, SVETUJTE..., NE BO ZASTONJ!

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V galeriji Mestne hiše je na ogled razstava *Kranj, kakršnega ni več*.

V Galeriji Lipa v Mestni hiši je na ogled prodajna razstava del članov *Likovnega društva Kranj*.

V Galeriji Tai Tai je na ogled prodajna razstava del *Franceta Slane in Izidorja Jalovca*.

V Galeriji Bevisa razstavlja akademska slikarja iz Sarajeva *Vito in Dejan Šalvarica*.

BRDO - V avli hotela Kokra je na ogled prodajna razstava olj in risb akademske slikarke *Maje Kocmut*.

VRBA - Prešernova rojstna hiša je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 16. ure.

DOSLOVČE - Finžgarjeva hiša je odprta v petek, soboto in nedeljo od 9.30 do 17. ure.

JESENICE - V razstavnem salonu Dolik razstavlja svoje akvarele slikar *Marjan Miklavc* iz Sežane.

V galerijskih prostorih Kosove graščine je na ogled razstava razglednic in fotografij *Gorenjski kraji in ljudje pred prvo svetovno vojno in med obema vojnoma*.

KRANJSKA GORA - Liznjekova domačija (etnološki muzej) je odprta vsak dan, razen ponedeljka, od 16. do 20. ure.

BLED - V Festivalni dvorani bo v sredo, 5. septembra, ob 21. uri spet večer jugoslovanske folklorne. Nastopila bo ljubljanska skupina *Tine Rožanc*.

RADOVLJICA - V Šivčevi hiši je na ogled razstava *Pletarstvo v Radovljici*.

TRŽIČ - V Kurnikovi hiši razstavlja slikar *Uroš Žitnik* iz Ljubljane.

ŠKOFJA LOKA - V Groharjevi galeriji na Mestnem trgu razstavlja slike in risbe akademski slikar Marko Butina.

Zbirke Loškega muzeja so na ogled vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure.

In memoriam

JANEZU KLEMENU

Umetnik v spopadu z usodo največkrat nima sreče. Mladost je zanj še večji izziv. Pretrgati nit ustvarjalnosti na njenem najčvrstejšem delu, povzročiti praznino, to je njeno delo.

Janez Klemen je po končani srednji šoli za oblikovanje v Ljubljani študiral in diplomiral na kiparskem oddelku Akademije za likovno umetnost v Ljubljani, kjer so mu bili profesorji znani slovenski kiparji: Zdenko Kalin, Slavko Tihec in Drago Tršar. Nadaljeval in zaključil je še postdiplomski študij na specialki za restavratorstvo, prav tako na ljubljanski akademiji. Po nekaj letih v pedagoškem poklicu se je povsem posvetil restavratorstvu in se zaposlil v republiškem Zavodu za restavratorstvo. Kot uspešen restavrator in tudi inovator na tem področju je bil poslan na študijsko izpopolnjevanje na Nizozemsko. Zaradi bolezni se je predčasno vrnil domov in je zadnja leta, kolikor mu je zdravje dopuščalo, deloval kot samostojni restavrator v svobodnem poklicu.

Zaradi poklicne restavratorske dejavnosti Klemenov kiparski opus ni posebno obširen. Obsega predvsem portretne in figuralne študije, pretežno še iz časa študija na akademiji. V zadnjem času se je zopet posvetil kiparjenju, predvsem oblikovanju akta v tehniki gline in betona. S to temo je celo načrtoval razstavo, ki naj bi bila v kamniški Veroniki letos ali prihodnje leto. Žal sta mu huda bolezen in smrt to preprečili. Dolg stroke in organizatorjev je, da kiparja in njegova dela predstavijo na posthumni razstavi v bližnji prihodnosti. Zanimljivo ni tudi Klemenovo risarsko delo, saj je bil v ožjem krogu znan kot pronicljiv karikaturist in satirični risar. Tudi to je zapuščina, ki jo bo potrebno šele zbrati in ovrednotiti.

D. Lipovec

Mojster Anton Plemelj - slikar naiv v svojem ateljeju na Brezjah ustvarja olja in slike na steklu, olja na platnu, majhne, ročno obarvane grafike z motivi iz kmečkega življenja in iz narave, ki so navadno začinjene z erotiko. Čeprav razstavlja na več mestih, je njegov dom tik za cerkvijo židom na Brezjah največja in najlepša galerija njegovih del. (foto: D.D.)

LJUBLJANSKI LUTKARJI V ZAGREBU

Na letošnjem Mednarodnem lutkovnem festivalu v Zagrebu bo te dni med številnimi lutkovnimi gledališči iz Jugoslavije in Evrope nastopilo tudi Lutkovno gledališče iz Ljubljane. Z odmevnim uprizoritvijo dela Borisa A. Novaka Prizori iz življenja stvari v režiji Borisa Kobala bodo oktobra gostovali tudi v Žvezni republiki Nemčiji.

GORENJSKI GLAS
REDNO BERE PREKO 100.000 VAŠIH BODOČIH POTROŠNIKOV

Varnost denarja

Po toči zvoniti je seveda prepozno, toda izkušnja z banko Les bo nedvomno zelo vplivala na varčevalce.

Varčevalcev znamenite banke Les je največ na Gorenjskem, razumljivo, saj je vznikla v Elanu, kjer so lani ljudje v vrstah čakali, da so položili denar in ga s tem obvarovali pred hiperinflacijo. Po njenem zlomu smo v zadnjih mesecih slišali veliko varčevalskih zgodb. Poklicala nas je starejša ženska in prosila za nasvet, kam naj se obrne, da dobi svoj denar, hkrati pa potožila, da sta z možem varčevala več let in želela zdaj, po upokojitvi urediti novo kopalnico. Ali pa mlada zakonca, graditelja, ki sta denar pridno nalagala v Les, da bi ga dvignila tik pred nakupom materiala, odlašala, ker so mu cene padale, tako dolgo, da se zdaj nemočno sprašujeta, kaj sva vendar mislila, zakaj nisva bila previdnejša.

Se bi lahko naštevali zgodbe, eno bolj grenko od druge. Ne, tja niso denarja nosili samo petični zasebniki, ki obračajo velike vsote, in prebrisani trgovci z denarjem, ki iščejo hiter zaslužek, varčevanje v Elanu in kasneje v Lesu se je tako razmahnilo, da so tja hodili vsi, od Jesenic do Kranja, če so le imeli čas, odpeljati se v Begunje. V marsikateri tovarni so se tedaj jezili, češ naši delavci takoj odnesejo plače tja, opozoril bankirjev, da te hranilnice niso prave banke in da je zato veliko bolj tvegano vanje nalagati denar pa tako ali tako nihče ni poslušal, inflacija je bila previsoka, da bi človek mislil s hladno glavo.

Rekli boste, zvoniti po toči je prepozno. Res to ni nikakršna tolažba za vse, ki zdaj trepetajo za svoje prihranke. Vendar pa bo izkušnja z banko Les nedvomno zelo vplivala na varčevalce. Stvari se počasi le razpletajo, govorice, da so nekateri vendarle uspeli pravi čas dvigniti denar, postajajo utemeljene, naše sklepanje, da je bil temu namenjen "nizki let" banke Les nazaj na Gorenjsko, v Radovljico, prav tako. Kriminalisti so namreč javnemu tožilstvu že izročili dokazno gradivo, da bo vodstvo banke Les lahko obtožilo goljufije. Prav je seveda, da se afera razpleta po tej poti. Vsi, ki bodo izgubili denar, pa se bodo morali pač sprijazniti s takšnim zadoščanjem. Ostalo jim bo grenko spoznanje, da denarja pač ne gre zaupati vsakomur, v časih, ko ga manjka na vseh koncih in krajih, toliko manj.

Pravijo, da se na Zahodu s finančnimi transakcijami ukvarja le 2 odstotka ljudi. Pri nas smo z denarjem skušali služiti vsivprek, kar spominja se verženja s čeki, da ne navajamo le hranilnic z visokimi obrestmi. Vsi, ki z denarjem res znajo zaslužiti, so nevarnost pravočasno zaslužili in se ji "znali" izogniti. Kratko pa so potegnili seveda vsi, ki so slepo zaupali in niso pravočasno razumeli, da so z razbitjem inflacije napočili drugačni časi, ko pomembnejša od obresti postaja varnost denarja, ko so visoke obresti povezane z velikim tveganjem. Sicer pa o tem, da razmere pri nas niso normalne, govori tudi to, da se vsivprek ukvarjamo in mislimo, da se razumemo na politiko, na Zahodu se menda zanjo resneje zanima le petina ljudi. ● M. Volčjak

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Na Gorenjskem proizvodnja še bolj padla

Po statističnih podatkih je industrijska proizvodnja na Gorenjskem v letošnjih sedmih mesecih za 13,4 odstotka manjša kot lani v tem času; julija je bila glede na predhodni mesec 26,1 odstotka manjša, v primerjavi z lanskim julijem pa za 8,7 odstotka manjša. Padec je bil izrazitejši kot v Sloveniji, kje je obseg proizvodnje v sedmih mesecih upadel za 10,6 odstotka. Pregled po gorenjskih občinah pa kaže, da je bil padec največji v kranjski občini, kjer je bil 16,2 odstoten, najmanjši pa v jeseniški občini, kjer je bil 10,3 odstoten.

Pregled po dejavnostih, ki predstavljajo 90 odstotkov industrijske proizvodnje na Gorenjskem, pa kaže, da je v letošnjih sedmih mesecih upadla: predelava kemičnih izdelkov za 24,6 odstotka, proizvodnja električnih strojev in aparatov za 22,5 odstotka, proizvodnja tekstilne preje in tkanin za 19,9 odstotka, proizvodnja živilskih izdelkov za 18,3 odstotka, proizvodnja končnih tekstilnih izdelkov za 10 odstotkov, črna metalurgija za 10 odstotkov, kovinsko predelovalna dejavnost za 9,7 odstotka, proizvodnja končnih lesnih izdelkov za 8,8 odstotka, proizvodnja usnjene obutve in galanterije za 4,6 odstotka in predelava kavička za 1,9 odstotka.

Celjski obrtni sejem

Jesenska sejemska sezona je v polnem zamahu, po gornjegraškem in kranjskem ter ljubljanskem vinskem sejmu bo v petek, 7. septembra, vrata odprl 23. mednarodni obrtni sejem v Celju. Namenjen je drobnemu gospodarstvu Jugoslavije in osrednjih dežel skupnosti Alpe-Jadran, zanimanje je veliko, saj so sejmiški prostor razprodali že julija. Sodelovalo bo 2.520 razstavljalcev, od tega 260 iz tujine. Razstavni prostor je v štirih dvorinah in dveh večjih šotorih, prodaji na drobno je namenjenih 415 prodajnih mest. Celjski obrtni sejem bo odprl Tomaž Košir, predsednik Gospodarske zbornice Slovenije, povabili so tudi predsednika zvezne vlade Anteta Markovića.

Največja investicija letališka ploščad

Podatki o prijavljenih investicijah povedo, kako gospodarstvu primanjkuje denarja in kako se bori za golo preživetje. Z območja kranjske občine je bilo junija pri SDK prijavljenih le pet investicij, tri s področja industrije v skupni vrednosti 1,62 milijona dinarjev, ena s področja prometa in zvez v vrednosti 41,86 milijona dinarjev in ena s področja komunalne dejavnosti v vrednosti 0,4 milijona dinarjev. Daleč največja investicija v kranjski občini je torej izgradnja letališke ploščadi na brniškem letališču.

MIRAN TIVADAR: Dovolj je analiz, potrebna so dejanja

V Kranju oktobra agencija za zaposlovanje

Brezposelnost je preresna stvar, da bi bila predmet strankarskih bojev, zato bodo predlogi liberalcev nemara kmalu sprejeti.

Kranj, 31. avgusta - Brezposelnost narašča, v Kranju posebej, kmalu pa utegne postati veliko večja, saj stečajni grozijo velikim kranjskim tovarnam. Analiz je dovolj, potrebna so dejanja, pravi Miran Tivadar, ki je v kranjskem izvršnem svetu zadolžen za zaposlovanje, v kranjski skupščini pa poslanec ZSMS-Liberalne stranke. Problematici zaposlovanja dobro pozna, saj je svetovalec v republiškem sekretariatu za kadrovska vprašanja, doslej je napisal tri knjige s tega področja, četrto pripravlja. V pogovoru z njim smo skušali izvedeti, kaj pripravlja in kakšno vlogo ima pri tem njegova stranka.

Na področju davčne politike so predlagane:

- davčne olajšave za podjetja, ki nadpovprečno zaposlujejo,
- spodbude za delavce, ki bo šli med kmete in za podjetje, ki bo tako lahko zaposlilo nove delavce,
- davčne olajšave za nove delavce, ki jih podjetje zaposli za skrajšani delovni čas namesto nadur,
- znižanje prispevkov iz OD delavcem, ki imajo delno zaposlitev.

Davčnih olajšav in spodbud bi bili torej deležna tako podjetja in obrtniki kot delavci.

"Povejte najprej na kratko, kakšne so zaposlitvene razmere v Kranju?"

"Konec junija je bilo po podatkih zavoda za zaposlovanje 1.382 nezaposlenih, kar pomeni, da je stopnja nezaposlenosti znašala 4,18, v Sloveniji pa 5,11. V primerjavi z lanskim junijem se je število nezaposlenih povečalo za 588 ali za 74,1 odstotka, v Sloveniji pa za 59,7 odstotka, kar pomeni, da nezaposlenost v Kranju narašča hitreje kot v Sloveniji. Druga stvar pa so nova podjetja, v letošnjem prvem polletju je bilo v Kranju registriranih 315 zasebnih podjetij, ki zaposlujejo 111 ljudi."

"Novo podjetništvo samo po sebi brezposelnosti ne bo odpravilo?"

"Dosedanja politika v kranjski občini je bila negativna, ni spodbujala dodatnega zaposlovanja, ukrepati je potrebno predvsem na področju davčne politike, do ravni seveda, ki je v pristojnosti občine, ter s spodbujanjem podjetništva pospeševati zaposlovanje. V tem smislu je pripravljen program, ki ga bo obravnaval izvršni svet in nato oktobra še občinska skupščina."

"Kakšni so predlogi?"

"Predlagana je ustanovitev sklada za spodbujanje dodatnih zaposlitev v občini, tako bi financirali programe in aktivnosti, ki zagotavljajo dodatne zaposlitve, v obliki nepovratnih in povratnih finančnih stimulacij za posameznike in podjetja, ki bodo izpolnjevala merila za povečanje števila dodatnih zaposlitev. Sklad pa bi polnili s sredstvi, ki predstavljajo razbremenitev gospodarstva oziroma zmanjšanje prispevnih stopenj, 16 odstotno zmanjšanje, ki jo je izvršni svet sprejel 20. junija, bi predstavljalo 70 tisoč dinarjev mesečnega priliva za sklad. To seveda niso veliki denarji, vendar gre predvsem za to, da začnemo spreminjati miselnost, da nekaj naredimo na tem področju, po metodi majhnih korakov, saj se tako daleč pride. Mislim, da je narejen dovolj analiz, potrebna so dejanja. V Kranju je v zaključni fazi projekt podjetniškega prestrukturiranja kranjskega gospodarstva "Optima", ki je potekal v okviru občinskega komiteja za planiranje, gospodarstvo in družbene dejavnosti, anketiranih je bilo 27 firm. Predlagane so konkretne rešitve, tudi za področje zaposlovanja, zanimiva je denimo ugotovitev, da določenega segmenta delavcev ne morejo dobiti, prihaja do neskladja, ki ga pri nas še ne znamo razreševati. Takšno neskladje poznajo tudi na Zahodu, s tem se ukvarjajo vladne in nevladne institucije. Projekt Optima predlaga tudi sodelovanje z zunanjo agencijo, ki bi se ukvarjala z zaposlovanjem in

kadri, v njenem okviru bi deloval tudi center za brezposelne."

"Na kakšni osnovi bi delovala agencija?"

"Njeno delo bi temeljilo na izvajanju posamičnih, ovrednotenih programov, ki bi jih sprejemal in potrjeval izvršni svet, financiranje pa bi potekalo iz občinskega sklada za spodbujanje dodatnih zaposlitev. Agencija bo pripravljala tečaje za ljudi, ki želijo uspeti kot podjetniki, nudila bo informacije in pomoč bodočim podjetnikom in kadrovskim službam, posredovala za posamezne strokovne kategorije kadrov, se ukvarjala s planiranjem kariere, v njenem okviru pa bo deloval center za brezposelne, da ne bodo brez informacij, prepuščeni sami sebi. Razmišljamo tudi o tem, da bi kot stranka (ZSMS-liberalna stanka) imeli enkrat na teden odprta vrata za vse, ki imajo tovrstne probleme. Če jih sam ne bom mogel razrešiti, jih bom kot član izvršnega sveta in poslanec skupščine lahko posredoval naprej in sprožil razrešitev problemov."

V kranjski občini imajo obrtne delavnice v povprečju manj kot enega zaposlenega delavca, saj v kar 60 odstotkih obratovalnic delajo obrtniki sami, le 3 odstotke ima zaposlenih več kot 6 delavcev. V zasebnem sektorju je zaposlenih le 6 odstotkov vseh zaposlenih, kar je manj kot v preteklih letih in manj kot v Sloveniji. Z obrtjo kot postransko dejavnostjo pa se je v zadnjih petih letih ukvarjalo vse več ljudi, letno se je povečalo za 5,9 odstotka, število rednih obratovalnic pa se je povečevalo za 4,9 odstotka letno.

"Agencija bo torej konkurenca zavodu za zaposlovanje?"

"S kranjsko enoto Republiškega zavoda za zaposlovanje je bilo doseženo soglasje o aktivnem sodelovanju tudi na tem področju, čeprav tudi pri njih razmišljajo o ustanovitvi centra za spodbujanje samozaposlovanja oziroma nudenja informacij potrebnih za samozaposlitev. Stvari se res prepletajo, vendar ne gre toliko za podvajanje kot za dopolnjevanje, prevsem pa za vnašanje tržnosti tudi na to področje, predvsem pa bo potrebno sodelovanje vseh, ki se ukvarjajo z zaposlovanjem."

Ko sem pripravljaval program, sem stremel za tem, da dobre rešitve, ki jih svet že pozna, prenesemo v kranjsko okolje, moja naloga kot člana izvršnega sveta pa je, da jih pripravim do te mere, da jih bodo upravni organi lahko uresničili. Zaradi tega je bila pri izvršnem svetu ustanovljena tudi komisi-

ja za zaposlovanje, sestavljajo jo strokovnjaki skupnosti za zaposlovanje, centra za socialno delo itd, zastopani so tudi sindikati, gre predvsem za to, da bo delo usklajeno in se naloge ne bodo podvajale, kar pa je seveda slabo v teh institucijah, bo agencija pobrala."

"Ki so bile doslej premalo agresivne?"

"Zavzemam se za konkurenčnost. Povedal bom primer - če bo nekdo prišel z zamisljo o podružnici KGM v Kranju, s čimer si lahko zaposlil šest brezposelnih, bom napel vse sile, da pride do poslovnega prostora in da bo na začetku dele-

Napovedujejo, da bo v naslednjih petih letih v Sloveniji povprečna letna stopnja rasti drobnega gospodarstva 13,5 odstotka, število obratovalnic pa naj bi se povečalo za 23 odstotkov, v njih pa naj bi bila v povprečju zaposlena dva delavca. Če bi v kranjski občini uspeli slediti temu, bi se število obratovalnic s sedanjih 1.370 povečalo na 1.685 oziroma za približno 60 letno. Število zaposlenih v obratovalnicah pa bi se s sedanjih 1.185 povečalo na 3.370, torej za 2.185 oziroma za približno 440 letno.

žen davčnih olajšav. Pri 1.318 brezposelnih šest res ni veliko, toda tudi počasi se daleč pride. Pomembno je, da spremenimo miselnost, da našo organiziranost naravnomo podjetniško, da država oziroma uprava zagotavlja pogoje, človek pa ve, kam se lahko obrne, da mu bodo pomagali razrešiti problem. Kaj se ni posameznik doslej obnašal podjetniško le, ko je gradil hišo?"

"Pred kratkim ste na seji izvršnega sveta omenili, da imajo problem ljudje, ki so izgubili delo in dobili odpravnino, ki pa so jo porabili?"

"Res je, to postaja velik problem, ki lahko pripelje do brezdomcev, povezati bo potrebno tudi socialno politiko, saj je struktura socialno ogroženih v Kranju velika, merila pri odpuščanju pa so ohlapna, delo izgubljajo tudi tisti, ki jim je služba edini vir preživetja. Odpravnine pa vsi ne znajo kapitalizirati, 20 tisoč mark je veliko ali pa ne, če začneš z nič in ne veš, kaj bi. Vsekakor so to problemi, s katerimi se bo lahko ukvarjala agencija."

Zelo zanimiva je ocena projekta Optima, da ima siva ekonomija v kranjski občini kar 23 odstotni delež v družbenem proizvodu. Prepostavka o 30 odstotni vključenosti zaposlenih v sivo ekonomijo nas pripelje do 10.050 novih delovnih mest. Z legalizacijo sive ekonomije bi bila sestava zaposlenosti povsem drugačna, saj bi bilo v družbenem sektorju zaposlenih 73 odstotkov, v zasebnem pa 27 odstotkov.

"Kdaj bo začela delati?"

"Pričakujem, da oktobra, s pomočjo ali brez nje izvršnega sveta, in Kranj bo tako poleg uradnih institucij dobil tudi zasebno pobudo na tem področju, koordinirano seveda z ostalimi dejavniki."

"Obstajajo morda različni pogledi na reševanje problematike zaposlovanja med izvršnim svetom in posameznimi političnimi strankami?"

"Problematica brezposelnosti je preresna stvar, da bi pred skupščino prihajali s predlogi, ki bi bili preveč strankarsko obarvani in zaradi tega delno ali v celoti nesprejemljivi za katero od strank. Menim, da med strankarskimi veljaki obstaja zavest, da je pri tem potrebno sodelovati, saj brezposelnost pričakuje konkretno rešitev svojega problema. Usklajevanje različnih mnenj strank vidim v komisiji, ki naj bi jo ustanovila skupščina, ne pa v paralelnem delovanju vlade v senci." ● M. Volčjak

Ob koncu letošnjega junija je bila v kranjski občini zaposlenih 33.041 ljudi, od tega 82,4 odstotka v gospodarstvu, 14,1 odstotka v negospodarstvu in 3,5 v samostojnem osebnem delu. V primerjavi z lanskim junijem je zaposlenost upadla za 3,7 odstotka (na Gorenjskem za 4,9 odstotka, v Sloveniji za 4,1 odstotka). Konec letošnjega junija je bilo v kranjski občini brezposelnih 1.382, na Gorenjskem 3.320, v Sloveniji 41.620, stopnja nezaposlenosti je v Kranju znašala 4,18, na Gorenjskem 4,17 in v Sloveniji 5,11. Podatki pa kažejo, da se najhitreje povečuje prav v Kranju, saj se je v primerjavi z lanskim junijem v Kranju povečala za 588 delavcev oziroma 74,1 odstotno, na Gorenjskem 56,8 odstotno, v Sloveniji 59,7 odstotno.

Tovarna obutve "Peko" Tržič ponovno objavlja v prodajnem sektorju dela in naloge

KORESPONDIRANJE V TUJIH JEZIKIH I.

Pogoji za sprejem:

- profesor angleškega in nemškega jezika in 2 leti delovnih izkušenj
- poskusno delo 4 mesece

Kandidati naj oddajo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev v 8 dneh po objavi v časopisu Gorenjski glas na naslov: Tovarna obutve "Peko", Tržič, Ste Marie aux Mines 5.

GRADITELJSTVO KOT NAČIN ŽIVLJENJA

Neki pregovor pravi, da si svoje življenje osmisliš, če si rodil sina, posadiš drevo in zgradiš hišo. No, vsaj kar zadeva slednje, se lahko Slovenci pohvalimo, da smo polno živeli.

Domala vsakdo gradi hišo, kar dokazujejo tudi vse bolj strnjena naselja, vse več pozidane zemlje, po kvadraturi vse manjše gradbene parcele, ki jih je več kupiti. Včasih so pri gradnji bolj spoštovali plodno zemljo: arhitekturna podoba nekdanjih vasi nam kaže, da so naselja gradili na manj vredni zemlji, stisnjene v hrib ali razvrščene ob reke ali ceste, da so ohranili kar največ obdelovalne zemlje. Danes so okoliščine drugačne, zemeljska obla je pač gosteje poseljena in tudi bivalna kultura današnjih ljudi je zahtevnejša kot nekdanja, vrednote so se spremenile.

Pri Slovencih je gradnja hiše tako rekoč način življenja, o čemer govorijo tudi mnoge raziskave o kvaliteti življenja na Slovenskem. Kar se nas ne ukvarja s sivo ekonomijo, smo po sili razmer graditelji, ker pač nismo dovolj pri denarju, da bi ta posel prepustili strokovnjakom. Na svojem pa vendarle hočemo prebiti srednja in stara leta, zato se mlada in zrela pač žrtvujemo gradnji doma. Ljubo doma, kdor ga ima!

Gradnja resnično zaposli človeka, pa naj imamo v mislih telesne napore, kot so izkopavanje temeljev, »strežba« mešanje malte, prekladanje zidakov in mešanje malte, ali »intelektualne«,

ko se z vsemi štirimi podimo najprej za lokacijskimi in gradbenimi dokumenti in načrtom, kasneje za krediti, če jih sploh kaj je, ves čas pa moramo z večino pravcatih ekonomistov usklajevati stroške gradnje s svojo mesečno plačo (druga v družini gre namreč za hrano in druge zemeljske potrebe). Gradnja vzame človeku lep kos življenja. Največji optimisti računamo, da bomo hišo dogradili v štirih, petih letih, pesimisti pa tudi po desetih, ko so že davno vseljeni, tožijo o stalnih delih in stroških, ki da jih zahteva vzdrževanje tozadavnega premoženja. In ko smo že pri premoženju, zanj plačamo tudi davek,

ko pa tudi pri nas začnejo veljati evropske navade, bomo s takšnimi nepremičninami nemara jamčili tudi za take in drugačne poslovne odločitve.

Toda govorimo o gradnji. Preden se človek (navadno v mlajših letih) odloči, da si bo sezidal dom, mu dobrohotni in izkušeni glasovi skušajo odsvetovati mladostno nepremišljenost. Kajti z gradnjo je konec brezskrbnega trošenja, vsakoletnega dopustovanja, včasih tudi družinskega življenja. Nekdaj zidati je bilo igrača, se trkajo po prsih oni, ki so za gradnjo izkoristili vse mogoče kredite, na koncu pa jim je ostalo še za povprečno dober avto sred-

njega razreda. Drugi, ki ti vzamejo gradbeno korajžo, so birokrati. Pritiskaš kljuko za lokacijsko dokumentacijo, ki jo nato z ustreznim žigom spremenijo v lokacijsko dovoljenje, vmes pa iščeš nešteta soglasja, med njimi najmanj prijetna pri bližnjih sosedih. Če te razjeda zelena zavist, moraš včasih pred gradnjo celo na sodišče, kjer je beseda o spornem kvadratnem metru ali dveh, kot da ne bomo imeli nekoč vsi po vrsti enega kubičnega metra zemlje odveč. Nato pride gradbeno dovoljenje z novimi soglasji, pa načrt, ki ti ga predpišejo drugi, čeprav bi po svoje bajto sezidal čisto drugače. Navadno potem v načrt, ki ti ga zabičajo urbanisti, tudi vneseš svoje želje, pa naj se skladajo z logiko ali ne. Prvi kamen se ti odvali od srca, ko slednjič z vsemi možnimi štampiljkami (ali pa brez njih, kajti tudi črnograditeljstvo je eden od načinov, če si le dovolj denaren), položiš temeljni kamen. Potem celo gradbeno sezono liješ znoj, kajti prva dela so naj-

bolj zoprna, groba in težaška. Res pa je tudi, da se tedaj najvidneje pozna gradbeni napredek. Temelji, iz betonskih zidakov sezidana klet, prva plošča, opeka na opeko do druge in še tretje... Včasih so ena za drugo pomenile pravcato betonsko veselico. Zbralo se je moštvo dvajsetih in več možatih zidarjev in od jutra do trde noči mešalo in navažalo beton, ga nasipalo na ploščo, gladilo, dokler plošča ni bila nared. Namesto da bi se konec dne do smrti izčrpali zrušili v posteljo, so posedli k obilni hrani in pijači, kajti »plato je treba dobro zalivati, da ne poka«... Takih veselici dandanes ni več. Ni več gradbenega tovarištva kot nekdanje dni, pa tudi zamuden in zaradi drage hrane preveč potraten bi bil ta tradicionalni način. Ploščo za betonira peščica mož, beton nanjo pa se vsuje kar iz »hruške« in v nekaj urah je plošča nared.

Drugi kamen se ti odvali od srca, ko je hiša pokrita z ostrejšem, položen zadnji strešnik in ko vrh strehe krasi smrečica. In spet ima graditelj novo opravčilo za poplivanje. Preden hišo zalije prvi dež, jo je treba zaliti od znotraj. In novogradnja je brez večjih skrbi

zmožna prezimiti... Kamnov, ki se z vsakim končanim delom odvalijo graditelju od srca, je še več. Ko je v hiši zvezana električna, ko so položene vodovodne cevi, napeljana centralna kurjava, položeni podi, ometano zidovje, vzdana okna in vrata in še in še, dokler človek s ključem ne odklene lastnega doma, se sprehodi skozi prostore in v nosnice potegne še čisto sveži vonj novosezidane stavbe. Od prvega kamna (temeljnega namreč, ki ga položiš v mislih) in zadnjega, ki se ti odvali od srca, ko odplačaš zadnji dolg, mine pet, deset, petnajst let. Potem se ponavljajo posamezna poglavja stare zgodbe, le da ne več s tolikšno intenzivnostjo kot prej. Najprej je treba obnoviti okna, nanovo prepleksati zidovje, obnoviti hišno pročelje, zamenjati pohištvo...

Da, graditeljstvo je naš način življenja. Tisti modrijan iz pregovora je imel prav. Dolga leta traja, da iz sadike zraste drevo. Poldrugo desetletje ali še več je potrebno, da vzgojiš otroka. Natanko tako zamuden posel je tudi gradnja hiše, zato je imel možak presneto prav, ko jo je uvrstil prvima ob bok. Temu lahko pritrdi vsak graditelj!

GRADITE?

Gradite z nami!

Inles je eden največjih proizvajalcev stavbnega pohištva v Jugoslaviji. Dolgoletna tradicija, celotna ponudba, visoka kakovost in konkurenčne cene so naše jamstvo.

Naša standardna ponudba zajema:

- INO-M okna, balkonska vrata in fiksne stene (nestekljena, zastekljena z dvojnim ali s trojnim izolacijskim steklom)
- INO-M drsna balkonska vrata (panoramska)
- GN gibljiva polkna
- IROS izolacijske omarice z roletom
- strešna okna
- zaščitne mreže proti insektom
- vezana sobna vrata (surova, furnirana in finalizirana)
- masivna sobna vrata (lužena in lakirana)
- vhodna in garažna vrata sendvič konstrukcije
- masivna vhodna in garažna vrata

Industrija stavbnega pohištva
61310 Ribnica, Prodajno skladišče, Kolodvorska 22
tel. (061)861-212

- dvizna garažna vrata z daljinskim upravljanjem
 - okvirje nadsvetlob in stranskih svetlob za vhodna vrata
 - stropne, zložljive stopnice
 - spojne in zaključne letve ter okenske police iz masivnega lesa
- Po posebnem dogovoru in naročilu izdajamo:
- INO-M okna, balkonska vrata in fiksne stene različnih oblik (obla, polkrožna, trikotna, ...) in raznih dimenzij (po želji)
 - okrasne lesene mreže za okna, balkonska vrata in fiksne stene (prečke, šprosne) in sicer montažne ali vgrajene

Svetujemo vam, da nas obiščete in da se prepričate v našo kakovost in cene. Direktne informacije lahko dobite tudi po telefonu: (061) 861-212.

Če ste zainteresirani za našo ponudbo, pišite nam. Poslali vam bomo prospekte!

GORENJC
SPLOSNO
GRADBENO
PODJETJE
RADOVLJICA
LJUBLJANSKA CESTA 11

GRADIMO POCENI IN HITRO!

KAKO?

Z GRADBENIM MATERIALOM, KI GA PO NOVM LAHKO DOBITE PO KONKURENČNIH CENAH V TRGOVINI Z GRADBENIM MATERIALOM SGP "GORENJC" V RADOVLJICI NA LJUBLJANSKI CESTI 11.

NUDIMO VAM:

- CEMENT IN APNO V VREČAH
- STREŠNO LEPENKO, IZOTEKT V - 3, IBITOL 10 kg
- STIROPOR 1-5 cm, KOMBI PLOŠČE TRISLOJNE
- POROLIT OPEKA, BETONSKA OPEKA
- STREŠNA OPEKA
- DRENAŽNE CEVI RAZLIČNIH DIMENZIJ
- ARMATURNE MREŽE

POLEG NAVEDENIH MATERIALOV VAM NUDIMO TUDI VSE VRSTE BETONSKIH MEŠANIC, GRAMOZE VSEH GRANULACIJ, DOSTAVO MATERIALOV NA GRADBIŠČE, GRADBENE IZKOPE, POSOJAMO OPORNIKE IN PONTEx, ŽAGAMO LES ZA OSTREŠJA IN VAM JIH POSTAVLJAMO PO NAROČILU, ZGRADIMO VAM OBJEKT ALI OPRAVIMO VSAKRŠNO GRADBENO STORITEV, IZDELUJEMO VSE VRSTE ARMATUR ZA BETON - VSE PO KONKURENČNIH CENAH.

OB NAKUPU ALI NAROČILU VAM BOMO POMAGALI S STROKOVNIMI NASVETI.

**OBIŠČITE NAS, NA VOLJO SMO VAM OB DELAVNIKI
OD 7. DO 15. URE. VSE INFORMACIJE LAHKO
DOBITE TUDI PO TELEFONU ŠTEV. 75-771.**

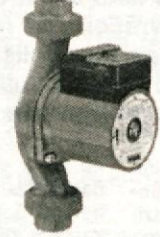
**MERKUR
KRANJ**

KLÖCKNER IN WILO ZA POPOLNO ZIMSKO IDILO

September je mesec, ko začnemo misliti tudi na hladne jesenske in zimske dneve. Jih želite dočakati pripravljeni? Obiščite prodajalne kranjskega MERKURJA in prostocarske prodajalne PARTNER, Koroška 2 v Kranju, tel. (064) 26-461 in Wolfova 8 v Ljubljani, tel. (061) 216-320.

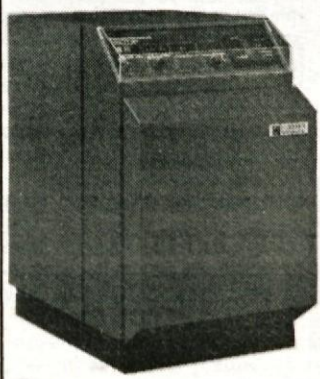

**OLJNI IN
PLINSKI
GORILCI
KLÖCKNER**

**OBTOČNE
ČRPALKE
WILO**

CELOVITE OGREVALNE CENTRALNE KLÖCKNER

celovita ogrevalna centrala KLÖCKNER

Prednosti te celovite ogrevalne centrale v enem kosu so:

- litoželezni kotel na olje ali plin (litina je odporna na korozijo in visoko temperaturo).
- možnost delovanja v nizko temperaturnem režimu (pod 60°),
- oljni in plinski gorilnik je izdelan po dosežkih tehnologije (oljni predgrelec, varčevalna loputa)
- dobro izgorevanje in s tem zaščita okolja,
- dno izogrevalne komore je zaščiteno s keramično oblogo, da litoželezni deli ne dobivajo neposrednih plamenskih udarov.
- dobra izolacija kotla z 8 cm keramične volne preprečuje toplotne izgube.

NOVO NOVO NOVO NOVO NOVO

Klimatske naprave VESNA za sveža poletja in tople zime

V računskih centrih, laboratorijih in ordinacijah, poslovnih prostorih, gostinskih in delovnih prostorih.

Spoštovani kupci, obiščite tovarniško trgovino LTH v Škofji Loki, kjer vam po ugodnih cenah nudimo: zamrzovalne skrinje, hladilne in zamrzovalne omare, hladilne pulte, gostinske aparate, električne brusilne stroje, materialne tehnološke viške itd.

Trgovina je odprta od 8. do 16., ob sobotah od 8. do 12. ure.

Popusti, ugodne cene.

LTH loške tovarne hladilnikov

64220 Škofja Loka, Kidričeva 66
telefon: (064) 632-451

PRILOŽNOST ZA NAKUP POHIŠTVA IZ VSEH PROGRAMOV PO UGODNIH CENAH:

v salonu ARK v Idriji
tel. (065) 71855

v Ljubljani, na Petkovškovem nabrežju 39
tel. (061) 312014

v Radljah ob Dravi, Mariborska 4
tel. (0602) 71228

v Kopru, ARK-EGIDA, Kidričeva 25
tel. (066) 21585

v Kranju, GAMBIT, Tomšičeva 30
tel. (064) 24842

Lesna industrija Idrija

alples

**Industrija
pohištva**

V PRODAJNEM SALONU V
ŽELEZNIKIH LAHKO KUPITE:

**APARATE ZA PEKO KRUHA
»MINI PEKARNA«**

UVOZ Z JAPONSKE - NAKAMURA 100 L, CENA

3.921,90

DIN NA TRI MESEČNE OBROKE

BARVNE TELEVIZORJE ISKRA

NA ŠTIRI OBROKE
EKTRAN 59 PO CENI

7.847,60 DIN

EKTRAN 51 PO CENI

6.765,60 DIN.

**LESNA
INDUSTRIJA IN
OBJEKTI ŠKOFJA LOKA - TRATA**

**Trgovina
za mizarje in tiste,
ki bi to hoteli biti
- Hoby trgovina v
Gradis Škofja Loka**

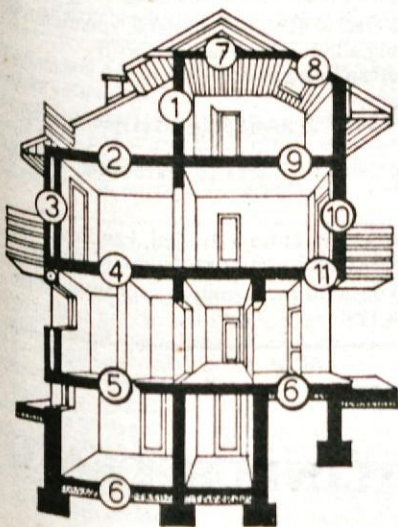
zidne obloge ● rustikalni
stropi ● ograjne deske ●
panoramne stene ● obdelane
okrasne letve ● masivna vrata
za kuhinje in pohištvo ● stavbno
pohištvo po naročilu ●

odprto od 8. do 16. ure
sobota od 8. do 12. ure

Informacije:
064/632-181

NOVO - NOVO - NOVO NOVO NOVO - NOVO - NOVO

TERMO

Toplotna, zvočna in protipožarna izolacija
s kameno volno TERVOLOM, eno
najboljših znanih izolacij doma in v svetu.
S TERVOLOM so v gradbeništvu zelo
uspešno izolirane naslednje konstrukcije

- 1, 10 Kompaktna fasada
- 2 Pohodna terasa
- 3 Prezračevana fasada
- 4 Plavajoči pod
- 5 Strop nad kletjo
- 6 Pod na terenu
- 7 Strop proti nepohodnemu
podstrešju
- 8 Strešna konstrukcija mansarde
- 9 Plavajoči pod - suha montaža
- 11 Konstrukcija nad odprtim
prehodom

industrija termičnih izolacij, škofja loka p.o., 64220 škofja loka,
trata 32, telefoni: n.c. (064)631-151, 631-908,
telefax: (064)632-957, telex: 34673 YU TERMO

TERVOL

TEHNIK

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

Stara cesta 2, 64220 Škofja Loka
Telefon: 064-620-371, 620-375
Telefax: 064-620-375

Slošno gradbeno podjetje Tehnik Škofja Loka je letoš-
njo spomlad odprlo trgovino na Stari cesti ob upravi
podjetja, z namenom, da se približa graditeljem bolj
neposredno kot klasična trgovina z gradbenim mate-
rialom. Poleg prodaje materiala nudi trgovina tudi vse
gradbene storitve in strokovno svetovanje.

Takšen koncept dela v podjetju ni novost, saj ima škofjeloško gradbeno podjetje že
tradicijo dela z individualnimi graditelji. V času konjunktura na gradbenem tržišču se ni
odreklo delu z individualnimi graditelji kot prenekatera gradbena podjetja, temveč je
vseskozi imelo formirane posebne skupine za gradnjo in adaptacijo individualnih ob-
jektov. Zato ni naključje, da ima podjetje zelo solidne reference na tem področju.

Danes, ko je gradnja izjemno draga, graditelji iščejo vse ugodnosti za kvalitetno in
cenejšo gradnjo. K temu stremi tudi podjetje, saj si le na takšen način zagotavlja de-
lo. Zato podjetje preko trgovine nudi graditeljem vrsto uslug, ki so konkurenčne tudi
zasebnim izvajalcem. Po zelo ugodnih cenah izvaja podjetje vsa gradbena dela, izko-
pe, prevoze, kleparska, stavbno ključavničarska in vodovodna dela.

Graditeljem nudimo tudi izposojlo vseh elementov za opažiranje, razrez lesa in izdela-
ve vseh napuščev, ladijskega poda in podobno.

Trgovina nudi široko izbiro betonskih izdelkov, lahko tudi po naročilu.

Skratka, iz trgovine SGP TEHNIK graditelj ne bo nihče
šel razočaran. K temu prispevajo tudi gradbeni stro-
kovnjaki v trgovini, ki kupcem poleg prijazne postrež-
be nudijo tudi strokovne nasvete.

Prepričajte se in obiščite trgovino ali pokličite po tele-
fonu 620-658.

murka

MURKA Trgovina na drobno in debelo p.o.
Lesce, Alpska c. 62

Po sklepu DS podjetja oddaja Murka
v najem lokal
na Jesenicah (za Unionom), površine 72 m².

Minimalni pogoji za najem objekta.

— zaposlitev vsaj enega člana kolektiva Murke
— začetna višina mesečne najemnine 17.500,00 din
— plačilo najemnine za 6 mesecev vnaprej.

Prednost pri najemu ima kandidat, ki ponudi najboljše pogoje. Če dva ali več kandidatov ponudijo enake pogoje, ima prednost tisti, katerega dejavnost bo dopolnjevala prodajni program poslovalnice Union.

OBČINA JESENICE
Sekretariat za obč. upravo
in splošne zadeve

po sklepu Izvršnega sveta Skupščine občine Jesenice:

RAZPISUJE ZBIRANJE PONUDB

za najem poslovnega prostora — obrata družbene prehrane
z vso potrebno opremo na Jesenicah, C. M. Tita 78.

Poslovni prostor obsega kuhinjo s shrambo in jedilnico.

Namembnost poslovnega prostora je določena za pripravo
toplega obroka med delom za delavce upravnih organov ob-
čine Jesenice in drugih zainteresiranih glede na razpoložli-
ve kapacitete.

Poslovni prostor oddajamo v najem za določen čas za dobo
treh let z možnostjo podaljševanja.

Pogoj za prevzem poslovnega prostora je tudi zaposlitev
kvalificirane delavke, ki doslej opravlja to dejavnost v okvi-
ru upravnih organov.

Poslovni prostor si lahko interesi ogledajo v času zbira-
nja ponudb.

Interesenti, ki naj bodo strokovno usposobljeni gostinski de-
lavci, naj pisne ponudbe vložijo v zaprti ovojnici v roku 8
dni po objavi ponudb na naslov:

OBČINA JESENICE — Sekretariat za obč. upravo in sploš-
ne zadeve - s pripisom "ponudba za poslovni prostor", Je-
senice, Titova 78.

Ponudba naj vsebuje:

1. Osebnost podatke o interesentu s kratkim opisom doseda-
njega dela,

2. Izjavo, da bo podpisal pogodbo in prevzel pogoje, ki bodo
s pogodbo medsebojno določeni.

Podpis pogodbe pa pomeni prevzem poslovnih prostorov in
vzpostavitev najemnega razmerja.

Ponudniki bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po končanem zbira-
nju ponudb.

darovi
gorenjskih
planin

triglav tržič

Tovarna montažnega pribora
in ročnega orodja
64290 Tržič, Cesta na Loko 2
tel. (064) 50-040

Tovarna pritrjevalne tehnike in ročnega orodja, p.o. TRI-
GLAV TRŽIČ razpisuje prosta dela in naloge delavca s po-
sebnimi pooblastili in odgovornostmi:

VODENJE FINANČNO RAČUNOVODSKEGA SEKTOR-
JA (NI REELEKCIJA)

Kandidat mora poleg z zakonom predpisanih pogojev izpol-
njevati še naslednje pogoje:

— ekonomska usmeritev na VI. stopnji strokovne zahtevno-
sti in 3 — 4 leta delovnih izkušenj na enakih ali podob-
nih vodilnih oz. vodstvenih delih, ali

— ekonomska usmeritev na V. stopnji strokovne zahtevno-
sti in 4 — 5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih
vodilnih oz. vodstvenih delih

Kandidat bo izbran za 4-letno mandatno obdobje s polnim
delovnim časom.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisanih pogojev ter opis
dosedanjih delovnih izkušenj pošljite na naslov: Tovarna
pritrjevalne tehnike in ročnega orodja, p.o. TRIGLAV TR-
ŽIČ, C. na Loko 2, 64290 Tržič, za razpisno komisijo, v za-
prti kuverti v roku 15 dni od objave razpisa.

VEČNAMENSKE
VREČKE

- ZA ZAMRZOVANJE
- ZA PAKIRANJE
- ZA NAJRAZLIČNEJŠE
NAMENE V VSEH
VELIKOSTIH

VREČKE
ZA LEO

10 VREČK - 150 KROGLIC
PRI NAS VSE IZDELKE
DOBITE OBČUTNO CENEJE
VABLJENI!

PISKAR ANTON
LJUBLJANA, TITOVA 41
tel.: 329-837

inštalacije
ŠKOFJA LOKA

Nudimo vse vrste
uslug s področja
inštalacije: el.
inštalacije v
industrijskih in
stanovanjskih
objektih, izdelavo
vseh vrst el.
razdelilcev,
inštalacijo
centralnega
ogrevanja, vodovoda
in prezračevanja,
raznovrstni izdelki iz
pločevine, še posebej
priporočamo peči za
ogrevanje LOKATERM
in novi program vseh
vrst stojal za smuči

BRAMAC - ALPSKI STREŠNIK

KRITINO EVROPSKE KVALITETE.
DIREKTNO IZ AVSTRIJSKIH TOVARN
CENA?
POGLEJTE ČEZ MEJO - PRESENEČENI BOSTE!

IZOFAS

SUHOMONTAŽNA VISEČA FASADNA
OBLOGA - NOVOST NA TRŽIŠČU

KOTLAK

BETONSKE PLOŠČE ZA TERASE

TRAJANKA

UVELJAVLJENA BETONSKA KRITINA

Obiščite nas v paviljonu trgovine Dom Zabnica

ZDAJ JE ČAS - IZBERITE PRAVILNO IZBERITE
KOGRA ZA VAS

LEDE PLAST

PARTIZANSKA 31,
LJUBLJANA, TEL. 453-602

NUDI PO KONKURENČNIH CENAH

- usnje (oblačilno, ovčje, svinjsko, goveje, tapetniško in
čevljarstvo)
- vse vrste skajev, sukance, vsa kovinska galanterija, lepila,
zadrge, elastike, vrvi za čolne in vse galanterijske in
čevljarke potrebščine.
- repromaterial po naročilu
- usnjene jakne od 1600 ...

IZREDNA PONUDBA!

OBLAČILNO USNJE

svinjski velur
svinjska napa
ovčja napa

● TAPETNIŠKO SVINJSKO USNJE 320 dln

● GOVEJE TAPETNIŠKO USNJE 460 dln

● KOŽE OVČJE, GOVEJE, KOŽJE

IZREDNO LEPE IN POCENI

OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE!

INDUSTRIJA TERMIČNIH IZOLACIJ ŠKOFJA LOKA

TERVOL

Vabi k sodelovanju

FINANČNE STROKOVNJAKE

Od kandidatov pričakujemo, da imajo VII. ali VI. stopnjo strokovne izobrazbe, uspešno dose-
danje delo, imajo sposobnost komuniciranja, želijo delati v uspešnem podjetju z visokim dele-
žem izvoza na zahod, z možnostjo občasnega potovanja, nudimo strokovno izpopolnjevanje,
pomagamo pri reševanju stanovanjskega vprašanja ...

POKLIČITE NAS — OGLASITE SE
— POSTANITE NAŠ SODELAVEC

Prijave z dokazili pošljite v 15 dneh od objave. Dodatne informacije so vam na voljo v kadrov-
ski službi ali v finančno računovodskem sektorju.

NE OKLEVAJTE — ODLOČITE SE!

TERMO

INDUSTRIJA TERMIČNIH IZOLACIJ ŠKOFJA LOKA
Telefon: 064 - 631-151 ali 631-908

sconto

UPRAVNI ORGANI IN STROKOVNE
SLUŽBE OBČINE KRANJ

razpisujejo prosta dela in naloge v komiteju za planiranje,
gospodarstvo in družbene dejavnosti:

PRIPRAVNIKA

Pogoji:

— visoka izobrazba VII/1 stopnje ekonomske smeri

Delovno razmerje se sklene za določen čas.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandi-
dati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov OBČINA
KRANJ - Splošne službe, Trg revolucije 1, 64000 Kranj.
Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem
zbiranju prijav.

DELAVSKA UNIVERZA TOMO BREJC KRANJ

V sodelovanju s CDI UNIVERZUM Ljubljana, vpisujemo v
nadaljevanje programa administrativne dejavnosti

— SMER UPRAVNI TEHNIK

Pogoji za vpis:

- končana 2-letna administrativna šola z zaključnim izpi-
tom
- končana IV. stopnja usmerjenega izobraževanja, smer -
administrator

Po končanem izobraževanju, ki traja dve leti, kandidati do-
sežejo V. stopnjo izobrazbe in s tem naziv upravni tehnik.
Prijave z dokazili o končanih programih in zaposlitvi zbira-
mo do 20. septembra 1990.

TEKSTILINDUS KRANJ

Gorenjesavska c. 12
64001 Kranj
p.p. 75

Na osnovi sklepa komisije za delovna razmerja in nagraje-
vanje objavljamo prosto delovno mesto v finančnem sektor-
ju

VODJA RAČUNOVODSTVA

Pogoji:

- VII. stopnja zahtevnosti (dipl. ekonomist)
- 4 leta delovnih izkušenj na področju računovodstva in fi-
nanc
- poskusno delo tri mesece

Kandidati, ki izpolnjujejo navedene pogoje, naj oddajo pi-
sne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v kadrovski
sektor podjetja najkasneje v 8 dneh po objavi.
Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po opravljeni
izbiri.

Torek, 4. septembra 1990

Leo Frelj med radovljiskimi kooperanti

Zdaj ni čas za simbolične deleže

Pri posestvih Poljce in Bled bo treba najprej pregledati, kako sta pridobivali zemljišče, in nato oceniti, ali so še možnosti za nadaljnje delo.

Lesce, 31. avgusta - Ker je Temeljna organizacija kooperantov Radovljica s farmama Poljce in Bled svojevrstna "mešanica" zasebnega in družbenega kmetijstva, so tamkajšnji kmetje in delavci še pred veliko težavo kot drugi, kako reorganizirati TOK v zadrugo, ki bi poslovala na sodobnih, klasičnih načelih, kakršna bo bržčas že novembra letos uzakonil tudi novi republiški zakon o zadrugah. Ker gre za zapleten problem in za pomembna vprašanja, je vodstvo Temeljne organizacije kooperantov Radovljica povabilo na pogovor s kmeti in predstavniki farm tudi Lea Frelja, predsednika Zadrugne zveze Slovenije, ki je v kratkem pojasnil, kako si v Sloveniji zamišljajo spremembe v kmetijskem zadrugstvu in v kmetijstvu.

Poglejmo, kaj je Frelj dejal...

...o nlogi kmetijskega zadrugstva
Zadrugstvo se nikdar ni krepilo tedaj, ko je bilo na trgu pomanjkanje hrane in prehranbenih izdelkov, ampak takrat, ko je bila ponudba večja od povpraševanja. To se je pojavilo v problemu, kako prodati izdelke. Zdaj, ko je država umaknila iz zadrug vse javne službe (pospeševalno, selekcijsko-rodovniško in zemljiško službo) in jih prenesla pod okrilje vladnih ministrstev, se povsod zastavlja resno vprašanje, ali radovljiski, gorenjski oz. slovenski kmetje potrebujejo zadrugo samo še zaradi organizirane nabave in prodaje. Del kmetov, ki se je v zadnjih dvajsetih letih tržno in drugače usposobil, meni, da zadruga ne rabijo in da lahko delujejo kot samostojni podjetniki, večina kmetov pa se zaveda, da bi bili nepovezani in razdrobljeni še bolj "ranljivi" in odvisni od velikih monopolistov.

...o družbenih obratih in še posebej o kranjski mlekarni
Zadruga imajo malo predelovalnih obratov in trgovin. V Sloveniji je samo pet mlekarn pod zadrugnim okriljem, med drugim tudi v Škofji Loki in v Bohinju, vse ostale so družbeni obrati. Kranjska Mlekarna se je povezala s poslovnim sistemom Mercator v družbo, pri tem pa je dobila zadrugnike, ki prispevajo glavni del surovine. To ni prav. Kranjski kmetje so odločili, da razveljavijo enostransko pogodbo, sklenjeno med Mlekarno in Mercatorjem, da si zagotovijo vpliv v Mlekarni in da jo preoblikujejo v zadrugo podjetje. Če ne bo šlo po lepi poti, bo treba razmisliti o protestni akciji ali celo o bojkotu oddaje mleka.

Cene kmetijskih pridelkov

Bodo rejci dobili samo del plače

Stroški naraščajo, odkupna cena mleka se ne spreminja. Kranjska Mlekarna avgusta ni zmogla naenkrat plačati vsega mleka. Bo tako tudi septembra?

Kranj, 31. avgusta - Čeprav so se stroški prireje mleka v zadnjem mesecu povečali za 2,2 odstotka, bo odkupna cena za mleko, oddano avgusta, enaka, kot je bila junija in julija. Rejci bodo skupaj z dodatki (regresi, premija, dodatek iz namensko zbranega denarja republike) prejeli povprečno 4,35 dinarja za liter, kar je nekaj manj, kot so pokazali izračuni Kmetijskega inštituta Slovenije. Po modelni kalkulaciji je bila avgusta proizvodna cena na povprečno produktivnih kmetijah v Sloveniji 4,69 dinarja za liter, na družbenih posestvih pa 5,63 dinarja.

V škofjeloških Mesoizdelkih, kamor gre "pod nož" največ živine iz kranjske in škofjeloške občine, odkupujejo živino po cenah, ki veljajo od 1. avgusta dalje. Čeprav je bilo slišati tudi govorice, da kmetje kljub podražitvi zadržujejo živino, pa so v Mesoizdelkih zadržali, da je odkup normalen, da je mesa dovolj in da je predvsem prodaja tista, ki onemogoča večje "skoke" odkupne cene živine.

Ko je odkupno ceno že po ustaljeni praksi obravnaval republiški odbor za mleko, se nekatere rejci niso strinjali, da bodo rejci za tretji mesec zaporedaj za mleko enako plačilo, čeprav je nazadnje le obveljala odločitev, da cena za avgusta oddano mleko ostane enaka in da se spreminja le prihodnji mesec, ko je pričakovati podražitev goriva ter krmi in krmnih mešanic.

Podražitve napovedujejo tudi v mlekarnah. Kot je povedal Mirko Križnar, direktor M-Mlekarn Kranj, so se 1. septembra malenkostno, od 5 do 8 odstotkov, podražili le maslo in tiste vrste sirov, pri katerih doslej ni bilo večjih zalog, ne pa tudi sveže mleko in sveži mlečni izdelki. Večje spremembe cen je mogoče pričakovati sredi septembra. Razlog za povišanje ni samo napovedano povečanje odkupne cene mle-

Duša Boštjančič, v.d. direktorja Temeljne organizacije kooperantov Radovljica, je dejala, da v TOK-u razmišljajo o dveh možnostih reorganizacije: o tem, da bi bile vse zadrugne enote in posestva še naprej skupaj, pa tudi o tem, da bi se farmi izločili, zadrugne enote Jesenice in Radovljica pa ločili in skupaj zadržali le skupne službe. Vsa razmišljanja zadevajo ob še nereseno vprašanje, kdo bo novi lastnik družbenih posestev in čigavi bodo pašniki, ki so zdaj zadrugni, prej pa so bili srenjski. Kar zadeva kranjsko Mlekarno, je Boštjančičeva dejala, da so zadruga vložile v Mlekarno večje deleže kot Mercator, pa kljub temu nimajo nobene vpliva.

že, že ugotavljajo, da so ga polomile. Delavci, zaposleni v zadrugah, imajo dve možnosti: ali plačajo deleže in sodelujejo pri upravljanju ali jih ne plačajo in delajo po kolektivni pogodbi.

...o Temeljni organizaciji kooperantov Radovljica

V Radovljici gre za posebnost, za temeljno organizacijo kooperantov, ki ima pod okriljem tudi farmi v Poljčah in na Bledu. Najprej bo treba pregledati, kako sta farmi pridobivali zemljišča, ugotoviti, kakšne bodo za farmi posledice denacionalizacije, in oceniti, ali so še možnosti za nadaljnje delo.

...o prodaji

Zadruga je trgovina. Doslej smo slabo prodajali, tudi zato, ker so domala vsi predelovalni obrati v rokah monopolistov. Obrat, ki so bili nekdanji zadrugni, bo treba dobiti nazaj, in se potem odločati za nove naložbe. Brez poslovne dejavnosti ne bo prihodnosti. Prvi korak h gospodarski krepitvi zadrugstva je bila ustanovitev zadrugne kmetijske banke, naslednji bo ustanovitev osrednje poslovne zveze oz. nekakšnega blagovnega centra. ● C. Zaplotnik

ka, ampak tudi zadnje podražitve elektrike, prevozov, embalaže in drugega materiala.

Težave v Mlekarni občutijo tudi zadruga in kmetje. Janko Šumi, direktor Gorenjske kmetijske zadrugne, je dejal, da je Mle-

karna plačala zadrugi le 78,8 odstotka julija oddanega mleka in da so kmetje dobili celotno plačilo za mleko predvsem po zaslugi zadrugne oz. njene hranilno kreditne službe, ki je primaknila razliko. V zadrugi so se za tak korak odločili predvsem zato, da kmetje ne bi ostali brez (mesečne) plače, pa tudi zato, da jim ni bilo treba spreminjati izračunov. "Avgusta smo to lahko storili, septembra verjetno ne bomo mogli," je dejal Šumi. ● C. Zaplotnik

Poslovna skupnost za krompir, sadje in vrtnine je letos priporočila zadrugam, da odkupujejo krompir po ceni 3,20 dinarja za kilogram. V Gorenjski kmetijski zadrugi ga odkupujejo po 3,50 dinarja za kilogram, zunaj organiziranega odkupa, na t.i. sivem trgu, pa je tudi po pet dinarjev. Krompir za predelavo (debelejši od treh centimetrov) je po 2,70 dinarja za kilogram. Kot so povedali v Gorenjski kmetijski zadrugi, je letošnja letina povprečna. Kmetje, ki se ukvarjajo s pridelovanjem krompirja, so ga pridelali od 20 do 35 ton na hektar, nekateri tudi več. Suša, ki sicer ni bila tako močna kot pred leti, je tudi letos naredila nekaj škode: debelega krompirja je bolj malo, več je drobnega.

Kapitalizem v petdesetih

V kmetijski zadrugi Martin vrh so že ob koncu petdesetih let imeli nekaj podjetništva in sodobnega kapitalizma. Kot navajajo tedanji viri, sta zadrugni upravnik in mojster enega od obratov kar sama sprejemala in odpuščala delavce. Zgodilo se je celo, da je mojster pisno sporočil delavki, ki je bila v bolniškem staležu, da naj se ne vrne več na delo, ali pa je komu sredi delovnega dne ukazal, da naj zapusti delo. Vajence je uporabljal za čiščenje prostorov in za druga pomožna dela, zato se niso dovolj naučili in so bili neuspešni na praktičnih izpitih. Bolj "prizanesljiv" je bil mojster do sebe: imel je zastoj stanovanje in kurjavo, zaračunal si je nadure, dajal zaposlenim manjše plače, kot je določala kolektivna pogodba...

Zadrugna reforma

V Sloveniji se pripravljamo na novo reformo kmetijskega zadrugstva. Starejši kmetje, ki so doživeli in preživeli že nekaj zadrugnih reform, so predvsem zaradi slabih izkušenj iz preteklosti, ko so marsikdaj nasledili lepim besedam, tudi zdaj, v spremenjenih družbenih razmerah, precej nezaupljivi in se sprašujejo, kdo zahteva spremembe in kakšni so cilji reforme. Odgovor je jasan. Spremembe zahtevajo predvsem kmetje, ki so v kritiki sedanjega zadrugstva pogosto poudarjali, da so zadruga le podaljšane roke države in politike in kmetom odtujene organizacije. Jasni so tudi cilji: konec kardeljsko samoupravljalnega eksperimentiranja in iskanja "lastnih poti in modelov" in povratek h klasičnim načelom zadrugstva, ki smo jih v preteklosti preskušali že tudi pri nas in na katerih temelji vse sodobno evropsko zadrugstvo.

Cepprav se je precej slovenskih kmetov v preteklosti pridelovalno in prodajno tako usposobil, da lahko že nastopajo samostojno kot podjetniki, pa večina vendarle meni, da zadruga potrebujejo. Nekateri so ob tem kar nekako zbegani in ne vedo, kje bi bika zgrabili za roge ali povedano drugače: kako bi se organizirali, kako začeli upravljati... Samoupravljal-skih burk in skrivalnic je konec, prav tako zadruga, v katerih so ponavadi imeli glavno besedo tisti, ki so najmanj prispevali k zadrugnemu premoženju in (dobremu) gospodarjenju. Novi republiški zakon o zadrugah (sprejeli naj bi ga novembra letos) bo prinesel pomembne novosti in uzakonil na klasičnih načelih organizirano kmetijsko zadrugstvo. Zadruga bodo poleg resda postale bolj kmetove, vendar se bo povečala tudi njihova odgovornost za gospodarjenje in poslovanje. Člani zadrug ne bodo vsi, ampak le tisti, ki bodo plačali dogovorjeni zadrugni delež; zadruga bo vodil upravni odbor, ki bo imenoval in razreševal direktorja in mu dajal naloge; člani zadrug bodo z večkratno vrednostjo zadrugnega deleža jamčili (upnikom), če bo zadruga zašla v finančne težave; upravni odbor bo gospodarstvo in kazensko odgovarjal za poslovanje; delo nadzorni nadzorni odbor in občasno še republiški zadrugni revizorji... ● C. Zaplotnik

Mešetar

V delavnici Vrgal Zupan S-B v Preserjah (Vaška pot 23) pri Radomljah delajo vrvi in razne izdelke iz vrvi.

vrsta izdelka	cena (v din)
garnitura vrvi za samonakladalno prikolico SIP 25 m ³	265,00
garnitura vrvi za samonakladalno prikolico SIP 16, 19 m ³	229,00
garnitura vrvi za teliteve	82,00
afire, konjske, pletene vrvi z rinko 55, 60 ali 65 cm	78,00
mreža za seno in listje 150 x 150 cm	150,00
mreža za seno in listje 200 x 200 cm	210,00

Kmetijska mehanizacija Kežmah (Mlinska 7) iz Slovenskih Konjic prodaja puhalnike, ventilatorje in vitle po naslednjih cenah:

vrsta izdelka	cena (v din)
puhalnik za seno 500 na električni motor	6000,00
puhalnik za seno 500 na kardanski pogon	7000,00
ventilator za seno 300 na električni motor	4800,00
ventilator za seno na kardanski pogon	5800,00
trikotni vitel 4 T	7000,00
vitel z desko 4 T	9100,00
gozdarski škripec 5 T	500,00

V trgovini kmetijske mehanizacije Lojzeta Laha na Klancu pri Komendi prodajajo med drugim tudi kmetijske stroje SIP Šempeter. Poglejmo nekatere cene!

vrsta stroja	cena (v din)
nakladalka 20	55.000,00
nakladalka 26	58.500,00
trakasti obračalnik 200	10.400,00
trakasti obračalnik 220	11.300,00
obračalnik pajek 340	19.600,00
silokombajn vihar 40	27.800,00
enoredni obiralec koruze	79.800,00

Po koliko so mineralna gnojila iz Kutine? Navajamo proizvajalčeve cene, znižane za regres, in sicer za tono gnojila pakirane v plastične vreče po 20,40 in 50 kilogramov.

vrsta gnojila	cena (v din)
urea	2508,70
KAN 27 % N	1378,00
NPK 10-20-20	2547,40
NPK 11-11-16	1946,30
NPK 13-10-12	1907,40
NPK 15-15-15	2402,20
NPK 5-20-30 S	3715,20
NPK 6-18-36	2548,20
NPK 7-20-30	2598,90
NPK 8-26-26	2946,50
NPK 10-30-20	3179,10

Glavobol v Elanu

Sedanji glavobol v begunjskem Elanu ni prvi, kronika pozna še katerega. Na primer, 1958. leta! V tovarni so se začele kopičiti zaloge neprodanih izdelkov, predvsem reketov, delavci so prejeli 75-odstotne plače, vodstvo podjetja, ki je prej vse probleme reševalo s pomočjo "višjih zvez", se je tokrat obrnilo na občinski ljudski odbor Radovljica, da bi mu odobril garancijo za najete posojila, direktor je zavajal delavski svet, ki je bil na repu dogodkov v tovarni, z napačnimi poročili, vodstvo je bilo zelo razsipno pri stroških za reprezentanco, ugotovljena je bila nerazumljiva potratnost pri potovanjih v tujino...

Je mogoče potegniti katero vzporednico med tedanjim in sedanjim Elanovim glavobolom?

Zavest in gnila krma

Ko je cerkljansko kmetijsko posestvo zašlo ob koncu petdesetih let v težave, je tedanji analitik ugotovil, da je eden od razlogov za gospodarsko nazadovanje in za izgubo tudi to, da "delavci niso imeli prave zavesti in dovolj pojma o delavskem upravljanju". Nekaj krivde je pripisal tudi Cerkljanom, ker se je marsikdo izmed njih le škodoželjno režal gnili krmi na travnikih in darstvo, ni pa poskušal na ta ali oni način vplivati na občinsko skupnost, da se razmere na posestvu uredi... Da bi bila mera polnasprotnosti občinskega (cerkljanskega) ljudskega odbora na splošno temu, da bi občina posestvu še naprej dajala garancijo in pokrivala izgubo. Odborniki so bili za takšno "držo zoper socialistično posestvo" v javnosti večkrat kritizirani.

Jeseniški hokejisti se pripravljajo na državno prvenstvo

Visoka zmaga nad Comom

Jesenščani so pod vodstvom novega trenerja Jana Selveka igrali brez Smoleja, Kopitarja, Šuvaka, Pretnarja in Hafnerja, ki so na tokratni tekmi smeli počivati.

Bled, 1. septembra - "To je bila pač tekma za trening. Prva peterka je danes počivala, ker je pač že zanesljivo, da bo igrala v prvenstvu, zato pa sedaj preizkušam še druge igralce in kombinacije in seveda vratarje. Na Jesenicah se dobro počutim," je povedal po tekmi Jesenec s Comom v soboto na Bledu novi trener jeseniških hokejistov Jan Selvek iz Košic, ki je med drugim z moštvom tega mesta že osvojil naslov českoslovaškega prvaka. Como igra v italijanski ligi, v njem pa kot trenerji ali igralci delajo Kavec, Vidmar, Prusnik in Ilič.

Jesenščani so premagali Como s 6 : 1 (3 : 1, 1 : 0, 2 : 0), zadetke pa so dosegli Zander-giacomo za goste, za Jesenice pa Razinger, 2. Mlinarec, Tišler, Ščap in Šturm.

Jesenščani so igrali v naslednji postavi: Cigan, Tičar, Kozar, Horvat, Kelih, Kalan, Kunčič, Lah, Razinger, Omerzel, Razpet, Tušar, Mlinarec, Ščap, Tišler, Crnovič in Šturm.

Uprava Hokejskega kluba tudi obvešča ljubitelje hokeja, da so že napredaj stalne vstopnice

Novi trener Jeseničanov Jan Selvek je prišel iz Košic, kjer je treniral tamkajšnjega prvoligaša in z njim osvojil tudi češki državni naslov.

za sezono 1990 - 1991. Dobijo se v pisarni Hokejskega kluba ob drsališču in v Železarni pri Mirku Klinarju. Stalna vstopnica za sedišče je po 1000, za stojišče pa po 600 dinarjev. ● J. Košnjek, foto: G. Šinik

Jesenščani so gladko, čeprav brez prve postave, s 6 : 1 premagali Como.

Danes tekmi na Bledu in Jesenicah

Na Bledu in na Jesenicah bosta danes, 4. septembra, dve prijateljski hokejski tekmi. Na Bledu bo ob 20. uri tekma med Bledom in Comom, ki bo tokrat že igral v najmočnejši postavi, s tremi italijanskimi reprezentanti. Za Bled pa bo prvi nastopil Krutov, ki je na Bled prišel iz Zagreba. Na Jesenicah pa bo danes ob 18. uri tekma med Villachom iz Avstrije in Jesenicami.

Galerija Dežman s Kokrice postaja pomemben organizator rekreacije

Abrahamov triatlon in turistični gozdni tek

Kokrica, 4. septembra - "Vzemite si malo časa za svoje zdravje" je geslo trim rekreativnih akcij, ki jih organizira Galerija Dežman s Kokrice, obenem pa že sprejema člane v Klub galerija Dežman. Vpišete se lahko vsak dan, razen srede, od 10. ure dalje. Članarina je samo 10 dinarjev. Vsako trimkanje pri Dežmanu, začetek je ob 10. uri, skupinski odhodi na rekreacijo so sedaj ob 17. uri, jeseni pa bodo uro prej, se lahko vpišete v knjigo evidence. Načini rekreacije so različni in primerni željam ter sposobnostim posameznika, glavni trije pa so hoja po bližnji okolici ali Udin borštu, gozdni teki oziroma teki na smučeh pozimi ter kolesarjenje. Vsa pojasnila dobite v brunarici ali po telefonu 28-956. Ob zaključku sezone bodo najboljši nagajeni.

Že sedaj pa Galerija Dežman načrtuje dve akciji. Prva bo Abrahamov triatlon v soboto, 8. septembra, z začetkom ob 10. uri. Program obsega kolesarski kronometer, gozdni tek in skok v daljino z mesta. Pravico sodelovanja imajo vsi, ki so stari 50 let, triatlona pa se lahko udeležijo tudi starejši. Razen Kluba Galerija Dežman organizira triatlon tudi Graverstvo Bruno Kosi iz Ljubljane. Tekmovalci bodo razdeljeni v dve starostni skupini. Kolesarjenje bo na sporedu ob 10. uri, gozdni tek ob 12. uri in skok v daljino ob 13. uri. Pismene prijave sprejema Galerija Dežman na naslov Golniška 1 a, po telefonu na številko 28-956 ali pol ure pred začetkom tekmovalstva. Startnina bo 100 dinarjev. Prireditve bo ob vsakem vremenu, po njej pa bo družabno srečanje z razglasitvijo rezultatov ter zabavnim programom, tudi z izborom miss toplesa in mistra večera.

Naslednjo soboto, 15. septembra, pa bo Galerija Dežman skupaj s ŠD Kokrica organizirala prvi Turistični gozdni tek za lovoriko Galerije Dežman. Pravico sodelovanja imajo domači in tuji gostje in člani turističnih društev. Start bo ob 17. uri pred osnovno šolo. Prijave potekajo enako kot za sobotni tek: pismeno na Galerijo ali na dan tekmovalstva ob 14. uri dalje pred osnovno šolo. Ženske bodo imele 7 kilometrov dolgo progo, enako tudi najmlajši in najstarejši moški, vsi drugi pa 13 kilometrov. ● D. H.

Nad 400 veslačev na 45. prvenstvu Jugoslavije v veslanju na Bledu

Petkrat zlati domačini

Naslove državnih prvakov so osvojili najbolj "udarni" blejski čolni: mladinski dvojec brez krmarja, članski četverec s krmarjem, članski dvojec brez krmarja, članski dvojec s krmarjem in članski osmerek, sestavljen iz najboljših blejskih veslačev. Izbrani so tudi jugoslovanski udeleženci svetovnega veslaškega prvenstva na Tasmaniji.

Veslaški center v Mali Zaki. Zadnje priprave pred tekmo.

Bled, 2. septembra - Za jubilejno 45. veslaško prvenstvo bi težko našli slabo besedo. Kljub deževju na ciljni tribuni v Zaki ni manjkalo ljudi, predvsem pa je razveseljivo, da je med občinstvom vedno več Blejcev, domačinov. Na prvenstvu je

sodelovalo 31 klubov, organiziranih je bilo 39 tekem v velikih in malih finalih, sodelovalo je 484 veslačev, za kolajne pa se je borilo 253 posadk. Prvenstvo je bilo uspešno tudi za domačine. Na Bledu ostaja pet naslovov državnih prvakov, kolikor jih je osvojil tudi Partizan iz Beograda, po štiri kolajne pa so osvojili Iktus iz Osijeka, Crvena zvezda iz Beograda in Mladost iz Zagreba. Vsi blejski čolni so dosegli planirano, to je zmage, le mladinski dvojec, za katerega sta veslala Primož Markovc in Boštjan Iskra, je bil tretji. Sicer pa so v zmagovitih blejskih posadkah na tem prvenstvu veslali Iztok Čop in Denis

Veslači so se med odmori umaknili pod streho. Desno blejski veslač Sašo Mirjanič, član reprezentance, ki bo odpotovala na svetovno prvenstvo na Tasmanijo.

Plošča Thomasu Kellerju

V soboto popoldne so na poslopju Regatnega središča v Zaki odkrili spominsko ploščo pokojnemu predsedniku mednarodne veslaške federacije Thomasu Kellerju, tudi velikemu prijatelju Bleda. V imenu Bleda in regatnega odbora sta govorila dr. Rus in Božo Benedik, odkritja plošče pa se je udeležil tudi sin pokojnega Kellerja Dominik Keller. Dejal je, da je vesel, da se je Bled, ki ga je imel oče rad kot veslač in kot predsednik mednarodne zveze, odločil za to potezo in ploščo odkril na čolnarni.

Reprezentantje izbrani

Stanko Slivnik, predsednik strokovnega sveta Veslaške zveze Jugoslavije in obenem eden od trenerjev blejskih veslačev, je dejal, da je s prvenstvom in dosežki Blejcev zelo zadovoljen. Dosegli so, kar je bilo planirano. Je sicer deževalo, vendar je dež manjša ovira kot veter, ki pa ga na srečo ni bilo. Povedal je, da je predsedstvo Veslaške zveze Jugoslavije določilo pet čolnov, ki bodo 15. oktobra odšli na svetovno prvenstvo na Tasmanijo. Med 15 veslači bo kar devet Blejcev. V dvojcu s krmarjem bosta veslala Janša in Krašovec s krmarjem Erzenom, v četvercu brez krmarja Prešeren, Mujkič, Čop in Žvegelj, v skifu bo tekmoval Stakor, v četvercu s krmarjem bodo veslali Mirjanič, Banjanec, Saraga in Fabjanič, krmar pa bo tudi z Bleda, v dvojcu brez krmarja pa Pivač in Marušič. Reprezentantje bodo do odhoda trenirali na Bledu in v Bohinju.

Spominska plošča Thomasu Kellerju na pročelju regatnega središča.

Žvegel v mladinskem dvojcu brez krmarja, Robert Krašovec, Jani Klemenčič, Milan Janša, Bojan Prešeren in krmar Gorazd Slivnik v četvercu s krmarjem, Sadik Mujkič in Sašo Mirjanič v dvojcu brez krmarja, Milan Janša, Robert Krašovec in krmar Robert Eržen v dvojcu s krmarjem in Iztok Čop, Sašo Mirjanič, Milan Janša, Bojan Prešeren, Jani Klemenčič, Robert Krašovec, Sadik Mujkič, Denis Žvegelj in krmar Gorazd Slivnik v osmercu. Ta blejski osmerek, ki je pred prvenstvom vadil skupaj le trikrat, se je odlično ujel, dosegel dober čas, sploh pa je bil sestavljen iz veslačev, ki so že osvajali kolajne na svetovnih prvenstvih in olimpijskih igrah.

Razen petih blejskih zlatih kolajn sta v Sloveniji ostali še dve zlati kolajni. Osvojila sta jih dvojni članski četverec blejskih veslačev Branika iz Maribora, v katerem so veslali Tomaž Kramberger, Andrej Kramberger, Borut Hajnrih in Luka Simončič, ter skifist Argus iz Izole Erik Tul med mlajšimi mladinci.

Tudi to prvenstvo je pokazalo, da je Bled vodilni jugoslovanski veslaški center, saj njegovi veslači premočno zmagujejo v najtežjih disciplinah, pa tudi po organizacijski plati so Bledu le redki v Jugoslaviji kos. ● J. Košnjek, foto G. Šinik

Košarka v dežju, soncu in hladu

Kranj, 3. septembra - V organizaciji ZTKO Kranj, komisije za košarko, je bila na stadionu Stanka Mlakarja od petka ob 18. uri pa do sobote do iste ure prireditve štiriindvajset ur igranja košarke. Igrali sta ekipi Butique olje in Buba bar. Zmagali so prvi s 16655 - 1654.

V igri metanja trojk, ki je bila na sporedu ob 24. uri, je zmagal Aleš Praprotnik, za najboljšega igralca pa so izbrali Igorja Valiča.

Izlet na Peč

Kranj, 4. septembra - Planinsko društvo Kranj vabi v nedeljo, 16. septembra, na tradicionalno srečanje planincev treh dežel na Peči. Posebni avtobus bo odpeljal izpred hotela Creina ob 6. uri. Hoje bo približno za tri ure. Vrh Peči 1509 metrov visoko je tudi kontrolna točka RTV transverzale. Izlet bo vodil Milan Šinkovec. Prijave sprejema PD Kranj do zasedbe avtobusa. ● J. K.

Odlična igra in visoka zmaga nogometašev Nakla - V 3. kolu slovenske nogometne lige so nogometaši Nakla v nedeljo doma visoko, s 5 : 0, premagali Elan iz Novega mesta. V 18. minuti so vodili že s 3 : 0 po dveh zadetkih Ahčina in Jošta. V prvem polčasu pa je gostom zabil gol še Bohinc. Končni rezultat tekme je v 89. minuti dosegel Ahčin, medtem ko so gostje v 75. minuti po "zaslugi" Milanoviča zastreli enajstmetrovko. Tekma je bila športna, čeprav je dober sodnik Djaferović iz Celja pokazal pet rumenih kartonov. Za Naklo so igrali Vodan, Darjan Jošt (Zaplotnik), J. Križaj, Perharc (Anko), B. Križaj, A. Jošt, Ahčin, Lunar, Pavlin, Taneski, Bohinc (Cotman). V prihodnjem kolu gostuje Naklo v Ljubljani. ● J. K., foto G. Šinik

Maraton Pavla

V okviru prireditve ob 500. letnici Idrije in ob občinskem prazniku bo v nedeljo, 23. septembra, 8. maraton Pavla.

Idrija - Prizadevni organizatorji: člani planinskega društva Idrija, atletskega kluba Sp. Idrija, kolesarskega društva »Sloga 1902« Idrija in občinske turistične zveze Idrija, se skrbno pripravljajo na 8. maraton »Pavla«, ki bo v nedeljo, 23. septembra letos, s startom ob 9. uri pred modro dvorano v Idriji (325 m nad mv), v okviru prireditve ob 500. letnici Idrije in ob občinskem prazniku.

Letošnji športni program prireditve je namenjen pohodnikom, ki se bodo podali na 16 in 33 km dolgo progo, tekačem na 18 in 33 km dolgi progi in kolesarjem z gorskimi kolesi na 18 in 33 km dolgi progi. Športno - rekreativna manifestacija bo potekala v dveh ženskih in petih moških kategorijah.

Prijave udeležencev bo organizator sprejemal predhodno do 20. septembra na naslov: Občinska turistična zveza Idrija, Trg maršala Tita 10, telefon 065/71-757 in na dan prireditve od 7. do 9. ure pred športnim centrom Idrija.

Startnina za pionirje in mladince do 15. leta 30 din, za ostale kategorije pa 70 din, družinska startnina je 150 din.

Organizatorji bodo ob progah pripravili več kontrolnih točk in okrepčevalnic, člani radio kluba Idrija pa bodo poskrbeli za podrobno spremljanje prireditve. Vse proge tudi letos potekajo po krajinskem parku zgornje Idrije, mimo številnih naravnih znamenitosti, pomnikov ter objektov kulturne dediščine.

Na cilju 8. maratona »Pavla« pri planinski koči na Hleviških planinah (820 m nad mv), kamor bodo udeležencem pripeljali garderobo s starta, bo zaključek prireditve, razglasitev rezultatov, podelitev priznanj in nagrad ter družabno srečanje udeležencev letošnje prireditve.

Organizatorji iz Idrije, ki jim pomagajo tudi številni pokrovitelji iz Primorske in iz ostale Slovenije, tudi letos pričakujejo številno udeležbo tekmovalcev in pohodnikov iz vse Slovenije, sosednje Hrvaške in zamejstva. Dosedanjih sedmih prireditve se je udeležilo že več kot 1500 udeležencev.

Silvo Kovač

Jubilejne 10. kasaške prireditve na Brdu

Nena in Carlo Frost brez tekmecca

Nena na vajeih Mira Cvetka iz Maribora je bila najhitrejša v obeh tekih spominske dirke maršala Tita, žrebec Carlo Frost z lastnikom in voznikom Miho Kovačičem, tudi iz Maribora, pa je bil dvakrat prvi na dirkah za veliko nagrado Brda pod pokroviteljstvom Subaruja.

Brdo, 2. septembra - Rekord hipodroma na Brdu, ob katerem se je zbralo nad 5000 ljudi, tokrat ni bil potolčen. Še vedno ga drži Fit Avia Jožeta Hrovata s kilometrskim časom 1:18,5.

Zaradi dežja je bila steza premeška in konjeniški strokovnjaki pravijo, da je takšna proga boljša za konjski kas, ni pa dobra za rekordne čase. Kljub temu je občinstvo uživalo v

sedmih dirkah. Osrednji sta bila dirka za veliko nagrado Brda pod pokroviteljstvom Subaruja, ki je imela dva teka in so na njej nastopili tudi na tujem rojeni in k nam uvoženi konji, in dva zahodnonemška kasača, ter spominska dirka maršala Tita, prav tako v dveh tekih, v kateri so sodelovali naši najhitrejši kasači. Obe dirki sta dali dva junaka. V obeh tekih mednarodne dirke je bil najhitrejši s Švedske uvoženi žrebec Carlo Frost, last Miha Kovačiča iz

Maribora, ki je med vsemi konji dosegel tudi najboljši kilometrski čas dirke 1:19,05. V prvem teku je bil drugi najhitrejši jugoslovanski kasač Madaun z Janijem Pogačarjem (njegov rekordni kilometrski čas je 1:15,6), tretji pa je bil Sesil na vajeih Ivana Mukiča s kluba Bačka iz Subotice. Tudi v drugem teku je bil vrstni red enak in taka tudi generalna uvrstitev. Najboljši trije so dobili največ iz nagradnega sklada 40.000 dinarjev (prvi 20, drugi 10, tretji pa 5 tisoč dinarjev). Druga junakinja je bila Nena na vajeih Mira Cvetka iz Maribora. Dobila je oba teka. V

Miro Cvetko iz Maribora, ki je z Neno dobil spominsko dirko maršala Tita, eno od šestih najkakovostnejših jugoslovanskih kasaških dirk, na rokah navijačev.

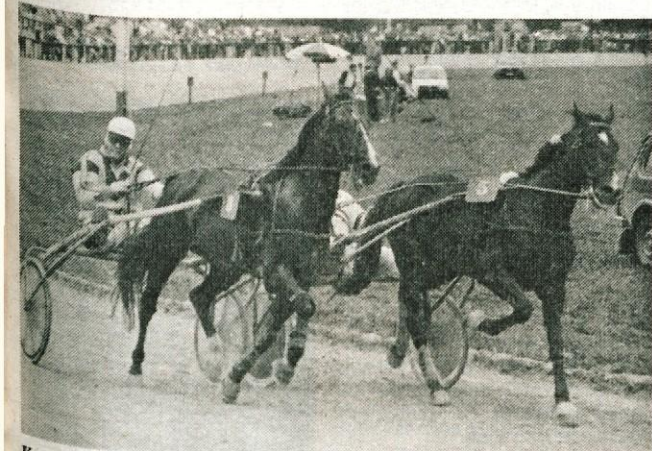
prvem sta se za njo zvrstila Askan B z voznikom Perom Crnkovičem in Fit Avia Jožeta Hrovata, v drugem teku pa je bil drugi lanski "konj leta" Talbot z voznikom Mihom Koprivnikom iz Maribora, tretji pa Davos z voznikom Jožefom Sekenešem iz Subotice. Dirko

je dobila torej Nena pred Talbotom, tretje mesto pa delita Askan in Fit Avia. Nagradni sklad te dirke je bil 60.000 dinarjev, prvi pa je dobil 30 tisoč, drugi 15, tretji pa 7 tisoč. Nena je torej ob Fegrini, Auru, Rebeke, Lahorju, Fit Aviu in Milovanki novo ime na velikem prehodnem pokalu spominske dirke. Razen teh štirih dirk so bile na sporedu še tri. V dirki Zavarovalne skupnosti Triglav je zmagal konj z Brda Salko na vajeih Lojzeta Gorjanca, v drugi dirki Saturnus Fiso Jožeta Jenka iz Ljubljane, v zadnji Autocommerčevi dirki najmlajši konj pa je zmagala Fir Lyn di na vajeih Mirka Šonaje.

Ob konjeništvu so na Brdu pripravili še bogat vzporedni program. Nastopila je godba milice iz Ljubljane, mažoretke iz Ljubljane, kranjski smučarji akrobati, vrhunski jahači in konji iz kobilarne Lipica ter avtomobili subaru. Enega od njih so izžrebali med občinstvom. ● J. Košnjek, foto G. Šinik

Najhitrejši na Brdu

Zanimivi so kilometrski časi, ki so jih dosegli najhitrejši konji na Brdu. Salko B je dosegel 1:22,7, Fiso 1:25,1, Carlo Frost 1:19,05, Nena 1:20,5, Talbot 1:21,2, Madaun 1:21,9 itd.

Kasači med tekmo.

Konj na fotografijah

Foto klub Anton Ažbe iz Škofje Loke prihaja na dan z zanimivo pobudo. Pod pokroviteljstvom družbe Peter - Jan iz Kranja bo v Škofji Loki med 12. in 21. oktobrom prva medklubska razstava na temo Konj. Dela je treba poslati na naslov Fotokino klub Anton Ažbe, 64220, Škofja Loka.

Jahači iz Lipice so navdušili občinstvo s športno dresuro in šolo nad zemljo, kjer so lipicanci in lipiški jahači med najboljšimi na svetu.

Okoreli predpisi

Na mednarodni dirki bi bil atrakcija nastop konja Tarport Nevele Heinricha Bergerja iz Zvezne republike Nemčije, enega najboljših kasačev na svetu. Pa ga ni mogel prepeljati čez mejo, ker ima manjšo hibo v zdravju, ki jo naši predpisi zelo resno jemljejo in ne dovoljujejo prihoda k nam. Očitno smo samo mi tako strogi, ker Tarport lahko tekmuje v vseh državah.

Zmaga Marka Polanca

Ljubljana, 2. septembra - Na 22. dirki za Veliko nagrado Roga je kolesar kranjske Save Marko Polanc, sicer dolgoletni dirkač, prvič zmagal na pomembni domači dirki, ob tem pa je povedal, da je to zmagovalstvo za vso ekipo, ki je vozila zelo složno. Tudi drugo mesto je odšlo v Kranj po zaslugi Pagona, dvanajsti pa je bil Kranjčan Bertonec. ● J. K.

Vaterpolski ples

Kranj, 3. septembra - Vaterpolski klub Triglav iz Kranja bo v petek od 19. pa do 24. ure organiziral na letnem bazenu letošnji »Vaterpolski ples«. Za razvedrilo in ples bo igral ansambel »Plava trava zaborava«. Vstopnina je 20 dinarjev.

Na prireditvi bodo podelili priznanja najboljšim igralcem že skoraj končane vaterpolske sezone. Na plesu bo tudi bogat srečlov. Ljubitelji vaterpola in družabnih prireditev prisrčno vabljeni! D. H.

**DISKONTNI
MARKET LIPA**
BOHINJSKA BISTRICA,
Triglavska 36

**OTVORITEV
7. SEPTEMBRA
OB 11. URI**

Kaj bomo kuhali ta teden

Svetuje Jože Zalar, šef kuhinje hotela Creina v Kranju

Ponedeljek: golaževa juha, palačinke.
Torek: mesna rižota, zeljnata solata.
Sreda: Porova juha z jajcem, naravni svinjski zrezek, slan krompir z maslom, paradižnikova solata.

Četrtek: musaka z mesom iz jajčevcev (melancani), jogurt.

Petek: sesekljana pečenka, špinača, dušen riž.

Sobota: krompirjeva juha, ocvrte ribe po želji, blitva na maslu in česnu.

Nedelja: goveja juha z zdravimi žličniki, kuhana govedina, dušeno sladko zelje, pire krompir.

Poletne omake

Vrt nudi toliko različnih zelenjav in dišavnic, da si lahko pripravimo najrazličnejše omake. Vsaj poleti nam ni treba segati po kupljenih, industrijsko pripravljenih omakah. Kar poskusite!

Hladna zeliščna omaka s česnom

1 strok česna, kristalna morska sol, 2 dl jogurta, 2 žlici sesekljanih zelišč, kot so peteršilj, pehtran, koper, drobnjak.

Narezan česen stremo s soljo v terilniku in mu postopoma primešamo jogurt. Stepamo, dokler ni omaka gladka, nato primešamo sesekljana zelišča. Omako lahko ponudimo s pečeni polnjenimi paradižniki ali s paprikami.

Osnovna paradižnikova omaka

4 žlice olivnega olja, 1 paprika, 150 g zelene, 1 korenček, 6 paradižnikov, bazilika, timijan, majaron ali origano, sol, peteršilj, 1 žlička medu.

Na olivnem olju po vrsti dušimo zelenjavo. Najprej na tanko narezano in nasekljano papriko, nato nastrgano ali na kocke narezano zeleno in na vžgalice narezan ali nastrgan korenček, nazadnje pa še olupljene in narezane paradižnike. Vse skupaj dušimo 15 minut, začnimo in solimo ter dušimo še nekaj minut. Nazadnje primešamo žličko medu in potresemo s peteršiljem.

Po osnovnem receptu za paradižnikovo omako lahko pripravimo veliko inč. Namesto timijana in majarona lahko uporabimo mleto gorčico, izpustimo pa

zeleno, korenje, peteršilj, origano in med. Omako lahko zmešamo v električnem mešalniku.

Omaka iz poprove mete

70 g poprove mete ali melise, 1 dl vode, 1 žlička sladkorja, 2 dl kisle smetane, sol, 1 žlica limoninega soka

Metine listke poparimo z enim decilitrom vrele vode, vodo odcedimo, meto pa sesekljamo. Sesekljano zalijemo z isto vodo in primešamo sladkor, limonin sok, kisloto smetano in sol. Omako pustimo stati 10 minut. Ponudimo jo lahko s kuhanim krompirjem.

Omaka gribiche

2 trdo kuhani jajci, 1/2 žličke gorčice, 1 žlička jabolčnega kisa, 2 dl olja, 1 žlička drobno sesekljanih kaper in kislih kumaric, 1 žlička sesekljane pehtrane, peteršilja in krebuljice.

Oba rumenjaka pretlačimo skozi sito, zmešamo z gorčico in kisom, posolimo in previdno, postopoma vmešamo olje tako kakor za majonezo. Nato zamešamo v omako še drobno sesekljana beljaka in vse druge sestavine. Omako lahko uporabimo tudi za namaze.

Kumarična omaka s koprom

1/2 kumare, 1 šopek kopra, 2 žlici olivnega olja, 2 do 3 dl zelenjavne vode, 100 g sirčka, 1 žlička gorčice, sol, mleti beli poper.

Kumaro olupimo in narežemo na kocke. Koprove lističe sesekljamo, jih za žlico prihranimo, ostale pa počasi dušimo na olju skupaj z narezano kumaro. Prilijemo zelenjavno vodo in kuhamo še 5 minut. Nato omako ohladimo in jo v mešalniku zmešamo s sirčkom, jo spet segrejemo, začnimo, potresemo s prihranjenim sesekljanim koprom in ponudimo.

TA MESEC NA VRTU

Presadimo trajnice

Razen tistih, ki cveto jeseni (astre in krizanteme), lahko septembra delimo in presajamo vse trajnice. Ko trajnice delimo, jim vse nadzemne dele kratko porežemo. Korenine skrajšamo približno na polovico. Kosi, ki jih dobimo z delitvijo, ne smejo biti preveč majhni, sicer prihodnje leto malo cveto. Sadilne jame morajo biti tako globoke, da se korenine pri saditvi ne zvijajo. Vse trajnice je treba posaditi trdno in na koncu dobro zaliti. Najbolj zanesljivo pa se primejo, če po saditvi tla pokrijemo.

Občutljive trajnice in polgrmičke, kot so raketica (Kniphofia), japonska anemona (Anemone japonica) in sončce (Helianthemum), presajamo in sadimo spomladi, sedaj pa jih pustimo na miru. S tem se izognemo izgubam, ki jih ne moremo preprečiti niti z dobro zaščitno odejo. Septembra poberejo z gred s trajnicami vse tiste enoletnice, ki smo jih nasadili kot mašilo. Večina izmed njih je do tega časa že odcvetela, mnoge pa so se tudi že posušile. Ob tej priložnosti porežemo tudi nadzemne dele tistih trajnic, ki več ne cveto in že pričenjajo odmirati. Zimske krizanteme se razvijajo zelo slabo, če jim manjka vode. Pod imenom zimske krizanteme razumemo tiste oblike vrtnih krizantem, ki cveto na prostem septembra in še pozneje. Paziti moramo, da pri zalivanju ne močimo listov, ker se sicer rade pojavijo bolezni na listih.

Prva tretjina septembra je zadnji čas za sajenje mačeh, spominčic in marjetic. Na stalno mesto sadimo te rastline šele spomladi, ker pozimi navadno nekaj rastlin odmre in potem gredica ni enakomerno zaraščena. Na normalno gredo (120 cm) sadimo v 6 vrst, v vrstah naj bodo rastline 15 do 18 cm narazen.

MODA Romantika se vrača

Tiste, ki znajo kvačkati in ki imajo čas, naj se lotijo kakšnega lepšega kvačkanega prta iz tankega garna. Spet namreč prihaja moda stare romantike, vezenih in kvačkanih prtov. Ko bi le prišel tudi čas, ko so žene dolgečas preganjale s kvačko, kajne. Morda pa bi vendarle poskusile. Prihajajo dolgi večeri, in od samega sedenja pred televizorjem tudi nič ni. Kvačkan ali izvezen prt pa bi bilo prelepo darilo, ki bi se ga razveselili tudi mladi, če so vsaj malo vneti za lepo ročno delo in ga znajo ceniti.

Široke hlače, naramnice...

Kaj naj obleče naš šolar za prve šolske tedne? Jeans bo seveda najbolj hvaležen, a vseeno mu privoščimo kaj živahnejšega, rožastega. Če so že hlače enobarvne, naj bo bluzica pisana. Vsekakor pa naj hlače imajo naramnice. Super modne so letošnjo jesen, posebej še, če so hlače krojene z živcem, tako da imajo naramnice že prišite. No, vsekakor pa so bolj praktične naramnice posebej, da jih lahko menjamo. Le životec pri hlačah naj bo višji.

Ko skelijo oči

Če čutimo sklenje v očeh, si pomagajmo s slezovim cvetjem in borovničevimi listi, svetuje kozmetičarka Metka Krivic iz Zgoš pri Begunjah. Slezovo cvetje in borovnične liste poparimo, pustimo stati 30 minut in si s tem delamo obkladke večkrat dnevno.

Če pa so oči utrujene, vzemimo timijan in pest listov rdečih vrtnic. Prav tako jih poparimo z vodo in si z mlačnim čajem dajemo na oči obkladke večkrat dnevno.

PREJELI SMO

Kdaj mestni center Kranja?

K pisanju me je spodbudil v vašem časopisu objavljen razgovor s predsednikom kranjskega izvršnega sveta gospodom Mohoričem, v katerem je med drugim razložil poglede nove občinske vlade na prostorsko urejanje ožjega in širšega območja mesta Kranja, med drugim tudi na ureditev mestnega centra. Strinjam se z mnenjem, da Kranj potrebuje nov mestni center in tudi, da je najbolj verjetna in primerna lokacija ob gimnaziji oziroma občinski stavbi. Vendar s tem, da bi zgradili na prostoru med gimnazijo in Bežkovo hišo novo blagovnico še ni rečeno, da bo ta center res tu in da bo uspešno deloval, kajti če pogledamo obstoječe stanje, je le-to kaj klavirno. Objekti na tem območju delujejo kot samotni otoki, do katerih so kot slučajno speljane prometne povezave, peš poti pa se direktno križajo s temi prometnicami oziroma motornim prometom. Zato bi kazalo najprej in predvsem rešiti prometni režim v tem delu mesta, s čimer bi šele bili dani pogoji za organiziranje centra. Obstoječi objekti na tem območju bi morali biti podvrženi temeljiti kritični analizi tako v pogledu funkcionalnosti kot v pogledu primernosti arhitekturnega oblikovanja. Pri tem imam v mislih predvsem blagovnico Globus, hotel Creina in Delavski dom. Osebnostno se strinjam z mnenjem, da se slednjemu vrne prvotna podoba Vurnikovega narodnega doma, za kar sem se sam zavzel že v svojem prispevku za natečaj mestnega centra Kranja v letu 1986. Miogrede - menim, da ta natečaj ni prinesel rešitev, ki bi jih lahko upravičeno imeli za osnovo urejanja mestnega centra. Seveda spada v ta kontekst tudi park pred delavskim domom, ki je bil

grobno odstranjen in nadomeščen s sedanjo betonsko ploščadjo, pa tudi predlagana sporna lokacija avtobusne postaje severno od Bežkove hiše.

Na podlagi teh analiz in valorizacije obstoječega stanja bi se izdelal program centra in osnovne smernice za oblikovanje oziroma preoblikovanje obstoječih in novih objektov. Mislim, da bi bil najbolj demokratičen postopek za doseglo najboljše rešitve javni natečaj za arhitekturno rešitev centra, kajti tako kot v politiki je tudi v urbanizmu in arhitekturi največ škoda v preteklosti naredil monizem. Čas je, da ga zamenjamo s pluralizmom in da vključimo v oblikovanje lastnega okolja tudi tiste, ki bodo v tem okolju živeli, torej poleg strokovnjakov tudi krajanje, ki so do sedaj stali ob strani in nemočno opazovali rušenje celih predelov mesta, do novih arhitektonskih spomenikov pa so stališča večinsoma indiferentna ali pa odklonilna.

Alojz Premrov, dipl. ing. arh.

Nekaj odprtih vprašanj Komunalnemu gospodarstvu Radovljica - in še komu

Konec junija in v prvih dneh julija ste v naši vasi vsem gospodinjstvom vgradili števec za porabljen vodo. Prav je tako, ker vemo, da bo večina odjemnikov plačevala manj, kot doslej po pavšalni odmeri. Nekateri redki, ki so doslej morda vodo rabili tudi nesmiselno in neodgovorno, pa bodo tudi bolj premišljeno odpirali pipe.

V začetku avgusta pa smo prejeli račun in položnice za vodo. Vse natanko razvrščeno na posamezne postavke. Vodarina je pavšalno obračunana za čas od 1. 5. do 31. 8. t.l. To pa nikakor ni prav. Saj se je pri mnogih gospodinjstvih voda pretakala preko števca že pred zadnjim junijem, pri ostalih pa po prvih juljskih dneh. Tako bo torej voda, porabljena v juliju, zaračunana kar dvakrat. Najprej pavšalno, potem pa še po števcu za prihodnji obračun.

Sicer sem o tem že osebno opozoril prizadete in mi je bilo obljubljeno, da bodo izravnavali v prihodnje. Upam, da tudi res.

Določena vsota je namenjena tudi za sanacijo vodne oskrbe na Dravskem polju. Ta prispevek je nedvomno upravičen, če vemo, da je v tem predelu oskrba z vodo ogrožena do take mere, da lokalni organi sami niso kos sanaciji, da je k temu nujna solidarnostna pomoč najširše družbe.

Prav ob tem zadnjem pa se velja temeljito in odgovorno zamisliti. Kako je prišlo do tiste katastrofe, ter kako in koliko jo bo sploh mogoče sanirati...

Resen tovrstni problem se ponuja tudi v naši neposredni bližini...

Pred leti je bilo v Radovni napravljeno zelo izdatno zajetje odlične pitne vode. S tem naj bi bila zagotovljena dolgoročna oskrba za Gorje, Bled, Lesce, Radovljico in morda celo do Kranja.

Kako zelo strateško pomembno je to zajetje, je razvidno tudi iz dejstva, da je področje zajetja na dolgo in široko ograjeno z mrežo, izvezto iz vsakega obdelovanja, da je po dolini Radovne celo prepovedano prevažati tekočine v cisternah.

Jasno je, da se zajetje napaja skozi pesek iz potoka Radovna, katera je bila še do nedavnega kristalno čista.

Vendar, ali je še, oziroma, doklej bo še?

Tistih nekaj kmetij v dolini Radovne je do nedavnega bilo

obdelovanih na povsem biološko neoporečen način. Za gnojenje so uporabljali samo hlevski gnoj. Na dolinskih in višinskih senožitih sploh niso gnojili. Zato ni čudno, da je Radovna bila neoporečno pitna.

Pa danes... Na dolinskih kmetijah, neposredno ob Radovni, zelo intenzivno uporabljajo vseh vrst umetnih gnojil. Senožeti, »roviti«, v dolini in na pobočjih so večidel zbuldožirane in usposobljene za intenzivno izkoriščanje. Tudi na teh se izdatno uporabljajo umetna gnojila.

Nobenega dvoma ni, da se z dežjem določen del kemikalij izpira v Radovno.

Za sedaj je prodnat teren za jetju še zadostno cedilo za strupene primise, toda, to ne bo več dolgo v nedogled. Cedilo se bo nekoč zaistilo in potem se lahko ponovi tragedija Dravskega polja, ki bi mogla biti celo usodnejša in dolgoročnejša.

Take in podobne skrbi je tudi Glas že posredoval z Jezerskega, Smokuča...

Ali je doslej po tem vprašanju sploh že kdo razmišljal? Ukrenite potrebno, preden bo prepozno!

Na gornji problem bi želel od pristojnih dobiti jase in javen odgovor!

Ali pa me morda lahko prepričate, da je moja skrb odveč?

Janez Konšič
Zasip

Pojasnilo

12. 1. 1990 je bil objavljen članek z naslovom Brez križa ali zvezde. V tem članku so navedena tudi grobišča domobrancev na škofjeloškem območju. Nikjer pa nisem zasledil, da bi pisec članka omenil 50 talcev za Kamnikom. Tudi to so bili pošteni slovenski fantje brez strankarstva. Če se danes delajo razne sprave in maše, imajo tudi ti pravico do tega. Prav ti so darovali prva življenja za domovino.

Janez Oblak, Žiri

Srečno

Polnih 28 let hodim čez Jezerški vrh. Doslej še nisem slišal neke tople besede kot te dni, ko mi je carinik rekel srečno. To pomeni, da se pri nas v Sloveniji stvari že spreminjajo na bolje.

Vsa dolga leta živim v Avstriji. Sedaj začasno kot upokojenec prebivam v Celovcu. Doma sem na Jezerskem. Po pokojni mami sem podedoval večjo stanovanjsko hišo in manjše posestvo. Zato večkrat prihajam, posebno v poletnem času za par dni na svoj dom. Sedaj v poletnem času v družbi sosedov v popoldanskem

času posedam v senci pod košato lipo. Kraj, kjer sem doma je v bližini Grabnarja in je zelo prijeten. V povojnem času se je precej obnovilo in ima precej lepši izgled. V starejših časih je bil ta zaselek zaradi revščine imenovan po domače »Punklgasa«. S sosedi smo se zaradi debatnih večerov domenili in ga poimenovali v »jezerski konferenčni center.«

Ob tej priložnosti tudi pozdravljam vse Slovence in Slovenke in jim želim veliko sreče in delovnih uspehov.

Franc Jekl
Zg. Jezersko 30

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 46. letu zapustila

IVICA IPAVEC
roj. Toman

Ohranili jo bomo v trajnem spominu!

DELA VCI SPLOŠNE BOLNICE JESENICE

ZAHVALA

Ob boleči in prezgodnji izgubi dragega moža, očeta, starega očeta

**VILIJA
CELCA**

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom - posebno Bunderlovim, prijateljem in znancem za izkazano pomoč, podarjeno cvetje in spremstvo na njegovi zadnji poti. Zahvaljujem se dr. Turelu in osebju bolnice Golnik za zdravljenje v času njegove bolezni. Hvala g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred. Lepa hvala tudi pevcem. Hvala vsem, ki ste mi v teh žalostnih trenutkih stali ob strani.

V imenu sorodstva: žalujoča žena Milka
Kranj, 22. 8. 1990

Torek, 4. septembra 1990

Da prvi šolski dnevi ne bi bili usodni

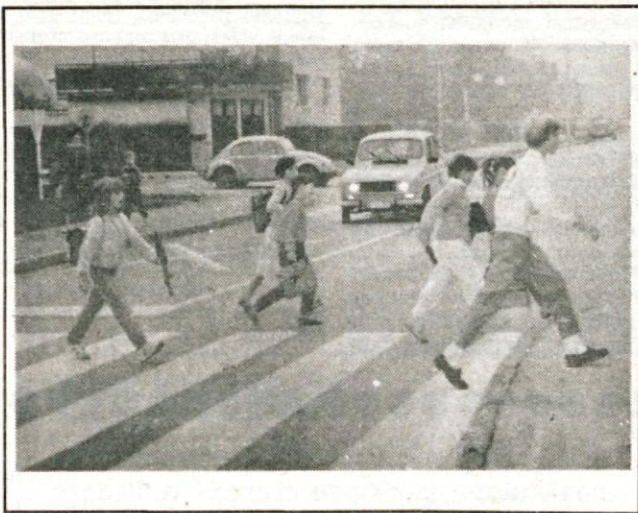
Pozor, otroci na cesti!

Znano je, da v Sloveniji v šolskem letu ugasne na cesti za dva razreda otroških življenj, z ranjenimi v prometu pa bi napolnili dve šoli. Zoper vzroke te tragične bilance se že več let borijo zlasti sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in milica.

Kranj, 31. avgusta - Vsakoletno srečanje občinskih svetov za preventivo s predstavniki milice, šol, vzdrževalcev cest, avtomoto društev, združenj šoferjev in avtomobilstov, pred začetkom šolskega leta je morda res videti kot rutina. A nič ne de, če le s tem prihranijo kako otroško življenje, je na petkovem posvetu SPV v Kranju dejal STANISLAV BOŽIČ, predsednik kranjskega SPV.

Že leta in leta prvega šolskega dne ni bilo smrtnih nesreč na poti v šolo in iz nje, zato bi bili kar srečni, če bi se vsaj v tem pogledu prvi dan šole ponavljal vse leto. To je tudi zasluga zdaj že več let trajajočih aktivnosti, ki se ponovijo vsake pred začetkom šole, vključujejo pa prej omenjene dejavnike. Tudi letos se ponavlja dolgoletna praksa: vzdrževalci cest obnovijo prometne znake, šole izdelajo načrte varnih poti v šolo, sveti za preventivo izdajo rumene rutice za prvošolce, ko se dan skrajša, tudi kresničke in odsevne trakove, milica prvi teden ob pomoči drugih uniformiranih oseb (gasilcev, šoferjev) zavaruje okolice šole in bedi nad prometom na kritičnih točkah.

Te dni je po dveh radoživih poletnih mesecih 220.000 slovenskih otrok spet prestopilo šolski prag, od tega 29.000 prvokrat. Vsem, zlasti pa slednjim naj bo namenjena vsa obzirnost in previdnost, kar je zmoremo kot udeleženci na cestah. Kot je dejal inšpektor UNZ Kranj Ivan Demšar, je bila varnost na gorenjskih cestah v prvem polletju, tudi kar zadeva otroke, ugodna. 37 otrok je bilo ranjenih v prometnih nesrečah, eden je umrl. V poletnih mesecih pa je ta slika bistve-

no slabša: v dveh mesecih beležijo kar 41 nesreč z udeležbo otrok in mladostnikov, v 16 primerih so slednji tudi povzročitelji. V dveh mesecih je bilo v nezgodah 12 mrtvih, med njimi so tudi otroci.

»Lani ni bil noben otrok udeležen v prometni nezgodi na poti v šolo ali iz nje,« je povedal inšpektor Demšar. »Pač pa se nesreče dogajajo popoldne, ko so otroci v okrilju staršev, očitno je pri njih pomanjkljiva prometna vzgoja. Tudi letos bomo prve šolske dni naredili vse za varnost

najmlajših udeležencev v prometu. Milici bodo pomagali drugi uniformirani ljudje, in sicer zlasti v jutranji in popoldanski konici. Voznike, pa tudi druge udele-

Tudi podeželske šole niso varne kot nekoč, saj statistika kaže, da je ravno na lokalnih cestah največ prometnih nezgod, zato bodo prve šolske dni primerno zavarovane, pripravljajo pa tudi druge preventivne aktivnosti. V Cerkljah denimo bo oddelek milice priredil predavanje za šolarje, AMD pa pogovor s starši. Podobno bo v Senčurju, kjer so letos hvalile za pridobitev v prid prometne varnosti: avtobusno postajo zraven šole.

žence v prometu bomo opozarjali na nepravilnosti in jih brez milosti tudi kaznovali, če bodo resno ogrožali varnost otrok. Poostrene kontrole smo imeli že zadnji te-

Prejšnji teden je milica obravnavala dve prometni nesreči, v kateri sta bila udeležena predšolska otroka. Eno je povzročil 5-letni otrok s kolesom, drugo 6-letna deklica, ki je v Volklem nenadoma stekla čez cesto. Otroci ne gre kriviti in jim nalagati odgovornosti, že to je dovolj hudo, da so žrtve dogajanja na cesti. Pač pa je bila na petkovem srečanju izrečena marsikatera pikra na rovaš staršev, ki da zane-marjajo tovrstno vzgojo.

den počitnic. Najpomembnejše je, da zavarujemo otroke ne le pred šolami, pač pa tudi na zelo prometnih cestah, ki jih prečkajo na poti do tja. V Kranju so izpostavljene štiri nevarne točke, in sicer Kokrica, Kidričeva cesta, Cesta 1. maja in Cesta XXXI. divizije, ponekod pa otroci prečkajo tudi hudo prometne regionalne ceste. Naša opozorila veljajo ne le voznikom, ki naj bodo do otrok še obzirnejši, previdnejši in odgovornejši, temveč tudi pešvoznikom, ki naj ne pozabijo na oznako, da prevažajo šolarje. Šolarke avtobuse in kombije pa naj skušajo ustavljati tako, da otrokom ne bo treba prečkati ceste. Na današnjem srečanju pogrešam predstavnike šole. Slednja res veliko stori za vzgojo otrok v cestnem prometu (ta je bila že leta 1967 uvedena v šole), toda bojim se, da se te aktivnosti končajo za šolskimi vrati. Le malo učiteljev pa tudi zunaj nadzira, kako otroci pred šolo in na cesti uveljavljajo s teorijo pridobljeno šolsko znanje. Da otroci v prometnem smislu še vedno niso vzgojeni, kot je prav, pa največjo odgovornost nosijo starši. Prav bi bilo, ko bi ti zlasti z besedo in zgledom poučili otroka, kako naj se ravna na cesti, ne pa da so brezbržni, dokler se ne zgodi nesreča.

● D. Z. Žlebir

Resna plat nočne kronike

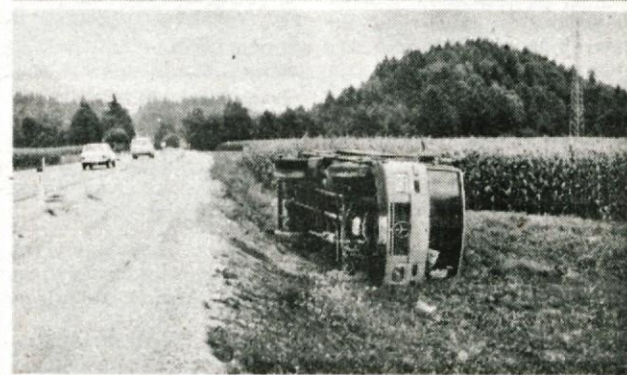
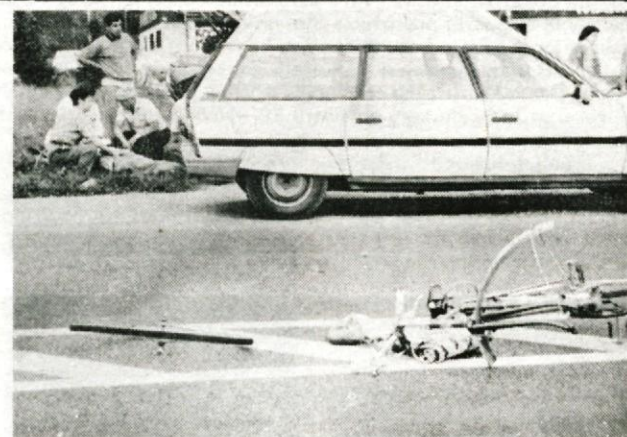
Alkohol podžiga h kršitvam reda in miru

Kranj, septembra - Republiški sekretariat za notranje zadeve je pred časom napravil analizo varnostnih razmer v prvem letošnjem polletju. Tokrat nas še posebej zanima ocena javnega reda in miru, ali resnejša plat zgodb iz nočne kronike. Kot je namreč videti iz slednje, se tovrstni prekrški vse bolj množijo, neredko pa iz nočnega razgrajanja, porojenega iz alkoholne omame nastane kaj resnejšega.

V Kranju miličniki zoper kršitelje javnega reda in miru intervenirajo v povprečju dvanajstkrat dnevno (ali še pogostejše nočno). V javnih lokalih je te ljudi lažje naučiti reda, saj ga vzdržuje že tam zaposleno osebje v strahu, da sami ne končajo pri sodniku za prekrške zaradi kršenja obratovalnega časa ali točenja že vinjenim. Težje je prodreti med domače štiri stene, kjer se zgodi vse več zgodb iz tako imenovane nočne kronike, iz nedolžnih preprirov in razgrajanja pa se pogosto sprevržejo v nasilje, kjer mora poleg milice pomagati tudi zdravnik. Analiza RSNZ pravi, da se v gostinskih lokalih primeri 29,8 odstotka omenjenih kršitev, 22,1 v zasebnih stanovanjih, 21,1 na cestah in trgih ter 1,9 odstotka na javnih shodih in prireditvah. Ko so primerjali lansko in letošnje prvo polletje, so ugotovili, da je naraslo število kršitev javnega reda in miru zaradi pretepanja, prepiranja in vpitja, ropota in kričanja, točenja alkohola mladostnim in vinjenim ter pijančevanja. Tudi sicer ugotavljajo, da je alkohol boter 59,2 odstotka kršitev.

In kdo so »junaki nočne kronike«? Kar 37,7 odstotka kršiteljev je bilo povratnikov. 12 odstotkov so jih bili prisiljeni pridržati, 4,2 odstotka pa privedi k sodniku za prekrške. Morda je zanimiva tudi narodnostna struktura kršiteljev, o čemer doslej nismo veliko pisali, ker je bila to tabu tema. 57 odstotkov vseh kršiteljev je bilo Slovencev, 36,2 odstotka pa pripadnikov drugih narodov in narodnosti Jugoslavije. Razlika 6,8 odstotka, gre na račun tujcev. V siceršnji strukturi vseh kršiteljev je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem najbolj poraslo število dijakov in študentov, zdomceev in nezaposlenih! ● D. Z. Žlebir

NESREČE

Konec tedna se je na Gorenjskem pripetilo več prometnih nezgod, na srečo pa je šlo brez najhujšega. Po dolgem obdobju lepega in suhega vremena je namreč sobotni dež ceste spremenil v nevarne drsavnice. Naš fotoreporter Jure Cigler je na Kokrici pri Kranju posnel prometno nesrečo kolesarja, ki je na srečo minila brez hujših posledic, prav tako tudi ni bilo nič hudega, razen večje gmotne škode pri nezgodi, nedaleč od Radovljice, kjer je s ceste odneslo tovornjak ljubljanske registracije.

lesnina
LESNINA MAVRICA
Trgovsko podjetje s barvami in laki p.o.
Ljubljana, Rasljeva 1

MAVRICA

IZKORISTITE UGODNOST V
MAVRICI NA JESENICAH-TITOVA 93

NUDIMO
ZA IZDELKE IZ COLORJA
20 % POPUST
NA GOTOVINO IN PLAČILOZ
NAROČILNICO STANOVANJSKE
ZADRUGE,

NA VSE OSTALO BLAGO PA
10 % POPUST
OBIŠČITE NAS OD 3. - 17.
SEPTEMBRA

Varnost v prometu

Železniški prehodi brez zapornic

Jesenice, 3. septembra - Na železniško - cestnem prehodu na Potokih je bilo v zadnjih letih več nesreč. Zakaj je prehod brez zapornic? Praviloma rdeče utripajoče luči ne upoštevajo domačini.

V jeseniški občini je več cestnih prehodov preko železniške proge Jesenice - Ljubljana. Pred nedavnim se je na železniško - cestnem prehodu na Potokih spet zgodila nesreča, ki je strojevodja vlaka ni mogel preprečiti. Na srečo ni bilo smrtnih žrtev kot pred leti, ko so prav na tem prehodu ugasnili človeška življenja.

Zdi se, da je cestno - železniški prehod na Potokih eden izmed precej nevarnih. Tako kot številni drugi nima zapornic, ampak samo ustrezne cestne oznake in utripajočo rdečo luč tedaj, ko se približuje vlak. Domačini, ki so zaradi več nesreč na tem kraju v strahu, kdaj se bo spet kaj zgodilo, bi - razumljivo - radi, da se tako kot drugod namestijo zapornice.

Povprašali smo na železniško postajo na Jesenice, kaj je z namestitvijo zapornic, ki bi jih bilo treba na Potoke namestiti in tako poskrbeti za večjo varnost prehoda.

Na železniški postaji so nam med drugim dejali, da zakon povsem izenačuje rdečo luč z zapornicami. Se pravi, da je dovolj, da so

na prehodu zapornice ali rdeča utripajoča luč, gre pa za cestni prehod, za katerega označbe skrbi cesta. Železniško gospodarstvo je na take prehode namestiti zapornice, po projektu, ki je napravljen za take prehode. Žal pa se dogaja, da zapornice namenoma polomijo, tako kot se je zgodilo v Žirovnici. Do julija letošnjega leta je bilo na njihovem območju polomljenih sedem zapornic na železniških prehodih.

Da se zapornice namestijo, je potrebnih več stvari, med drugim tudi gostota prometa. Zanimivo pa je, da je domala vedno vzrok nesreče na železniškem prehodu neprevidnost, po pravilu domačinov, ki ne upoštevajo utripajoče rdeče luči. Na Potokih so železničarji pogosto preglednost kar najboljša, saj so podrli stavbo in omočnica ni večja varnost. Kaj več pa zares ne morejo napraviti, kajti železniško - cestnih prehodih stvar ustreznega organa občine in krajevne skupnosti. ● D. Sedej

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

Povzročal skrbi modrim in belim

Sredi avgusta, ravno sejem je bil na vrhuncu, so ljudje v modrem našli v Majdičevem logu možaka, ki se ga je nalezl skoraj do mrtvega. Da ne bi res postal truplo, so ga dostavili v zdravstveni dom, naj ga oni v belem spravijo k življenju. Že so ga na milici odključali kot rešen primer, ko nenadoma zazvoni telefon in iz zdravstvenega doma kličejo, da je mož oživel in zdaj razgraja sestrar in zdravnikom. In policija se je morala vnovič vmešati.

Z nožem in sekiro

Kje so viteški časi, ko se je še reklo »z ognjem in mečem«! Današnji vitezi so bolj prozaični, pa tudi z viteštvom so že davno opravili. Tako tudi oni mož v Orehovljah (sicer ni domačin), ki je ondan z nožem »štihnili« svojega rojaka in rojakinjo. Prvega so odpeljali huje, žensko pa lažje ranjeno. Tudi potem še ni imel dovolj: zgrabil je še sekuro in z njo stolkel pravkar registriran avto. Primerek za v Begunje ali Radovljico? Kdove.

Kakšen samomor neki!

Strojevodja z vlaka, ki je zadnjič peljal po progi pod Delavskim mostom, je malo po osmi uri ob progi uzrl ležečo žensko. Pojav je javil vlakovnemu odpravniku, ta pa milici, ki si je šla nemudoma ogledat morebitno samomorilko. No, izkazalo se je, da ženska ni imela takšnih namer. Le dodobra se ga je nalezla, potem pa je brez razsodnosti ležala okoli proge, dokler se ni spotaknila in obležala. Še sreča, da se je tako končalo.

Dokazoval ji je ljubezen

Nekateri izkazujejo ljubezen tako, drugi drugače. Moški, ki stanuje na Tuga Vidmarja v Kranju, jo je svoji »konkubini« s temeljitimi in dobro merjenimi udarci. Posledice ognjevitosti je moral priti pogledat dežurni zdravnik. Kasneje bo za dogodek zvedelo tudi tožilstvo in nemara sodnik.

Ponudil mu je nož

Bratsko zbadanje kdaj pa kdaj prestopi meje normalnega. Tako se je primerilo tudi bratoma na Kokrici. Prvi je drugega izžival in mu toliko časa molil nož, naj ga zbode, da je drugi res prijel za nevarno orožje in ga bratu zasadil med rebra. Prvi je moral na zdravljenje na Jesenice, drugi pa pod ključ.

TEMA TEDNA
Štrajk

Bolj ko se približuje strašni 10. september, ko naj bi v največjem javnem štrajku delovna Slovenija kompletno zastala, bolj si vodstva sindikatov kažejo osle. Naj me kolkja brčne, če čisto povprečen slovenski delavec sploh ve, kaj eni in drugi hočejo ali če sploh kapira, čemu so si naši vrli sindikati tako v laseh.

Moraš biti že pravi kavelj, da se ti vsaj malo bliska, kaj se dogaja na slovenski sindikalni sceni, da o slovenski politiki nasploh sploh ne govorimo.

Oh, ja - dogaja se toooliko pomembnih zadev, da se polnijo in polnijo časopisni stolpci, uredniki pa že vzdihujejo, kam naj zmašijo vso to dolgovozno sindikalno kramo. Vsak namreč že čisto vse ve, največ pa seveda vedo sindikalna vodstva. Kakšno presneto olajšanje bi bilo, ko bi se enkrat kdo spomnil in na enem samem A4 formatu razumljivo spisal, čemu je PROTI ali ZA.

V teh stresnih dilemah, ko se sindikalna vodstva ravšajo za mojo delavsko dušo in jo vsak po svoje podpihuje in navdihuje, ta moja »revšna« dušica sploh ne ve, kaj bi. Ve samo to, da bi se takšni situaciji tam v belem svetu na vsa usta krohotali. Sindikalno članstvo strganih žepov in želodcev, po katerih pajki spredajo svoje mreže, sindikalna vodstva pa eden proti drugemu kot Indijanci vihtijo tomahavke in se pričajo, ali naj se narod vzdigne ali ne.

Po mojem skromnem in zanesljivo več ali manj laičnem prepričanju - le kdo bi dosegel novodobne sindikalne filozofske globine in višine - gre v tozadevnih spornih komponentah predvsem ali tudi za ideološka nasprotja. »Ta novi« sindikati ne marajo »ta rdečih« Ravnikovih sindikatov, češ da je ideološka skorumpiranost starih še dandanes v nebo vpijoča, stari ali zdaj svobodni sindikati pa novim očitajo, da so marionete vla-

de. Pa smo tam, kjer ni muh oziroma tam, kjer je na roje ideoloških muh, ki nam iz dneva v dan brenčijo okoli ušes, da je že sitno in mučno.

Res je, da so argumenti ZA ali PROTI tudi drugačni, a kaj bi z njimi, če pa mi redno vsako reč spreveržemo tako, da smo vedno v nekih ideoloških brzicah. Brez ideologije nam ni živeti - pa naj bo to komunizem, nacionalizem ali klerikalizem. Vedno v imenu nečesa in za neko stvar, nikdar pa preprosto samo zato, da bi nam bilo bolje in da bi enkrat že vsaj začeli capljati za Evropo, ki živi v drugačnih civilizacijskih normah in oblikah, kot si mi mislimo.

Štrajk v teh razmerah, ko lastnina nima titularja, kot se kunšno reče in ko se titularji mrzlično iščejo, je, milo rečeno, en nič. Ob pravem sindikalnem štrajku planejo lastniki kapitala na noge, kajti sindikalni voditelji imajo polne blagajne cvenka za stavkovno nadomestilo štrajkajočim delavcem. Kdo pa bo tu kril stroške in na čigava pleča bo padla škoda?

Vlado, ki je bila v teh stotih dneh imuna za gospodarsko stisko dežele, ki ji vlada, bi štrajkajoči podložniki vsekakor spravili v rahlo zadrego. Če ne bi bilo potlej take škode, bi ji po svoje kar koristilo, če bi sedla na štrajkajoči žebliček. Au-

uu, bi rekla ministrstva! Jaaauuu, a toooliko delavstva živi po teh hribih in dolinah?

Slike modrih delavskih pajacev bi bile nedvomno impresivne; ne toliko zato, ker bi delavstvo pripovedovalo, da v tej jugoslovanski Švici ŽE živi ob kruhu in vodi, ampak predvsem zato, ker bi se končno videlo, da niso neka marginalna družbena skupina, ampak da jih je nekaj STO TISOČ! Ja, kdo bi si pa mislil, da na sončni strani Alp ne žive samo strankarski prvaki, kmetje in obrtniki, ampak tudi tekstilne delavke, rudarji, čevljarji?

Sok, vam rečem! Jasnó je, da bi bilo bolj fletno, ko teh grupacij civilne družbe sploh ne bi bilo. A so, četudi se ne vklaplajo v noben koncept in projekt. Zato ne, ker so kot sitne muhe, ki te konkretno pikajo in pičijo: ni jim za nobeno puhlo retoriko, ampak za to, da bi imeli delo, spodobne plače in spodoben življenjski standard. Imeti delo pa je že tisti kaveljček, ki ga lahko vržeš pristojnemu ministrstvu za vrat, rekoč: Bo kaj, ljubčki, ali nič?

Tako se nam je na koncu koncev izkazalo, da to mirno in pridno slovensko delavno ljudstvo povzroča same sitnosti: najprej komunističnemu lumparaju, ki si mora zanj izmisljati mega firme in gigante, nato demokratični vladi, ki mu mora ven in ven oznanjati Pomagaj si sam in bog ti bo pomagal in na koncu še slovenskemu sindikalizmu, ki si mora izmisljati neke štrajke in se trapati s sindikalno konkurenco.

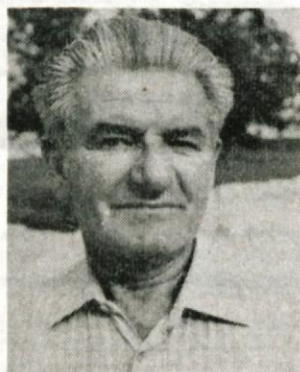
Žalost, žalost do groba! Te neobdigrate sitne muhe bi se že nekako dalo utišati in zradirati, a kaj, ko je obenem res, da so tudi - davkoplačevalci. Če jih do konca potunkaš - kdo te, reveža, potlej še povoha? Ponosen in suveren, a berač, ki nič nima? ● D. Sedej

Jubilej škofjeloškega čebelarstva

Čebela je velik varuh narave

Škofja Loka, 31. avgusta - Pred petinosemdesetimi leti so se v Guzeljevi gostilni zbrali škofjeloški čebelarji in ustanovili podružnico Slovenskega čebelarskega društva. Vanjo se je takoj vključilo dvajset čebelarjev iz Škofje Loke in okolice, ki so poleg skrbi za lastne čebelnjake skrbeli tudi za vzgojo loških čebelarjev, s pisanjem strokovnih člankov pa so veliko pripomogli tudi k razvoju čebelarstva v Sloveniji. Danes škofjeloška čebelarska družina združuje okrog sto dvajset čebelarjev, to nedeljo, 9. septembra, pa bodo slovesno proslavili 85. obletnico organizirane skrbi za čebele in naravo.

»Škofjeloška čebelarska podružnica je bila ena prvih, ki je nastala po ustanovitvi Slovenske čebelarske zveze. Škofjeloška čebelarska družina pa je tudi ena tistih, ki je dala veliko kadra in z njim znanja slovenskemu čebelarstvu. Takrat so čebelarili največ kmetje, učitelji, duhovniki..., ki so bili res aktivni vse do prve svetovne vojne. Večina je odšla v vojsko, vendar pa so kasneje spet nadaljevali z delom. Druga svetovna vojna je čebelarstvo spet malce zavrla, vendar naša organizacija ni nikoli prenehala z delom. Posebej aktivni pa smo čebelarji zadnja leta, tam od šestdesetletnice ustanovitve naprej. Vsakih pet let pa se malce v širšem krogu spomnimo našega dela in čebelarstva na našem področju,« pravi Janez Mrak, ki se že več kot petdeset let ukvarja s čebelarstvom, ob

Franc Miklavčič

osemdeseti obletnici čebelarske družine pa je napisal tudi knjigo »80 let škofjeloškega čebelarstva«.

»Največji problem, s katerim se trenutno srečujemo čebelarji, je bolezen čebel, varoa.

Ta nam je prejšnje leto pobrala ogromno čebel. Zadnje leto smo našli ustreznejše zdravilo, tako da je bolezen manj, težave pa imamo s poapnelo zalego. Izvedeli pa smo, da je Pliva začela izdelovati zdravila proti poapneli zalegi, tako da upamo, da jih bomo kmalu lahko kupili. Čebelarji na našem koncu imamo letos tako slabo letino, kot je ne pomnimo že več kot štirideset let. Tisti, ki imamo prevozne tovornjake za čebele, smo našli vsaj nekaj paše na Hrvaškem, ostali pa niso letos natočili še prav nič medu. Vzrok temu so tudi letošnji neugodni klimatski pogoji,« ugotavlja Franc Miklavčič, predsednik Čebelarske družine Škofja Loka.

Čebele pa veliko prispevajo tudi k ravnotežju v naravi, zato škofjeloški čebelarji ne morejo razumeti, da nova vlada, predvsem Zeleni, ne naredijo več za

Čebelnjak Luka Jezerška je eden najlepših na škofjeloškem koncu

čebelarstvo. Čebela namreč naravi veliko da, morda celo več, kot jih nekateri onesnaževalci škodijo. Tako jih je tudi prizadelo, ker je nova vlada že odobrena sredstva prejšnje vlade, namenjena nakupu zdravil za čebele, enostavno zaustavila: »Spomladi smo imeli čebelarji že odobrena sredstva za regisriranje zdravil, nova vlada pa je dotok teh sredstev enostavno »zaplombirala«, da ne pridejo do porabnikov. Ta pa vsakemu

čebelarju, pa tudi družini, povzroča resen problem. Prvič mora vsak za sebe to kupovati, drugič pa se s tem rahlja povezuje v družini,« razmišlja Luka Jezeršek, blagajnik Čebelarske družine Škofja Loka.

Kljub težavam pa škofjeloški čebelarji vsako leto dobivajo nove člane, saj imajo na trški osnovni šoli svoj čebelarski krožek, pa tudi starši prenašajo čebelarsko znanje na svoje otroke. Veliko čebelarjev je pri

Ob 85. letnici škofjeloškega čebelarstva bodo v nedeljo, 9. septembra, pripravili slovesnost s piknikom pri čebelarju Jožetu Logondru (pri Lenčku) v Virlogu pri Škofji Loki. Po programu, ki se bo začel ob 14. uri, bodo podelili diplome in odlikovanja najzaslužnejšim čebelarjem, nato pa bo piknik, na katerem vabijo vse ljubitelje čebelarstva in narave. Za glasbo bo skrbel ansambel DIJODA, organiziran bo bogat čebelarski srečelov, pa tudi jedače in pijače bo dovolj.

prodaji medu povezanih z Medom, saj skušajo ob veselju s čebelami tudi kaj zaslužiti. Ob tem pa ugotavljajo podobno kot vsi, ki pridelujejo hrano - prodajalci medu namreč vsi zaslužijo več kot tisti, ki vse leto skrbijo za čebele in pridelek. ● V. Stanovnik

Male gorenjske vasi: Poljšica

Piše: D. Sedej

Poljšica pri gorjah ali »Pušica«, kot pravijo domačini, je bila nekdaj izrazito kmečka vas. Večina domačin na Poljšici je v strnjem naselju, stare poljšiške domačije pa so še v dveh zaselkih: za Boštam in Zatrato, kot jih imenujejo domačini. Vse stare domačije so ostale, a danes so temeljito obnovljene in popravljene, tako da je vas vsa lepa in bela, z velikimi hišami. Izjema je bila le stara in spomeniško zaščitena Tomaškova hiša, ki pa je pogorela. Danes je slikovita majhna okenca in staro arhitekturo ohranila le hiša sredi vasi, pri Kosm se pravi.

V središču vasi in ob vaškem koritu so domači temeljito obnovili Langusovo domačijo, kjer prijazna gospodinja Ivanka pravi:

»V zadnjem času so poleg starih hiš na Poljšici zrastle nove, tudi za Boštam in Zatrato, nekaj pa jih je še v gradnji. Do Gorij ni daleč, čez polje vodi cesta. Včasih, ko smo bili še mladi, smo samo pogledali na cerkveni zvonik v Gorjah in videli, koliko je ura. Cesta pa skozi Poljšico vodi tudi na Bled, ven-

dar nam je domačinom do Gorij bližje - tako do trgovine, avtobusne postaje ali pošte.

Nasadi ribeza, po katerih je bila Poljšica poleg Gorij znana, počasi, a vztrajno izginjajo. Vedno manj je pridelovalcev ribeza, nasadi se krčijo zaradi bolezni, ki je pred leti ogrožala ribezove letine, nekaj pa tudi zato, ker odkupna cena ni ravno najboljša. Domačini zato zdaj bolj sejejo koruzo in žito. V vasi je še kar nekaj velikih in uspešnih kmetov: Cundrič, Gregor, Pretnar, Hribar, pojavlja pa se vedno več obrtnikov.

Vas v zadnjih letih postaja vedno bolj urejena, če pomislimo na makadam, ki smo ga imeli nekoč, zdaj pa je vsepo vsod asfalt. Nekdaj smo se v sušnem obdobju kar dušili ob oblakih prahu in štirikrat na dan polivali po makadamu, da bi kaj pomagalo. Vaščani so veliko prispevali, da so poti po vasi asfaltirane, predvsem s prostovoljnimi delom. Ko bi videli, kako se je tedaj delalo! Vse je bilo razkopano in vsepo vsod se je gradilo in vsi so pomagali. Zdaj se nam tudi obeta težko pričakovani telefon, za

Stojčeva Ivanka

katero smo že začeli obročno plačevati.

Vode je na Poljšici dovolj in še preveč, če pomislimo na korito, ki nikdar ni suho. Korito ne usahne, zato so poleg vodo-

Na Poljšici so na vseh oknih obnovljenih hiš rože...

voda nekateri iz korita uredili napajalnike.

Od tedaj, ko so pogorele kar tri hiše, v vasi ni bilo požara. Do tal je pogorela Tomaškova hiša, stara in gnla, vsa lesena in odprta, pri Bobku je pogorel hlev, gorelo je tudi pri Stancarju. Vsi so tedaj gasili, kajti v vasi je precej domačinov, ki so gasilci, na pomoč pa so priskočili vsi domačini. Nasploh je za Poljšico značilno, da si vaščani vedno družno pomagajo, kadar je treba. Ni ga, ki bi ob stiski sosedu zatajil!

Včasih je bilo sicer več družin in družabnega življenja na vasi, a je bilo življenje drugače precej težko in hudo. V naši družini nas je bilo devet

Ena najstarejših hiš je Kosmova hiša sredi vasi...

otrok, skupaj pa trinajst pri hiši, zaslužil pa je le oče, ki je delal pri železnici. Ob žgancih in ob polenti smo gor zrasli... Mama je skuhala podmet in mleko in vse skupaj postavila na mizo. Jedli smo iz ene skledice in če je kdo le prehitro zajemal z žlico, jo je od drugega dobil po roki. Meso pa smo dobili le ob nedeljah, en majhen kosček. Dan na dan je bila na mizi kaša, zelje pa sok. Imeli smo enega ali dva prašiča in ko jima je mama kuhala v kotlu na dvo-rišču, se je neredko zgodilo, da je kdo od otrok segel po hrani v kotlu... In je prosila, naj vendarle malo pustimo za prašiče... Da smo dobili kakšen dinar, smo nabirali jagode in bo-

rovnice in jih prodajali po Bledu. Poleti smo morali majhni otroci že zgodaj zjutraj na polje, vsi omotični in zaspani, tako da smo večkrat polegli v travo ob njivi in zasпали.

Veliko hiš je bilo brez vode, elektrika pa je bila povsod. Ko so po vojni gradili vodovod, so vsi vaščani pridno delali, kopali in polagali cevi. V vasi živi kar nekaj ljudi, ki so dočakali lepo starost. Med njimi je 90-letna Cundričeva mama, drobčena in prijetna, ki še sama hodi po vasi. Pa Modičeva mama in Dolenceva Kolenčeva mama... Se pravi, da je na Poljšici klima kar dobra in da je bilo življenje kar zdravo... ● D. Sedej

MALI OGLASI

☎ 27-960
Cesta JLA 16

APARATI STROJI

Prodaj barvni TV Contec, še v garanciji. Cena 5.200,00 din. ☎ 37-473 12698

Prodaj PEČ Emo Central za etazno, centralno kurjavo. Cena 8.000,00 din. Ranka Krmec, Britof 278, Kranj 12871

ARISTON

- POMIVALNI STROJI
- S SUŠILNIKOM ALI BREZ
- POMIVALNI STROJI
- UGODEN KREDIT
- RTV SERVIS PORENTA
- BREG 75, TEL. 40-347
- VAŠ TV APARAT
- POPRAVIMO V ENEM DNEVU!

PRALNI STROJ Gorenje PS 303 Exkluziv, odlično ohranjen, prodam. Velesovska 3, Šenčur 12873

Ugodno prodaj MIKOVALOVNO PEČICO. ☎ 46-319 12883

Prodaj popolnoma nov barvni TV Grundig, ekran 55 cm, telepilot, teletext. ☎ 78-879 12895

Prodaj PEČ kiperbusch Tobi, rjave barve. ☎ 25-434 12915

Prodaj novo PREŠO za sadje in malo rabljen ŠIVALNI STROJ Bagat. Hrastje 12, Kranj. ☎ 34-418

Prodaj ŽAGO za obžagovanje ostrešja. Peter Rogelj, Lenart 1, Cerklje. ☎ 42-883 12939

GRADBENI MATERIAL

Prodaj rabljene DESKE - PUNTE in BANKINE, primerne za gradnjo. ☎ 40-585 12887

Prodaj suhe smrekove in borove PLOHE. Ilovka 5, Kranj 12894

Prodaj rabljeno strešno OPEKO falc. Naslov v oglašnem oddelku.

Prodaj dvojne VRATE, dim. 65 cm in ena VRATA dim. 85 cm ter eno STREŠNO OKNO. Frlic, Gostče 1, Škofja Loka 12936

KUPIM

V Škofji Loki ali ožji okolici, kupim zadržljivo PARCELO, velikosti od 600 do 1.000 kvad. m. ☎ 621-073, od 9. do 13. ure in od 16. do 19. ure

DESKE, suhe, 300 kvad. m., širine 2,5 cm, kupim. ☎ 34-828 ali 37-419

Zadržljivo PARCELO ali HIŠO, v Radovljici ali okolici, kupim. Zamenjam tudi za stanovanje. Šifra: BLOK 12937

MOTORJI, KOLESA

Japonsko VESPO Yamaha Mint 50, stara 1 leto, prodam. ☎ 74-706

Ugodno prodaj motorno kolo BT 50. Zg. Duplje 20 12830

Ugodno prodaj MOPED APN 6. Informacije na ☎ 50-737 12881

Poceni prodaj CTX 80, registriran in dodatno opremljen. Cena 15.000,00 din. ☎ 50-094 12886

Zelo ugodno prodaj VESPO PX 200. Informacije na ☎ 633-793, od 15. do 17. ure 12940

OBVESTILA

ELEKTRO SERVIS - popravilo malih gospodinjstev aparatov in električnega ročnega orodja, napeljevanje nove elektroinstalacije ali obnovitev stare. Huje 19, Kranj. ☎ 37-427 9668

TV - VIDEO, HI-FI SERVIS, hitro in kvalitetno. Informacije na ☎ 39-886. SE PRIPOROČAMO!

Sprejemam naročila za KOVIN-SKE REGALNIKE s štirimi policami, primerne za shrambo in skladišča, dim. 150 x 75 x 30 cm. Cena 550,00 din. Mrak, Britof 162/a, Kranj 12884

MESARJI

z diplomom in znanjem nemščine dobijo trajno zaposlitev. Hrana in stanovanje preskrbljeno. Predstavitev po telefonskem dogovoru. Tel.: 9943-4242-26013

Fleisch + Wurst
Ilgenfritz
BELJAK - VILLACH/AUEN, RICHTSTRASSE 56

28. 8. 1990 sem v Kranju izgubil ročno torbico z vsemi dokumenti, raznimi osebnimi stvarmi in precejšnjo vsoto denarja. Najditelj g. Alojz Penes, T. Vidmarja 4, Kranj, ki je torbico našel, me je takoj telefonično obvestil o najdbi in mi kasneje vse vrnil ter pri tem ni zahteval nobene nagrade. Za njegovo poštenost in ravnanje se mu JAVNO, ISKRENO ZAHVALJUJEM! Janez Klinar, Einspielerjeva 5, Ljubljana 12896

BRUSIM motorne žage. ☎ 78-598

OSTALO

Prodaj osem AŽ PANJEV, nasekljeni z mladimi družinami in enajst nenasekljenih, skoraj novih PANJEV. ☎ 622-715 12888

Prodajamo lesne BRIKETE. Podjed. ☎ 36-560 12907

Prodaj GOBELIN z okvirjem, dim. 67 x 52 cm in 7-litrski EKONOM LONEC. Sesič, Našičeva 3, Trzin 12937

POPOLNA RAZPRODAJA!

ZARADI USTANOVITVE NOVE FIRME
RAZPRODAJAMO OBSTOJEČO KOLEKCIJO
KRZNENIH IN USNjenih MODELOV - IZKORISTITE
ENKRATNO PRILOŽNOST!

SANJSKI MODELI PO POLOVIČNIH CENAH!

Sandrini Pelre

Celovec, Dr. A. Lemisch 4, tel.: 9943/463-51-1357

POSTREGLI VAM BOMO V SLOVENŠČINI

Prodaj KOTEL za žganjekuho, nov ali zamenjam za bikca. Franc Fujan, Glavarjeva 41, Komenda

PRIDELKI

Prodaj jedilni in drobnji KROM-PIR igor. Bodešče 30, Bled 12914

POSESTI

Prodaj HIŠO, III. faza, s centralno in vrtom, v okolici Kranja. Prepis plača prodajalec! Informacije na ☎ 34-145, od 16. do 17. ure 12870

Prodaj KLINGER PLOŠČICE, 40 kvad. m. in vrtno KOSILNICO. ☎ 47-749 12917

HLEVSKO OPREMO za govedo, 11 NAVEZ Kobal z napajalniki in železnimi rešetkami, BETONSKE REŠETKE 360x20x15, 60 komadov, z železnimi ograda, MOLZNI STROJ Westfalija, lesen SILOS premera 3,1 in višine 7m z obroči in lestvijo, vse ugodno prodam. Gašperlin, Moste 99, Komenda. 12934

STAN.OPREMA

Raztegljiv KAVČ, MIZO in PRE-PROGO, poceni prodam. ☎ 36-352 12872

STANOVANJA

V najem vzamem manjše STANOVANJE ali GARSONJERO, v okolici Bleda. ☎ 77-792, od 14. do 20. ure 12607

Zamenjam 1-sobno STANOVANJE na Planini II, za večje in prodam 100 kvad. m. smrekovega OPAŽA. Informacije na 38-765, po 15. uri 12889

V Kranju zamenjam lastniško 3-sobno STANOVANJE, s centralno kurjavo, možna tudi prodaja. Šifra: LASTNIK 12927

VOZILA

Prodaj MOSKVIČ, letnik 1979 in MOTOR MZ, nov. Ogled vsak dan. Misajlovski, Seljakovo nas. 60, Kranj 12582

Prodaj Z 101 GTL 55, letnik 1984, registrirana od avgusta 1991, prevoženih 78.000 km. Šolar, Dolenja vas 62, Selca, ☎ 64-173 12599

R 18 TL, odlično ohranjen, prodam. Informacije na ☎ 81-733, popoldan oz. zvečer 12606

Prodaj FIAT UNO 45 S, letnik 1986. ☎ 633-737 12874

Prodaj Z 101, letnik 1980, zelo dobro ohranjen. Drago Pintarič, Ročevnica 7, Trzin, ☎ 50-817 12875

LADO Riva 1300, letnik 1987, dobro ohranjen, dodatno opremljen, prodam. Simon Uršič, Šolska 4, Kranj - Stražišče, ☎ 28-861, int. 28-34 12876

Prodaj R 30. Ogled v nedeljo. Mavčiče 70 12882

Prodaj TOVORNI AVTO Zastava, nosilnost 4 tone, obnovljena, ☎ 39-817 12891

R 4 TL, letnik 1985, prevoženih 37.000 km, prodam. ☎ 47-660

Prodaj Z 750, letnik 1977, registrirana do 31. 10. 1990. Cena 900 DEM. Šivic, Pristavška c. 31, Trzin 12910

Prodaj JUGO 45, letnik 1985. Informacije na ☎ 28-000 12904

Prodaj JUGO 45, letnik 1984. Ogled popoldan. Zupan, F. Barleta 11, Cerklje 12910

Prodaj VW 1300, prva registracija 1977, obnovljen, registriran do 8. 8. 1991, za 2.600 DEM, nove GUME + dve zimski GUMI. Informacije na ☎ 36-815, od 16. do 19. ure

Ugodno prodaj R 4, letnik 1986. Marinšek, ☎ 70-725 12919

Prodaj GOLF diesel, bele barve, dobro ohranjen, 5 vrat. ☎ 77-583, int. 19 12928

Sprejem DELO na dom - tipkanje, pakiranje, sestavljanje ipd. Šifra: USPEŠNO 12898

Honorarno zaposlimo na področju ZASTOPSTVA študente, dijake in vse ostale, ki jim delo ni odveč. Po poteku poskusne dobe možna redna zaposlitev. Interesenti, oddajte pisne ponudbe s kratkim življenjepisom, na oglašni oddelki. Šifra: Z DELOM DO USPEHA 12902

Zaposlim KV MIZARJA in NK DELAVCA. Podjed, ☎ 36-560 12906

Marketing "Tik - Tak" vabi k sodelovanju več resnih AKVIZITERJEV. Ponudbe na ☎ 061/347-513 12911

Iščem honorarno ZAPOSILITEV na Bledu ali bližnji okolici. Lahko je tudi delo na domu. Imam srednjo izobrazbo in voziški izpit B kategorije. Šifra: ZANESLJIV 12922

Avstrijska zavarovalnica išče komunikativne SODELAVCE, starost do 55 let. Dober zaslugek! Informacije v sredo na ☎ 21-106 12923

Mercator - Kmetijstvo Kranj, d.o.o.

64000 Kranj
Begunjska c. 5, p.p. 66

nudi v svoji Mešalnici krmil Škofja Loka
OVES po ugodnih cenah.
Informacije po tel.: 064 632-339.

Se priporočamo!

Prodaj dobro ohranjen VW 1300, letnik 1969, motor letnik 1974, 1.200 ccm, generalno obnovljen. ☎ 77-478 12929

Prodaj WARTBURG 353 W, karamboliran. Slavko Šmit, Hraše 9, Lesce 12931

Prodaj Z 750, letnik 1981. Berložnik, Za žago 20, Bled 12933

Prodaj Z 101 Mediteran, letnik 1980. ☎ 73-329 12935

R 4 GTL, letnik december 1986, ugodno prodam. ☎ 621-113 ali 620-183 12938

Prodaj GOLF diesel, letnik 1988, garažiran, prevoženih 33.000 km. ☎ 75-331 12944

ZAPOSLITVE

Če ste ostali brez zaposlitve in imate prosti čas, poizkusite kot POTNIK DZS. Tedenska izplačila provizije! ☎ 622-343 12572

Podjetje išče žensko za ČIŠČENJE poslovnih prostorov, od 14. do 15. ure popoldan in 2 x tedensko POMOC v gospodinjstvu. ☎ 37-473

Prijetno, mlado dekle išče REDNO ZAPOSILITEV. Šifra: NATAKARICA

ŽIVALI

Prodaj mlado KRAVO simentalco, breja in BUTARE. Praproše 1, Podnart 12869

Več črno-belih BIKCEV, stari od 10 dni do 1 meseca, prodam. ☎ 68-507 12879

Ljubiteljem živali oddamo dva mlada MUCKA. ☎ 22-067 12885

Japonske PREPHELICE, pred začetkom nesnosti, prodam. Pokopališka 22, Kranj - Kokrica 12900

Prodaj dva KOZLIČA in eno KOZICO. ☎ 68-375 12901

Prodaj TELICO simentalco, v 9. mesecu brejosti. Škofjeloška 22, Kranj - Stražišče 12903

Prodaj nemške VOLČJAKE. ☎ 42-730 12909

Prodaj 3 mesece starega perzijskega MAČKA. ☎ 25-057 12925

Prodaj 1 teden dni starega TELETA. Suha 38, Kranj 12932

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in strica

FRANCA ŠIFRERJA

p. d. Krtovega ata iz Žabnice

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali in ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, darovali toliko lepega cvetja in nam izrekli sožalje. Hvala sodelavcem GKZ TZO Sloga Kranj in Upravi inšpekcijskih služb za Gorenjsko. Hvala tudi g. župniku za pogrebni obred, pevcem za zapete žalostinke in Gasilskemu društvu Žabnica. Vsem skupaj še enkrat lepa hvala!

ŽALUJOČI: žena Katarina, hčerki Irena s Katarino in Majda z družino

Žabnica, Rupa, 26. avgusta 1990

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta in strica

JAKOBA PETERNELJA

iz Sovodnja

se najlepše zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izrečena ustna in pisna sožalja ter darovano cvetje. Posebej se zahvaljujemo kolektivom Jelovice, Termopola, Alpine in Ete, organizaciji ZB, govorniku za poslovilne besede, praporščakom, pevcem in župniku za opravljen pogrebni obred. Hvala tudi zdravstvenemu osebju Žiri in bolniškemu osebju bolnišnice Golnik za zdravniško pomoč. Vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, iskrena hvala!

VSI NJEGOVI

V SPOMIN

Vedno znova, ko jutro se rodi,
v dan zazrem se s solznimi
očmi.

Srce v bolečini zaječi, je res,
da tebe več med nami ni.

Danes mineva žalostno leto
dni, odkar nas je za vedno
zapustil ljubljani mož in ati

FILIP MARKO

Hvala vsem, ki ga ohranjate v spominu, obiskujete in prižigate svečke ob njegovem preranem grobu.

Žena Mija s hčerkama Eriko in Anito

Dvorje, 4. septembra 1990

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi našega

LUDVIKA AVGUŠTINA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste se ga ob odhodu s tega sveta, še enkrat spomnili in nam s svojim sočustvovanjem lajšali neizmerno bolečino. Posebna zahvala vsem, ki ste na kakršenkoli način prispevali k lepemu pogrebnemu obredu, še posebej g. župniku in pevcem. Ljubljani mož in ati v mislih boš vedno z nami!

NEUTOLAŽLJIVE: žena Slavka s hčerkama

Britof, 26. avgusta 1990

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše zlate
mame, babice in prababice

**ANGELE
GANTAR**

roj Kunc

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, znancem, prijateljem, g. Marku za poslovilni govor, g. župniku in vsem, ki ste jo spemili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in izrekli sožalje.

VSI NJENI

Žiri, Rovte, Kranj

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše
drage mame in stare mame

**KRISTINE
POLJANEC**

roj. Ilija iz Sebenj

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, izrekli sožalje in darovali cvetje. Zahvaljujemo se DO Peko in Novosti. Hvala tudi g. župniku za pogrebni obred in pevcem za zapete žalostinke.

ŽALUJOČI: Vsi njeni

Šušarska nedelja

Kljub dežju v Tržiču živahno

Organizatorji so se za letošnje šušarsko rajanje posebej potrudili. In čeprav je zaradi dežja tržiški kot gostil manj obiskovalcev kot ponavadi, lahko rečemo, da je prireditev uspela. Modna revija vrhunskih modelov usnjarsko-predelovalne in tekstilne panoge je bila res izvedena samo enkrat, vendar pa so si obiskovalci izdelke tovarne Peko lahko ogledali v paviljonu, kjer sta bili razstavljeni kolekciji jesen-zima in pomlad-poletje. Pred Paviljonom in v Kurnikovi hiši je bila čevljska delavnica, kjer so izdelovali čevlje po starem

Kljub dežju je Šušarska nedelja privabila približno 40.000 obiskovalcev.

V šušarski delavnici so čevljarji ob spremljavi harmonike izdelovali čevlje po starem šušarskem običaju.

V paviljonu so si obiskovalci lahko ogledali kolekcijo jesen-zima in pomlad-poletje tovarne Peko.

šušarskem običaju. Glavna zanimivost šušarske nedelje je bil šušarski sejem, ki je s pestro ponudbo na več kot 230 stojnicah privabil številne kupce, odprt pa je bil tudi trgovski center Deteljica. Po tradicionalnem običaju je bila tudi letos razstava ptic, učenci tržiških osnovnih šol so pripravili razstavo likovnih del, v Kurnikovi hiši pa je razstavljal slikar Uroš Žitnik. Obiskovalci so si v tržiškem muzeju pod strokovnim vodstvom lahko ogledali čevljske in usnjarske izdelke. Vrhunec šušarske nedelje je bila veselica s srečelovom, za veselje najmlajših pa so poskrbeli s predstavo Plašček za Barbaro.

Tanja Gričar
Foto: Jure Cigler

Slovenski učitelji iz Italije obiskali Gorenjsko

Pri vas je prelepo!

Konec avgusta so bili na delovnem obisku na Gorenjskem učitelji slovenskih šol iz zamejstva v Italiji. Vsako leto se zberejo v drugem slovenskem kraju, da v okviru svojega poletnega seminarja izmenjajo strokovne izkušnje in vsestransko spoznajo kraj, kjer bivajo. Novo

vedenje ob povratku seveda posredujejo tudi učencem, ki še posebej radi prisluhnejo takim osebnim izkušnjam. Kakšne so letošnje, kako so se počutili pri nas, kakšne vtise bodo ponesli s seboj v Italijo, smo povprašali nekatere izmed štiridesetih udeležencev srečanja:

pripeljati tudi naše učence."

Aleksander Kriščjak: "Vsi se tu prav dobro počutimo in smo z bivanjem zelo zadovoljni. Odlično se razumemo tudi s kolegi iz Slovenije, upamo pa, da bomo lahko navezali stike tudi z drugimi domačini. Na Gorenjskem sem prvič, pokrajina se mi zdi krasna, in mislim, da bi morali sem na izlet

tako radi prihajajo. Upam, da bo do konca obiska vse tako v redu."

Mara Verša: "Program je tako dobro sestavljen, da bomo res lahko spoznali pokrajino in njene značilnosti. To je čisto drugače, kot če o tem berem le v literaturi. Koliko lepega bom lahko povedala otrokom v šoli! Bivanje, program, vreme, pokrajina, ljudje, vse je čudovito. Zdaj vem, zakaj moji kolegi

del populacije."

Edmund Žetko: "Ker nasploh rad in veliko potujem, sem bil tudi na Gorenjskem velikokrat. Pridem, kadarkoli le imam priložnost za to. Všeč mi je pokrajina, način življenja, pa tudi ljudje. So sicer manj temperamentni kot Italijani, a so zelo prijazni in simpatični. Posebej mi je seveda všeč nežnejši

Darinka Terčič: "Zelo dobro se počutim na obisku pri vas. Vse po vrsti mi je všeč, težko bi se odločila, kaj bolj. Če bo priložnost, bom z veseljem spet prišla."

sprememba dobro dene. Domačini so prijazni, narava pa name deluje zelo sproščujoče."

Karlo Nanut: "Pred leti sem že bil na srečanju v Kotljah na Koroškem, a mi je letos bolj všeč, ker se mi zdi pokrajina lepša. Zasebno sem sicer že prej obiskal turistični točki Bled in Bohinj, tokrat pa mi je bilo posebej všeč na izletu, ko smo prišli v stik s podeželjem. Doma sem iz mesta, zato mi

kdaj prišli sem na izlet." • T. J.

Sonja Trobec: "Prav dobro se počutim, ko pa je pri vas tako lepo. Nekajkrat sem bila tu že z družino, a le v znanih turističnih mestih. Sem vzgojiteljica v vrtcu in že razmišljam, kako bi najbolj primerno vse pridobljeno znanje posredovala tudi našim malčkom. Upam, da bodo lahko tudi oni

Se vam zdi, da živite varno?

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk, ste na dobri poti:

Vaša varnost
so zavarovani

1

in prihranki
pred inflacijo.

Vsako leto

2

se povečujejo.

Z vašim
partnerjem
zagotavljata varnost

3

živlenskimi
si vzajemno
skupnega življenja.

Ko se vam
dobite dodatna
miren začetek

4

rodi otrok,
sredstva za
novega življenja.

Zagotovili ste
šolanje

5

sredstva za
otrok.

Starost vas ne skrbi,
da boste uživali
varčevalne

6

ker že danes veste,
sadove razumne
odločitve.

Tudi, če bo šlo
kaj narobe,
prebrodili z

7

v življenju kdaj
boste krizo
manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

 zavarovalnica triglav

KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST